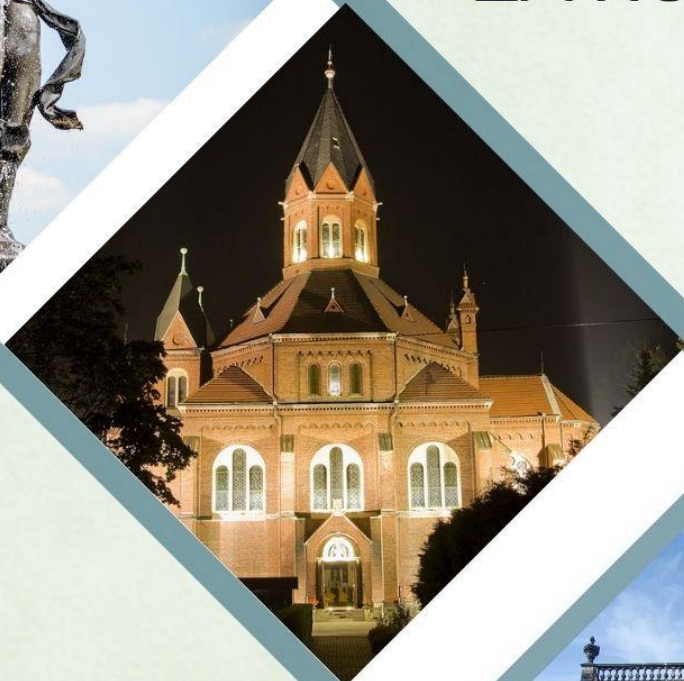

RAPORT O STANIE GMINY ŚWIERKLANIEC ZA ROK 2025

Świerklaniec
Gmina z widokiem...

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Informacje ogólne	4
2.1. Wójt Gminy.....	5
2.2. Rada Gminy	6
2.3. Członkostwo Gminy	8
2.4. Gmina partnerska	8
3. Finanse	8
3.1. Dochody.....	9
3.2. Wydatki.....	14
3.3. Zadłużenie.....	16
4. Realizacja inwestycji w 2025 roku	16
4.1. Zadania inwestycyjne	16
4.2. Fundusz sołecki.....	26
5. Gospodarka komunalna	27
5.1. Gospodarka mieszkaniowa.....	27
5.2. Utrzymanie czystości i porządku w Gminie	28
5.3. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami	28
5.4. Ochrona środowiska	29
5.5. Gospodarka odpadami	32
5.6. Place zabaw	32
6. Infrastruktura drogowa	33
7. Wodociągi i kanalizacja	35
7.1. Sieć wodociągowa wraz z gospodarką wodomierzową	36
7.2. Wykupy sieci wodociągowej w 2025 roku	38
7.3. Ilość i jakość wody przeznaczonej do spożycia w gminie w 2025 roku.....	38
7.4. Sieć kanalizacji sanitarnej.....	39
7.5. Oczyszczalnia wraz z pompowniami ścieków.....	39
7.6. Wykupy sieci kanalizacyjnej w 2025 roku	40
7.7. Sieci kanalizacyjne oraz wodociągowe - inwestycje zakończone.....	40
7.8. Dane finansowe za 2025 rok	40
8. Zalew Nakło - Chechło.....	42

9. Oświata	45
9.1. Organizacja i baza lokalowa szkół i przedszkoli.....	45
9.2. Inwestycje i remonty, zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych	47
9.3. Placówki niepubliczne	48
9.4. Stypendia.....	50
9.5. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników	51
9.6. Dowóz uczniów z niepełnosprawnościami do szkół i placówek oświatowych	51
9.7. Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży	52
10. Kultura	53
10.1. Gminny Ośrodek Kultury	53
10.2. Nagroda Gracja.....	56
10.3. Biblioteka.....	57
11. Opieka społeczna i zdrowie	61
11.1. Ośrodek Pomocy Społecznej.....	61
11.2. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	64
12. Promocja.....	72
13. Realizacja polityk, programów i strategii	79
13.1. Strategia Rozwoju Gminy Świerklaniec do roku 2030 wraz z Planem funkcjonalno– użytkowym zarządzania parkiem w Świerklańcu	79
13.2. Ład przestrzenny	81
14. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii	88
15. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi	92
16. Park w Świerklańcu	94
17. Bezpieczeństwo.....	96
17.1. Ochrona ludności i obrona cywilna.....	96
17.2. Ochotnicze Straże Pożarne.....	97
19. Podsumowanie.....	102
20. Spis tabel.....	103
21. Spis rysunków.....	103
22. Spis wykresów	103

1. Wstęp

Zgodnie z brzmieniem art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie raport o stanie gminy obejmuje podsumowanie działalności organu wykonawczego gminy – Wójta Gminy – w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii rozwoju, realizację i planowanie budżetu oraz uchwał rady gminy i innych aspektów zarządzania gminą.

Raport o stanie gminy rozpatruje organ stanowiący czyli rada gminy podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium organowi wykonawczemu gminy.

Nad przedstawionym raportem o stanie gminy zazwyczaj przeprowadza się debatę. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy przeprowadza się głosowanie nad udzieleniem wójtowi wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu wotum zaufania rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu wójtowi gminy wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu wotum zaufania. W przypadku nieudzielenia wójtowi gminy wotum zaufania w dwóch kolejnych latach, rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta.

Realizacja przez organ wykonawczy budżetu gminy za rok ubiegły, zgodnie z art. 28a ustawy o samorządzie gminnym podlega ocenie podczas procedury absolutoryjnej.

Niniejszy dokument zawiera opis realizacji obowiązujących w 2025 r. strategii, programów i działań oraz dane związane z działalnością gminy w obszarze zdrowia, promocji, gospodarki lokalowej, komunalnej czy ochrony środowiska.

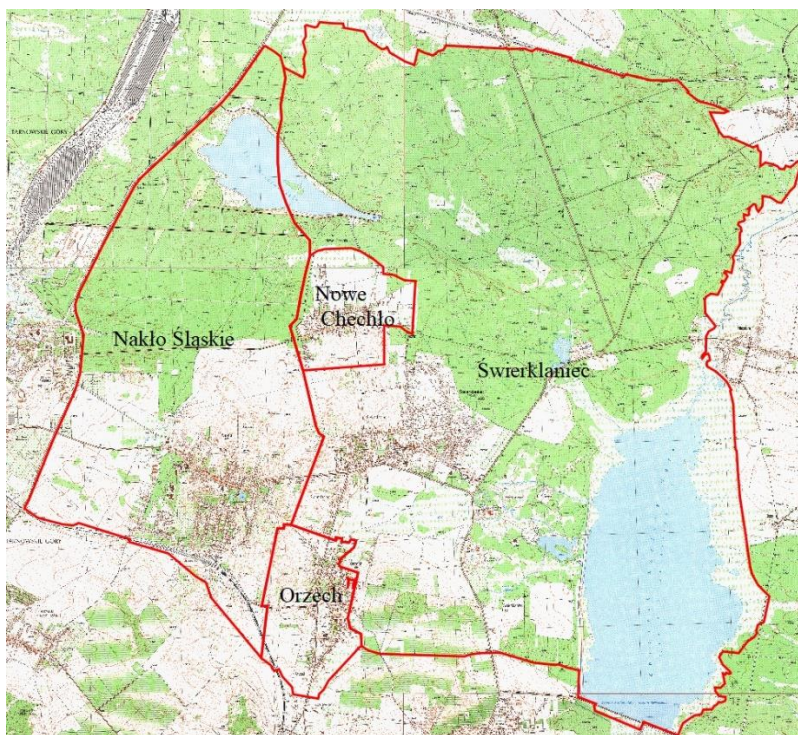
2. Informacje ogólne

Gmina Świerklaniec jest jedną z dziewięciu gmin powiatu tarnogórskiego, położoną w północnej części województwa śląskiego, na obszarze Garbu Tarnogórskiego. Sąsiaduje z miastami: Tarnowskie Góry, Piekary Śląskie, Radzionków, Miasteczko Śląskie oraz gminami: Ożarówice i Bobrowniki.

Na terenie gminy znajdują się dwa duże zbiorniki wodne: Kozłowa Góra (jez. Świerklaniec) wybudowany w latach 1935 – 1939, będący ujęciem wody pitnej dla najbliższych okolic oraz zbiornik Zalew Nakło – Chechło po byłym wyrobisku piasku zamieniony w 1973 roku na jezioro, pełniący rolę rekreacyjno – wypoczynkową dla mieszkańców Górnego Śląska.

Na uwagę zasługuje wiele zabytków, wśród których najbardziej znany to Pałac Kawalera, zbudowany w latach 1903 – 1906 w Świerklańcu, położony na terenie pięknego parku krajobrazowego.

Obszar gminy tworzą 4 sołectwa: Nakło Śląskie, Nowe Chechło, Orzech i Świerklaniec.

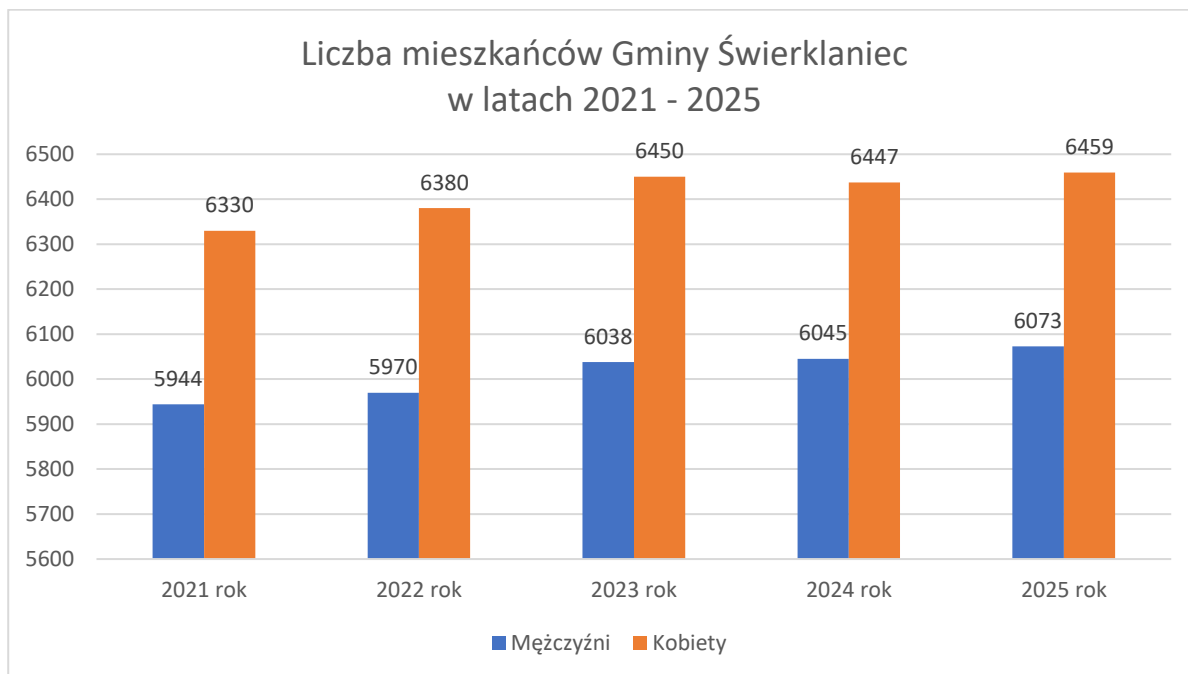
Rysunek 1. Podział gminy na sołectwa

Powierzchnia gminy wynosi 44,3 km², a liczba mieszkańców to ponad 12 tysięcy osób.

Zgodnie z danymi Ewidencji Ludności według stanu na dzień 31.12.2025 r. liczba mieszkańców Gminy Świerklaniec zameldowanych na pobyt stały wynosiła 12 532 osób, w tym kobiet 6 459, mężczyzn 6 073.

W 2025 roku odnotowano 407 czynności dotyczących zameldowania na terenie gminy wraz z urodzeniami, 356 wymeldowań z terenu gminy wraz ze zgonami, odnotowano 74 urodzenia i 147 zgonów (76 kobiet i 71 mężczyzn).

W 2025 roku odnotowano liczbę zameldowań zbliżoną do tej z roku poprzedniego.

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Świerklaniec w latach 2021 - 2025

W poszczególnych sołectwach liczba mieszkańców według stanu na dzień 31.12.2025 r. kształtowała się następująco:

Sołectwo	Kobiety	Mężczyźni	Liczba mieszkańców ogółem
Nakło Śląskie	2111	1991	4102
Nowe Chechło	1005	951	1956
Orzech	1141	1097	2238
Świerklaniec	2202	2034	4236

Tabela 1 Liczba mieszkańców z podziałem na sołectwa

W Gminie Świerklaniec w 2025 roku wydano 1287 dowodów osobistych i przyznano 85 Kart Dużej Rodziny. Wydano również 805 Kart Mieszkańca Gminy Świerklaniec.

2.1. Wójt Gminy

Wójt jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lat.

Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Wójta należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu. Funkcję Wójta Gminy Świerklaniec sprawuje Grzegorz Zadęcki.

Kierownictwo Urzędu Gminy tworzą:

- Zastępca Wójta – Adrian Blondzik,
- Sekretarz Gminy – Sebastian Nowak,
- Skarbnik Gminy – Ewa Bączkowska.

2.2. Rada Gminy

Rada Gminy to organ stanowiący i kontrolny gminy. W drodze jej uchwał przyjmowane są m.in. statut gminy, budżet i jego zmiany, plany zagospodarowania przestrzennego, stawki podatków i opłat lokalnych czy zgody na sprzedaż nieruchomości.

Radni są wybierani w wyborach powszechnych, a ich kadencja trwa 5 lat.

Rada Gminy Świerklaniec liczy 15 radnych.

Skład Rady Gminy Świerklaniec w 2025 r. przedstawiał się następująco:

<p>Michał Nolewajka Przewodniczący Rady Gminy, Członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Inwestycji oraz Komisji Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych</p>	<p>Mirosław Bacik Wiceprzewodniczący Rady Gminy, Członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Inwestycji</p>	<p>Tomasz Kania Wiceprzewodniczący Rady Gminy, Członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Inwestycji</p>
<p>Wojciech Bacik Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz Komisji Rewizyjnej</p>	<p>Kazimierz Flakus Członek Komisji Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych</p>	<p>Adam Francik Członek Komisji Sportu, Rekreacji, Turystyki i Spraw Obywatelskich oraz Komisji Gospodarki, Budżetu i Inwestycji</p>
<p>Michał Gołąbek Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz Komisji Sportu, Rekreacji, Turystyki i Spraw Obywatelskich</p>	<p>Łukasz Janas Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych, Członek Komisji Rewizyjnej</p>	<p>Zbigniew Jarka Przewodniczący Komisji Sportu, Rekreacji, Turystyki i Spraw Obywatelskich, Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz Komisji Gospodarki, Budżetu i Inwestycji</p>

<p>Gerard Nickel Członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Inwestycji oraz Komisji Rewizyjnej</p>	<p>Gerard Nowak Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych</p>	<p>Eugeniusz Wajs Członek Komisji Sportu, Rekreacji, Turystyki i Spraw Obywatelskich oraz Komisji Gospodarki, Budżetu i Inwestycji</p>
<p>Justyna Kotalczyk Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, Członkini Komisji Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych</p>	<p>Tadeusz Ledwoń Przewodniczący Gospodarki, Budżetu i Inwestycji, Członek Komisji Rewizyjnej</p>	<p>Łukasz Lesik Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, Członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Inwestycji</p>

14 posiedzeń

27 interpelacji

85 uchwał

w tym 12 posiedzeń zwyczajnych,
1 posiedzenie zwołane
w trybie nadzwyczajnym,
1 sesja uroczysta

Podczas 13 posiedzeń sesji, podjęto 85 uchwał, które dotyczyły m.in.:

- spraw finansowych dotyczących m.in. zmian budżetu, zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025 – 2038, spraw podatkowych, zatwierdzenia sprawozdań – 30 uchwał,
- spraw gruntowych dotyczących m.in. dzierżaw, zbywania i nabywania nieruchomości spraw zagospodarowania przestrzennego, nadawania nazw ulic – 16 uchwał,
- spraw organizacyjnych, oświatowych, gospodarki komunalnej, pomocy społecznej – 31 uchwał,
- rozpatrywania skarg, wniosków i petycji – 8 uchwał.

Organy nadzorcze – Wojewoda Śląski oraz Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach – wszczęły postępowania nadzorcze wobec 6 uchwał. Wojewoda Śląski stwierdził nieważność dwóch uchwał, jedną unieważnił w części, a wobec jednej wydał wskazanie nadzorcze. RIO w Katowicach wszczęła postępowanie wobec dwóch uchwał budżetowych.

2.3. Członkostwo Gminy

Gmina Świerklaniec jest członkiem organizacji i stowarzyszeń skupiających samorządy o lokalnym oraz ogólnopolskim zasięgu:

- Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii,
- Śląskiego Związku Gmin i Powiatów,
- Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego,
- Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- Lokalnej Grupy Działania „Brynica to nie granica”.

2.4. Gmina partnerska

Od 8 grudnia 2019 roku gmina Świerklaniec współpracuje z gminą partnerską Radków, położoną w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim.

Umowa o współpracy zawarta została pomiędzy reprezentantami gmin. Umowa obejmuje deklarację współpracy i partnerstwa służących dobru gmin partnerskich, ich rozwojowi i integracji. Partnerzy zobowiązują się współpracować w zakresie m.in. oświaty, kultury i turystyki, a także inicjować wymianę młodzieży, współpracę pomiędzy jednostkami ochotniczych straży pożarnych i kołami gospodyń wiejskich. Zadeklarowano też chęć promowania kultury regionalnej przy możliwie szerokim udziale Mieszkańców obydwu gmin.

3. Finanse

Polityka finansowa Gminy Świerklaniec realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Gminy, która określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz o załącznik do uchwały budżetowej obrazujący wydatki majątkowe.

Budżet gminy to coroczny plan dochodów i wydatków. Wójt przedkłada Radzie Gminy projekt budżetu wraz z informacją o stanie mienia komunalnego. O ostatecznym jego kształcie decydują radni w głosowaniu. Wyżej wymienione dokumenty przesyłane są również do zaopiniowania przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach.

W ciągu roku budżetowego wprowadzane są zmiany do budżetu.

Po zakończeniu roku, radni oceniają wykonanie budżetu przez Wójta, na tej podstawie udzielając – lub nie – absolutorium.

Budżet Gminy Świerklaniec na 2025 rok został przyjęty Uchwałą Nr XIV/80/24 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 30 grudnia 2024 roku.

Łączna kwota planowanych dochodów gminy po zmianach wyniosła 118 494 946,32 zł. Dochody zostały wykonane w kwocie 111 869 820,90 zł, co stanowi 94,41 % wykonania planowanych dochodów.

Planowane dochody ogółem w 2025 roku

	Plan	Wykonanie
Dochody bieżące	98 927 995,04	97 307 116,53
Dochody majątkowe	19 566 951,28	14 562 704,37
w tym ze sprzedaży majątku	2 017 148,86	343 206,50

Razem dochody	118 494 946,32	111 869 820,90
---------------	----------------	----------------

Łączna kwota planowanych wydatków po zmianach wyniosła 126 262 871,50 zł. Wydatki ogółem zostały wykonane w kwocie 113.212.454,60 zł, co stanowi 89,66 % planowanych wydatków.

Planowane wydatki ogółem w 2025 roku

	Plan	Wykonanie
Wydatki bieżące	99 885 805,75	94 621 564,29
Wydatki majątkowe	26 377 065,75	18 590 890,31

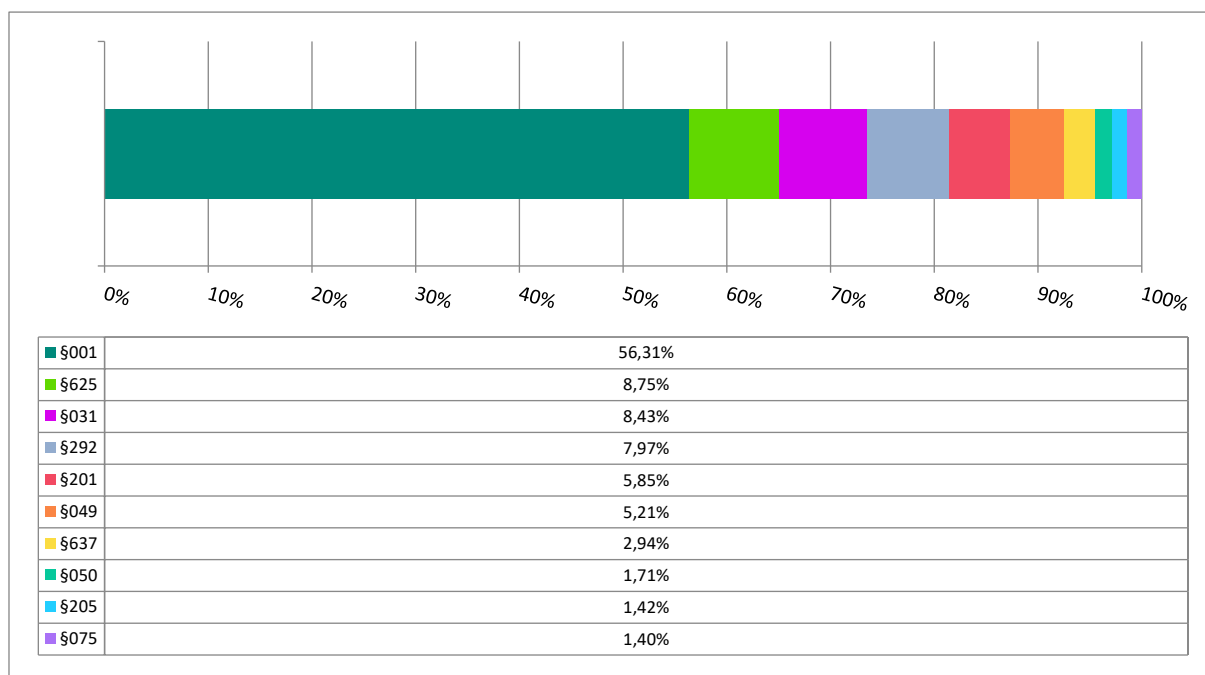

Razem	126 262 871,50	113 212 454,60
-------	----------------	----------------

3.1. Dochody

Najważniejszym źródłem dochodów Gminy Świerklaniec w 2025 roku i jednocześnie źródłem dochodów własnych były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych. Wpływy w kwocie 55 838 098,55 zł stanowiły 49,91% wszystkich dochodów Gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu Gminy składa się łącznie na 77,40% wszystkich wpływów. Najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy Świerklaniec w 2025 roku były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 55 838 098,55 zł i generowały 49,91% wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z podatku od nieruchomości, wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw oraz wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych, wykonane odpowiednio w wysokości 8 360 671,54 zł, 5 164 068,57 zł i 1 695 169,21 zł.

10 głównych źródeł dochodów Gminy Świerklaniec w 2025 roku

Dochody Gminy Świerklaniec w 2025

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	55 838 098,55
625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	8 680 559,84
031	Wpływy z podatku od nieruchomości	8 360 671,54
292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	7 907 361,88
201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	5 796 822,20
049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	5 164 068,57
637	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	2 916 119,78
050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	1 695 169,21
205	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	1 409 261,38
075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	1 388 603,94

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
633	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	1 346 730,76
034	Wpływy z podatku od środków transportowych	996 737,57
083	Wpływy z usług	953 916,20
069	Wpływy z różnych opłat	942 318,64
275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	893 085,77
002	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	878 817,81
094	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	794 939,52
067	Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	729 779,80
630	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	681 505,12
203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	666 210,75
620	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 625	594 582,37
097	Wpływy z różnych dochodów	474 806,91
048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	414 593,70
077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkownika wieczystego nieruchomości	343 105,00
036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	313 930,72
210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	308 737,20
032	Wpływy z podatku rolnego	150 982,48
066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	144 821,50
062	Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości	124 308,15
027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	111 289,51
270	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	104 118,65
246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	91 900,00
033	Wpływy z podatku leśnego	90 139,54
091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	83 063,57
055	Wpływy z opłat z tytułu użytkownika wieczystego nieruchomości	76 412,58
046	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	73 918,20
041	Wpływy z opłaty skarbowej	65 871,44
035	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	64 688,44
095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	49 771,28

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
291	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	39 775,30
064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	34 908,57
058	Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	22 499,38
236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	16 560,54
271	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	16 430,95
092	Wpływy z pozostałych odsetek	16 302,76
063	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	614,83
043	Wpływy z opłaty targowej	375,00
057	Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	300,00
087	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	101,50
061	Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	78,00
298	Wpływy do wyjaśnienia	54,00
628	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,00
	Razem	111 869 820,90

W 2025 roku dochód Gminy na jednego mieszkańca wyniósł 8 927,45 zł i wzrósł w porównaniu do roku 2024 o 854,82 zł.

Dochód Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat

2019: 5 204,96

2020: 6 165,11

2021: 7 504,47

2022: 8 938,86

2023: 5 980,84

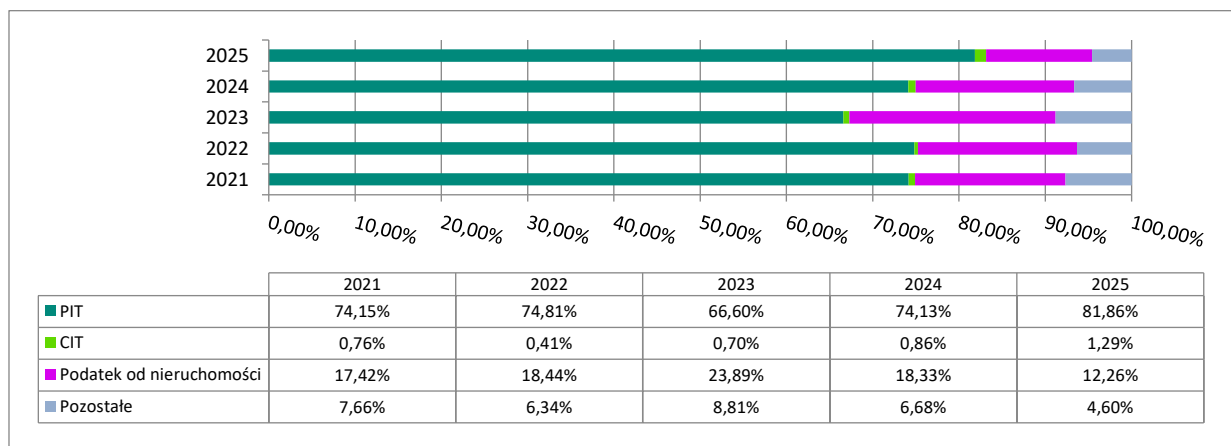
2024: 8 072,63

2025: 8 927,45

Wykres 2 Dochód gminy na 1 mieszkańca w latach 2019 - 2025

Dochody podatkowe Gminy Świerklaniec wg kategorii w 2025 roku w porównaniu do lat 2021-2024

Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2025 roku: 2 165 995,81 zł.
 Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2025 roku: 1 870 294,12 zł.
 W strukturze dochodów budżetowych Gminy Świerklaniec w 2025 roku znalazły się dotacje inwestycyjne. Wartość wykonanych dotacji w 2025 roku wyniosła 14 219 497,87 zł, z czego 9 275 142,21 zł było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

3.2. Wydatki

Uchwała budżetowa określa, na jakie cele i w jakiej wysokości wydajemy publiczne pieniądze. Wydatki dzielimy na wydatki bieżące i majątkowe. Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez gminę. W strukturze wydatków bieżących największą część stanowią wydatki na finansowanie edukacji, pomocy społecznej i rodziny. Gmina ponosi również wydatki bieżące w zakresie gospodarki komunalnej, która obejmuje m.in. ochronę środowiska, utrzymanie zieleni, utrzymanie dróg, oświetlenie ulic, gospodarowanie odpadami, utrzymanie urządzeń komunalnych, gospodarkę mieszkaniową. Inaczej jest w przypadku wydatków majątkowych, które mogą się znacznie różnić w poszczególnych latach. Wynika to z liczby i wielkości zaplanowanych inwestycji, co często jest związane z pozyskaniem dodatkowych pieniędzy zewnętrznych, np. unijnych.

W strukturze planowanych wydatków 83,85% stanowią wydatki bieżące, a 16,15% wydatki majątkowe, przy czym udział środków własnych w finansowaniu inwestycji wynosi 23,51%. Warto więc zwrócić uwagę, że Gmina Świerklaniec zrealizowała inwestycje na kwotę 18 590 890,31 zł. Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości 14 219 497,87 zł, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 76,49%.

W 2025 roku Gmina Świerklaniec najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania. Wykonano je na poziomie 43 027 079,75 zł, co stanowiło 38,01% wydatków Gminy.

Podział wydatków Gminy Świerklaniec w 2025 roku

Dział	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
801	Oświata i wychowanie	43 027 079,75
750	Administracja publiczna	16 854 755,14
010	Rolnictwo i łowiectwo	12 597 567,69
600	Transport i łączność	10 994 311,86
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 402 398,45
855	Rodzina	5 667 641,47
852	Pomoc społeczna	4 113 358,45
757	Obsługa długu publicznego	3 242 234,22
700	Gospodarka mieszkaniowa	2 897 761,33
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 102 072,70
752	Obrona narodowa	1 355 816,41
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 067 920,00
926	Kultura fizyczna	658 239,06
851	Ochrona zdrowia	472 545,76
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	345 449,83
710	Działalność usługowa	186 667,04
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	123 520,18
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	93 115,26
630	Turystyka	10 000,00
	Razem	113 212 454,60

Wydatki na 1 mieszkańca w 2025r. w Gminie również wzrastają. W porównaniu z rokiem 2024 wydatki zwiększyły się o 848,47 zł.

Wydatki Gminy na 1 mieszkańca:

2019: 5 235,85

2020: 6 218,42

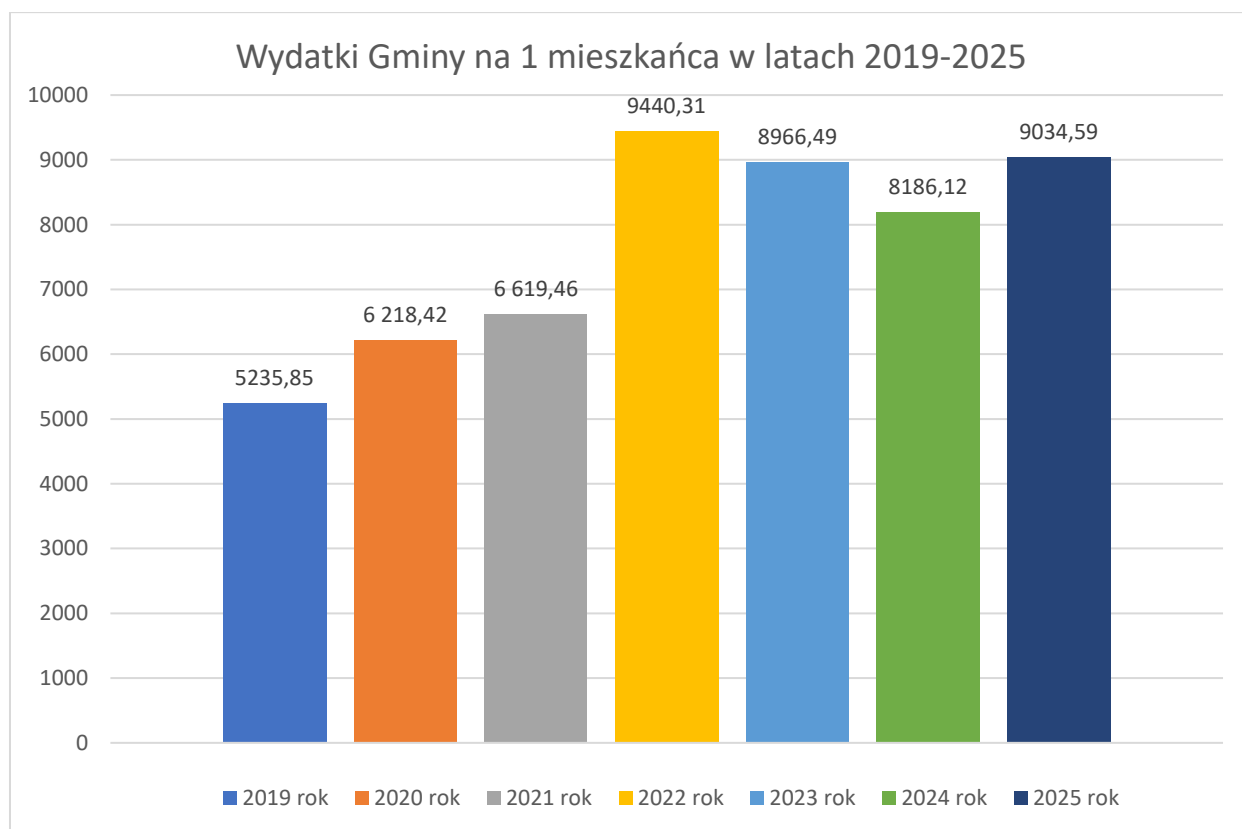
2021: 6 619,46

2022: 9 440,31

2023: 8.966,49

2024: 8.186,12

2025: 9.034,59

Wykres 3 Wydatki Gminy na 1 mieszkańca w latach 2019 - 2025

Szczegółowe informacje w sprawie wykonania budżetu Gminy Świerklaniec za 2025 rok znajdują się w sprawozdaniu Wójta Gminy Świerklaniec z wykonania budżetu Gminy.

3.3. Zadłużenie

Kwota długu w 2025 roku zmniejszyła się z poziomu 50 597 909,91 zł do poziomu 48 002 665,94 zł, na którą składa się zadłużenie z tytułu obligacji komunalnych w kwocie 40 300 000,00 zł, kredytów w kwocie 904 524,40 zł oraz pożyczek w wysokości 6 798 141,54 zł. Łączna kwota zadłużenia stanowi 42,91% dochodów wykonanych. W powyższej kwocie zobowiązań brak jest zobowiązań wymagalnych.

Zadłużenie Gminy Świerklaniec

48 002 665,94 zł

na koniec 2025 r.

-5,13%

do roku 2024

Zadłużenie na mieszkańca

3 830,71 zł

na koniec 2025 r.

-5,50%

do roku 2024

Zadłużenie w stosunku do dochodów

42,91%

Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych.

4. Realizacja inwestycji w 2025 roku

4.1. Zadania inwestycyjne

Lp.	Zadanie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Opis
1	<p align="center">Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Świerklaniec</p>	<p align="center">3 229 000,00</p>	<p align="center">3 183 258,51</p>	<p>Zakończony projekt był realizowany przez Gminę Świerklaniec w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Oś Priorytetowa: II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, Działanie: 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach.</p> <p>W wyniku realizacji inwestycji, na terenie Gminy Świerklaniec osiągnięto zakładany efekt ekologiczny i rzeczowy w postaci nowych użytkowników sieci kanalizacji sanitarnej w ilości 4 278 RLM oraz powstałej infrastruktury sanitarnej i wodociągowej, jak również kanalizacji deszczowej we wszystkich sołectwach Gminy Świerklaniec.</p> <p>Wytworzona infrastruktura w postaci sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągu została przekazana w zarząd do Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Świerklańcu z siedzibą w Orzechu. W roku 2025, poniesiono wg klasyfikacji budżetowej wydatki w łącznej wysokości 3 183 258,51 zł ze środków własnych Gminy, które pokryły końcowe rozliczenia za wykonanie robót budowlanych odtworzeniowych na terenie sołectwa Nakło Śląskie, pełnienie funkcji inspektorów nadzoru oraz wynagrodzenia osobowe członków Jednostki Realizującej Projekt.</p>
2	<p align="center">Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Świerklaniec</p>	<p align="center">8 783 507,16</p>	<p align="center">4 119 497,58</p>	<p>W lipcu 2024 r. Gmina Świerklaniec zawarła umowę o dofinansowanie dla projektu pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Świerklaniec”, w ramach Osi Priorytetowej II Fundusze Europejskie na zielony rozwój, Działanie 2.11 Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.</p> <p>Przedmiotem projektu jest budowa (ok. 11,26 km) i modernizacja (ok. 0,50 km) sieci kanalizacji sanitarnej wraz z odgałęzieniami do granicy nieruchomości, budowa (ok. 1,79 km) i modernizacja (ok. 1,50 km) sieci wodociągowej oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków, dzięki której zwiększy się jej przepustowość, co pozwoli na odbiór ścieków z nowo budowanej kanalizacji. Ponadto w ramach projektu przewiduje się zakup i wdrożenie inteligentnego systemu zarządzania siecią wodociągową oraz kanalizacyjną, jak również działania informacyjno-edukacyjne kształtujące świadomość ekologiczną mieszkańców Gminy Świerklaniec, których celem jest promowanie szacunku dla środowiska naturalnego, a w szczególności cennego zasobu, jakim jest woda. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia odsetku ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków na terenie</p>

			<p>Aglomeracji Świerklaniec zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych oraz ma na celu poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Zakładane wydatki kwalifikowalne w projekcie wynoszą 76 950 996,38 zł przy dofinansowaniu wynoszącym 65 408 346,93 zł. W roku 2025 przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówień dla wszystkich części robót budowlanych w ramach projektu. Przedmiotem postępowań było wykonanie zadań polegających na budowie kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej na terenie Gminy Świerklaniec w ramach odrębnych, posiadanych już dokumentacji projektowych oraz zaprojektowanie i rozbudowa oczyszczalni ścieków przy ul. Wiosennej w Świerklańcu. Zadania podzielono na etapy i części. W ramach etapu I części 1 – wyłoniono Wykonawcę robót budowlanych (firmę Tarbau z siedzibą w Tarnowskich Górach) i zrealizowano prace dot. budowy sieci kanalizacji sanitarnej w odcinkach ulic bocznych od ulic: Bytomskiej i Łąkowej w Orzechu; ulicy Lasowickiej w Nowym Chechle; ul. 3 Maja i Radzionkowskiej w Świerklańcu oraz sieci wodociągowej w ulicy bocznej od ul. Głównej w Nakle Śląskim. Zadanie zakończono i rozliczono. Część 2 robót budowlanych w ramach etapu I, obejmuje wykonywane od kwietnia 2025 r. prace w ul. Damrota oraz ul. Pod Wierzbą w Świerklańcu, których Wykonawcą jest firma DOMAX z siedzibą w Boronowie. W ramach tej części zadania, w roku ubiegłym wykonano cały zakres sanitarny związany z wymianą studni oraz budową sieci wodociągowej oraz prace związane z odtworzeniem nawierzchni po wykonanych robotach na ul. Damrota. Prace będą kontynuowane w roku 2026. Etap II obejmuje: część 1 – tj. toczące się roboty budowlane na terenie sołectwa Nowe Chechło, w ulicach: Powstańców, Leśnej, Skowronków, Szpaków, Jaśminowej, Grzybowej, Astrów oraz Brata Alberta, których Wykonawcą jest firma RPM z siedzibą w Lublińcu. Do końca roku 2025 zakończono prace związane z budową głównego kanału sanitarnego w ul. Skowronków oraz kanalizację w ul. Leśnej, jak również sieć wodociągową w ul. Jagodowej. Prace będą kontynuowane w roku 2026 i 2027. Część 2 etapu II, to dokończenie robót budowlanych na terenie sołectwa Nakło Śląskie w ulicach: Gościnniej, Przyjaźni, Wąskiej, Szerokiej, Grzegorza, Głównej oraz Wierzbowej. Zadanie to jest realizowane od września 2025 r. przez firmę DOMAX z siedzibą w Boronowie. W roku 2025, Wykonawca zrealizował prace związane z budową sieci wodociągowej w ul. Gościnniej. Prace będą kontynuowane w roku 2026. Odrębne postępowanie pozwoliło wyłonić Wykonawcę, który realizuje prace dot. rozbudowy oczyszczalni ścieków w formule zaprojektuj i wybuduj. Zadanie to realizowane jest przez spółkę IBG Instalbud z siedzibą w Rzeszowie. Do końca roku 2025, Wykonawca opracowywał koncepcję rozbudowy oczyszczalni ścieków. Prace będą kontynuowane do</p>
--	--	--	--

				roku 2028. Łączna wartość zawartych w 2025 roku umów na roboty budowlane w ramach projektu, to kwota 60 737 731,91 zł. W roku 2025 za roboty budowlane, sprawowanie nadzoru i obsługę projektu, poniesiono wydatek w łącznej kwocie 4 119 497,58 zł, z czego kwota 2 366 113,33 zł pochodziła ze środków z dofinansowania, natomiast 1 753 381,25 zł ze środków własnych gminy.
3	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Jarzębinowej w Nakle Śląskim.	5 462 658,00	4 725 251,48	W związku z otrzymaniem dofinansowania dla projektu pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w rejonie ul. Jarzębinowej w Nakle Śląskim”, w ramach PROW 2014-2020 – operacja typu „Gospodarka wodno – ściekowa” – poddziałanie: „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”, zrealizowano zadanie polegające na opracowaniu dokumentacji projektowej oraz wykonaniu robót budowlanych, w wyniku których powstały: sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Jarzębinowej, ul. Jutrzenki i na odcinku ul. Lasowickiej wraz z budową przepompowni ścieków oraz sieć wodociągowa w ul. Jutrzenki. Zadanie zakończono i rozliczono w terminie. Łącznie, za roboty budowlane, nadzór nad ich wykonywaniem oraz dostawę energii elektrycznej do zasilania pompowni ścieków, poniesiono w roku 2025 wydatki na kwotę 4 725 251,48 zł. Dofinansowanie dla zadania wyniosło 2 952 059,00 zł.
4	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Świerklaniec – dodatkowe tereny w sołectwie Orzech.	496 686,86	496 656,86	W ramach Rządowego Funduszu Polski Ład–Program Inwestycji Strategicznych, Gmina Świerklaniec uzyskała dofinansowanie na realizację projektu dot. budowy sieci kanalizacji sanitarnej na dodatkowych terenach w sołectwie Orzech. Realizacja zadania pozwoliła na przyłączenie do zbiorowej sieci kanalizacyjnej kolejnych mieszkańców, którzy do tej pory nie byli objęci opracowanymi dokumentacjami projektowymi. W 2024 zawarto umowę z Wykonawcą robót budowlanych. Do końca roku 2025 wykonano pełen zakres robót budowlanych. Wykonano odcinki kanalizacji sanitarnej w ul. Wieczorków, ul. Sobalaków i ulicach bocznych od ul. Bytomskiej a także odcinek sieci wodociągowej w ulicy bocznej od ul. Bytomskiej. W roku 2025 poniesiono w tym miejscu klasyfikacji budżetowej, wydatek łączny za roboty budowlane, umieszczenie urządzeń w pasie drogowym drogi wojewódzkiej oraz nadzór w kwocie 496 656,86 zł z czego dofinansowanie wyniosło 468 453,38 zł. Natomiast kwota 28 203,48 zł została pokryta ze środków własnych Gminy.

5	<p>Budowa drogi wraz z kanalizacją deszczową w ul. Obłoków w Nakle Śląskim oraz chodników przy ulicach: Powstańców i Szopena w Nakle Śląskim oraz Nakielskiej w Orzechu</p>	<p>1 910 336,61</p>	<p>1 910 336,61</p>	<p>W ramach Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych, Gmina Świerklaniec uzyskała dofinansowanie na realizację projektu pn. „Budowa drogi wraz z kanalizacją deszczową w ul. Obłoków w Nakle Śląskim oraz chodników przy ulicach: Powstańców i Szopena w Nakle Śląskim oraz Nakielskiej w Orzechu”. Pozyskane dofinansowanie zgodnie z udzieloną Promesą wyniosło 94,34% wartości umowy z Wykonawcą robót budowlanych. W roku 2025 nastąpiło rozliczenie końcowe inwestycji, a Wykonawca uzyskał zaświadczenia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o braku sprzeciwu co do przyjęcia zawiadomienia o zakończeniu budowy dla wszystkich części inwestycji. W wyniku przeprowadzonych prac, wybudowano jezdnię w ul. Obłoków wraz ze zjazdami z kostki betonowej prefabrykowanej typu behaton, z obustronnymi pobocznymi, na odcinku ok. 230 m i szerokości 5 m, od skrzyżowania z ul. Wąską do ul. Górnej. Wykonano chodnik z kostki betonowej prefabrykowanej na odcinku ok. 530 m w ul. Powstańców w Nakle Śląskim (od istniejącego wcześniej chodnik na ul. Powstańców do skrzyżowania z ul. Dzierżonia). Powstał również nowy chodnik w ul. Szopena w Nakle Śląskim o długości ok. 250 m (od istniejącego chodnika ul. Orzechowskiej do rejonu wejścia na teren placu zabaw zlokalizowanego przy ul. Szopena), jak również chodnik w ul. Nakielskiej w Orzechu, o długości ponad 500 m (od wjazdu na cmentarz do istniejącego chodnika w ul. Nakielskiej). W roku 2025 za roboty budowlane, nadzór nad prowadzeniem robót, badania mas bitumicznych oraz opłaty za odrolnienie części gruntu, wydatkowano łączną kwotę w wysokości 1 910 336,61 zł (w tym: 1 903 892,40 zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład oraz 6 444,21 zł ze środków własnych Gminy).</p>
6	<p>Budowa ulicy bocznej od ul. Plebiscytowej w Świerklańcu – wykonanie dokumentacji projektowej</p>	<p>53 000,00</p>	<p>0,00</p>	<p>Zawarto umowę z Wykonawcą dokumentacji projektowej (wartość umowy 52 275,00 zł brutto) tj. biurem Usługi Projektowe Ilona Mrozek z siedzibą w Bytomiu. Zakres opracowania dokumentacji projektowej obejmuje: budowę ciągu pieszo-jezdnego o szer. 5m, długości ok. 92 mb, budowę zjazdów do posesji, zabudowę studni na istniejącym kanale deszczowym wraz z zabudową dodatkowych wpustów z włączeniem do istniejącej studni kanalizacji deszczowej, a także zabezpieczenie sieci gazowej oraz czyszczenie i inspekcję TV istniejącego kanału deszczowego. Termin zakończenia prac projektowych przewidziano na sierpień 2026 r. W roku 2025 nie poniesiono z tego tytułu żadnych wydatków.</p>
7	<p>Przebudowa skrzyżowania ul. Kościelnej</p>	<p>40 000,00</p>	<p>0,00</p>	<p>Zawarto umowę z Wykonawcą koncepcji projektowej (wartość umowy 39 975,00 zł brutto) tj. firmą Studio Projektów Drogowych Infracad Jacek Domicz z siedzibą w Zabrze. Zakres prac obejmuje wykonanie 2-wariantowej koncepcji geometrycznej z analizą i prognozą ruchu,</p>

	w Świerklańcu przy DK 78 – wykonanie dokumentacji projektowej			zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Termin zakończenia prac projektowych przewidziano na czerwiec 2026 r. Na podstawie opracowanej koncepcji, powstanie następnie dokumentacja projektowa dla zadania. W roku 2025 nie poniesiono z tego tytułu żadnych wydatków.
8	Budowa chodnika przy ul. Lasowickiej w Nakle Śląskim i Nowym Chechle	474 000,00	379 041,97	W związku z zawartym z Powiatem Tarnogórskim porozumieniem, w sprawie przekazania zarządzania odcinkiem pasa drogowego drogi powiatowej nr 3242S w Nakle Śląskim i Nowym Chechle w celu realizacji inwestycji pn.: „Budowa chodnika przy ul. Lasowickiej w Nakle Śląskim i Nowym Chechle” oraz umową o udzieleniu Gminie Świerklaniec dotacji celowej, przeprowadzono postępowanie przetargowe i wyłoniono Wykonawcę robót budowlanych dla zadania. Na podstawie opracowanej w roku 2025 dokumentacji projektowej, wybudowano chodnik wzdłuż ulicy Lasowickiej w Nakle Śląskim oraz w Nowym Chechle o długości 376 m i szerokości 1,8 m, w świetle istniejącej częściowo utwardzonej ścieżki wraz z przejściem dla pieszych na ul. M. Konopnickiej oraz odtworzeniem istniejących zjazdów na ul. Jarzębinową oraz ul. W. Szymborskiej. W ramach odrębnego zlecenia, wykonano również oświetlenie przejścia dla pieszych na ul. M. Konopnickiej. Zadanie zakończono i rozliczono. Łącznie, w roku 2025 wydatkowano w ramach zadania kwotę 379 041,97 zł, za dokumentację projektową oraz roboty budowlane. Powiat tarnogórski udzielił Gminie Świerklaniec dotacji w wysokości 50% wartości robót budowlanych dot. budowy chodnika tj. 142 165,98 zł. Kwota 236 875,99 zł pochodziła ze środków własnych Gminy.
9	Utwardzenie terenu przy Szkole Podstawowej w Nowym Chechle	158 614,65	158 614,65	Realizacja inwestycji polegała na wykonaniu dokumentacji technicznej oraz wyłonieniu Wykonawcy robót budowlanych. W wyniku przeprowadzonych prac, powstał odcinek kanalizacji deszczowej $\varnothing$ 200 o długości 5,5 m oraz wykonano 521 m ² nawierzchni utwardzonej z kostki brukowej o grubości 8 cm wraz z krawężnikami, na terenie działki o nr 3244/50, bezpośrednio przed budynkiem Szkoły Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Nowym Chechle. Zadanie zakończono. W roku 2025, za dokumentację techniczną oraz roboty budowlane, poniesiono wydatek w wysokości 158 614,65 zł.
10	Modernizacja Alei Lipowej w Nakle Śląskim	0,00	0,00	W ramach Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych, Gmina Świerklaniec uzyskała dofinansowanie na realizację projektu pn. „Modernizacja Alei Lipowej w Nakle Śląskim” w wysokości 1 990 000,00 zł. W roku 2024 zawarto umowę z Wykonawcą w formule zaprojektuj i wybuduj. Zakres prac obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej oraz robót budowlanych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą,

				<p>w oparciu o ww. dokumentację, która w szczególności ma obejmować przebudowę jezdni, utwardzenie poboczy z przeznaczeniem na postój pojazdów, rozbudowę systemu kanalizacji deszczowej, budowę oświetlenia ulicznego, i realizację oznakowania drogowego na łącznej długości odcinków dróg ok. 205 m. W roku 2025 Wykonawca zakończył prace projektowe i uzyskał decyzję o pozwoleniu na budowę. Z uwagi na przedłużającą się procedurę uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę oraz warunki atmosferyczne niesprzyjające wykonywaniu robót, Wykonawca wystąpił z wnioskiem o zmianę terminu zakończenia realizacji zadania. Zawarto aneks wydłużający termin zakończenia zadania do sierpnia 2026 r., zgodnie z ważnością obowiązującej promesy. W roku 2025 nie poniesiono z tytułu realizacji tego zadania żadnych wydatków.</p>
11	<p>Termomodernizacja Gminnych budynków mieszkaniowych – wykonanie dokumentacji technicznej w ramach inicjatywy „Elena”</p>	111 209,00	111 209,00	<p>Gmina Świerklaniec realizuje program ELENA na bazie dwóch wytypowanych budynków wielorodzinnych: przy ul. Głównej 7 i 52 w Nakle Śląskim. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia w Katowicach, wyłoniła Wykonawcę zadania pn. „Wykonanie dokumentacji technicznej, projektowej, ekonomiczno - finansowej modernizacji wielorodzinnych budynków mieszkalnych w ramach programu ELENA”. Wartość umowy z Wykonawcą dla Gminy Świerklaniec wynosi 308 385,44 zł. W roku 2025 Wykonawca prowadził prace projektowe. Wykonano inwentaryzację budynków, opracowano dokumentację projektową w branży sanitarnej i elektrycznej. W roku 2025 poniesiono z tytułu realizacji zadania wydatek w wysokości 111 209,00 zł z czego wkład własny Gminy wynosił 1 962,00 zł natomiast kwota 109 247,00 zł pochodziła z dotacji celowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Kompletna dokumentacja projektowa zostanie przekazana przez Wykonawcę w roku 2026.</p>
12	<p>Przebudowa instalacji C.O. w budynku Przedszkola Pod Zielonym Listkiem w Świerklańcu</p>	325 546,00	325 544,60	<p>W związku z otrzymaniem dofinansowania ze środków Funduszu Odporności Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na rok 2025 zrealizowano roboty budowlane na podstawie opracowanej dokumentacji projektowej. Zawarto umowę z Wykonawcą robót instalacyjnych tj. Bielskim Centrum Instalacyjnym SEMAR z siedzibą w Bielsku-Białej. Przebudowano istniejącą kotłownię gazową na nową, o zwiększonej mocy wraz z przebudową instalacji wewnętrznej oraz likwidacją kotłowni węglowej w budynku. Zainstalowano kaskadę 2 kondensacyjnych kotłów gazowych „WOLF” CGB-2-75 o mocy 75kW każdy, zbiornik do c.w.u., roboty instalacyjne wodno-kanalizacyjne towarzyszące, roboty instalacyjne elektryczne i roboty ogólnobudowlane. Zadanie zakończono i rozliczono. W roku 2025 wydatkowano kwotę łączną w wysokości 325 544,60 zł, w tym kwotę 49 202,46</p>

				zł za wykonanie dokumentacji projektowej zapłacono ze środków własnych Gminy, natomiast kwota 276 342,14 zł za roboty instalacyjne i budowlane, pochodziła z dotacji celowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.
13	Zakup i montaż kotła zgazowującego drewno do budynku gminnego przy ul. Parkowej w Świerkłańcu	153 750,00	153 750,00	W związku z otrzymaniem dofinansowania ze środków Funduszu Odporności Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na rok 2025, zrealizowano prace dotyczące modernizacji systemu ogrzewania w budynku gminnym. Zawarto umowę z Wykonawcą robót instalacyjnych tj. firmą AKONA T. Nawrat z siedzibą w Pilchowicach. Zadanie polegało na demontażu dotychczas działających w tym budynku, starych i nieekologicznych kotłów na drewno oraz zakupie i montażu nowoczesnego kotła zgazowującego drewno ATMOS DC150S o mocy 150kW, 5 klasy wraz z 3 buforami o pojemności łącznej 7,5 m ³ , w budynku gminnym o bardzo dużej powierzchni użytkowej, stanowiącym siedzibę działu gospodarczego Urzędu Gminy. Zadanie zakończono i rozliczono. Poniesiono z tego tytułu wydatek w wysokości 153 750,00 zł, pokryty w 100% ze środków dotacji celowej.
14	Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii na terenie Gminy Świerklaniec	100 000,00	82 439,75	Gmina Świerklaniec wspólnie z dwoma sąsiednimi gminami (Bobrowniki i Tarnowskie Góry) złożyła wniosek i otrzymała dofinansowanie dla projektu pod nazwą „Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii na terenie Miasta Tarnowskie Góry, Gminy Bobrowniki oraz Gminy Świerklaniec”. Partnerem wiodącym projektu (Liderem) jest Miasto Tarnowskie Góry. Łączna wartość projektu dla wszystkich Gmin wynosi: 128 608 823,53 zł. W Gminie Świerklaniec, do realizacji programu zakwalifikowano 121 deklaracji mieszkańców z maksymalną ilością punktów. Po zrealizowaniu montażu, uczestnicy występują do Lidera projektu o refundację w wysokości do 85% kosztów kwalifikowanych, poniesionych na kompletną inwestycję w postaci montażu instalacji fotowoltaicznej, powietrznej pompy ciepła, magazynu energii elektrycznej oraz systemu zarządzania energią. Do końca 2025 roku z mieszkańcami Gminy Świerklaniec zweryfikowano 98 nieruchomości, zawarto 83 umowy na realizację projektu, z czego wypłacono refundację 56 mieszkańcom. Cały czas trwają weryfikacje techniczne pozostałych budynków. W roku 2025 poniesiono w ramach tego miejsca klasyfikacji budżetowej wydatek w łącznej kwocie 82 479,75 zł na zakup materiałów biurowych, wykonanie tablicy informacyjnej, obsługę projektu oraz wydanie interpretacji indywidualnej dot. podatku VAT. Kwota 82 439,75 zł pochodziła z dotacji celowej przekazanej przez Miasto Tarnowskie Góry, natomiast 40,00 zł pokryto ze środków własnych Gminy Świerklaniec.

15	<p align="center">Program Czyste Powietrze – prowadzenie punktu obsługi mieszkańców na terenie Gminy Świerklaniec.</p>	35 013,00	32 157,00	<p>W związku z zawarciem Porozumienia pomiędzy Gminą Świerklaniec a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, w sprawie zasad realizacji i promocji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, które ustala m.in. zasady pokrywania kosztów ponoszonych przez Gminę przy wdrażaniu programu, wyłoniono Wykonawcę świadczącego usługi doradcze i zapewniającego pomoc przy wypełnianiu i rozliczaniu wniosku o dofinansowanie w ramach Programu. WFOŚiGW w Katowicach, na podstawie zawartego Porozumienia, dofinansowywał koszty obsługi wniosków zarówno mieszkańców, którzy ubiegają się o podwyższony poziom dofinansowania, ze względu na kryterium dochodowe, jak i wniosków dot. podstawowego poziomu dofinansowania. Wykonawca świadczący usługi doradcze, tj. firma Ecoscan Innowacja i Rozwój z siedzibą w Piekarach Śląskich, prowadził punkt obsługi dla mieszkańców Gminy, poprzez pełnienie dyżurów raz w tygodniu, w godzinach pracy Urzędu.</p> <p>W roku 2025 złożono za pośrednictwem Gminy Świerklaniec 15 wniosków o dofinansowanie, udzielono szeregu informacji na temat zasad Programu wraz z pomocą przy sporządzaniu wniosków rozliczających. W sumie, w roku 2025 wydatkowano w ramach tego miejsca klasyfikacji budżetowej kwotę w wysokości 32 197,00 zł za przygotowanie oraz rozliczenie wniosków dla mieszkańców.</p>
16	<p align="center">Rozświetlamy Gminę Świerklaniec</p>	55 350,00	55 350,00	<p>W ramach Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych, Gmina Świerklaniec uzyskała dofinansowanie na realizację projektu pn. „Rozświetlamy Gminę Świerklaniec”. Na podstawie zawartej wcześniej umowy z firmą JUSTMAK M. Kowalski z siedzibą w Świętochłowicach, wykonano prace budowlane i instalacyjne. Zainstalowano 6 szt. opraw parkowych typu: BDP794 LED42-4S/740 II DS51 MK-BK BK DDF przy ul. Młyńskiej w Świerklańcu (działka nr 2128/247) oraz 6 szt. opraw typu: BGP290 LED60/740 II DM10 48/60S przy ul. Morcinka w Nakle Śląskim (działka nr 277/14). Zadanie zakończono i rozliczono. W roku 2025, poniesiono wydatek w wysokości 55 350,00 zł z czego kwota 44 280,00 zł pochodziła ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład, natomiast wkład własny Gminy Świerklaniec wynosił 11 070,00 zł.</p>

17	Budowa oświetlenia OZE na terenie Gminy Świerklaniec w rejonach nieposiadających dostępu do sieci energetycznej – opracowanie wniosku o dofinansowanie	43 500,00	14 760,00	W związku z możliwością aplikowania o dofinansowanie ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 w ramach LGD Brynica to nie Granica, Gmina Świerklaniec zawarła umowę z Wykonawcą w/w dokumentacji aplikacyjnej. W ramach inwestycji Gmina Świerklaniec planuje zabudowę 57 lamp solarnych, na terenach nieposiadających dostępu do sieci energetycznej. Poziom dofinansowania wynosi 85% kosztów kwalifikowalnych. W roku 2025 poniesiono z tego tytułu wydatek w wysokości 14 760,00 zł za opracowanie wniosku o dofinansowanie.
18	Doposażenie siłowni zewnętrznej przy domu Sportowca w Nowym Chechle	28 671,30	28 671,30	Gmina Świerklaniec uzyskała dofinansowanie w ramach konkursu marszałkowskiego "Inicjatywa sołecka" w roku 2025, na realizację zadania polegającego na doposażeniu siłowni zewnętrznej przy Domu Sportowca w Nowym Chechle. Zawarto umowę z Wykonawcą prac tj. firmą HERKULES z siedzibą w Pogorzycach. W ramach zadania wykonano dokumentację techniczną, uzyskano właściwą decyzję administracyjną, a następnie zamontowano nowe elementy na terenie istniejącej siłowni zewnętrznej przy Domu Sportowca w Nowym Chechle. Uzupełniono teren o nowe, certyfikowane urządzenia treningowe, takie jak: prasa nożna; narciarz; wioślarz; wahadło; rower; przywodziciel/odwodziciel oraz wyciąg górny. Zadanie zakończono i rozliczono. Wydatkowano kwotę w wysokości 28 671,30 zł z czego kwotę 21 825,40 zł stanowiły środki z dofinansowania, natomiast 6 845,90 zł to kwota wkładu własnego Gminy Świerklaniec.
19	Modernizacja instalacji elektrycznej w zabytkowym Parku w Świerklańcu	512 000,00	0,00	W ramach Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych, uzyskano dofinansowanie w wysokości 500 000,00 zł na realizację zadania, którego przedmiotem jest modernizacja instalacji elektrycznej w zabytkowym Parku w Świerklańcu w formule zaprojektuj i wybuduj, dzięki czemu na terenie parku zostaną wymienione instalacje elektryczne wraz z rozdzielniami. Wkład własny Gminy Świerklaniec wynosi 12 000,00 zł. W roku 2025 wszczęto postępowanie o udzielenie zamówienia dla inwestycji. Roboty budowlane i instalacyjne zostaną przeprowadzone w roku 2026, po zawarciu umowy z Wykonawcą. W roku 2025 nie poniesiono w ramach tego miejsca klasyfikacji budżetowej żadnych wydatków.

Tabela 2 Zadania inwestycyjne

4.2. Fundusz sołecki

Fundusz sołecki to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków życia mieszkańców. Podczas Zebrania Wiejskiego mieszkańcy danego sołectwa, podejmują decyzje na co mają zostać wykorzystane ww. środki finansowe.

W 2025 roku wysokość środków do wykorzystania w ramach funduszu sołeckiego wynosiła 207 125,35 zł.

Decyzją mieszkańców w 2025 r. zostały wykonane następujące zadania:

➤ Sołectwo Nakło Śląskie:

1. Zakup zewnętrznego defibrylatora AED do montażu w miejscu publicznym w Nakle Śląskim – 8 200,00 zł,
2. Zakup i montaż 4 szt. „psich stacji” – pojemników na psie odchody oraz przeprowadzenie w Przedszkolu w Nakle Śląskim zajęć edukacyjnych z pskami – 4 300,01 zł,
3. Zakup gogli VR dla Biblioteki Publicznej Filia nr 1 w Nakle Śląskim – 2 898,00 zł,
4. Zakup sprzętu audio dla Przedszkola w Nakle Śląskim – 4 882,89 zł,
5. Zakup i montaż doświetlenia boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej im. Kai Mireckiej w Nakle Śląskim – 5 000,00 zł,
6. Organizacja imprez kulturalnych, integracyjnych i edukacyjnych dla mieszkańców sołectwa Nakło Śląskie – 10 000,00 zł,
7. Zakup koszy na śmieci – 5 638,96 zł,
8. Organizacja wspólnego pikniku z okazji jubileuszu 115-lecia OSP Nakło Śląskie oraz 105-lecia LKS Orzeł Nakło Śląskie – 10 000,00 zł.

➤ Sołectwo Nowe Chechłó:

1. Zakup wyposażenia dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Nowym Chechle – 11 989,00 zł,
2. Zakup przyczepki do łodzi dla OSP w Nowym Chechle – 5 100,00 zł,
3. Zakup maszyny do waty cukrowej – 1 500,00 zł,
4. Zakup nagród w przeznaczonych w konkursie na najładniejszy ogródek w sołectwie Nowe Chechłó – 1 000,00 zł,
5. Zakup strojów dla KGW z Nowego Chechła 1 000,00 zł,
6. Zakup nagród dla dzieci w ramach organizowanych konkursów – 500,00 zł,
7. Organizacja Pikniku Chechelskiego – 15 610,00 zł,
8. Doposażenie Domu Sportowca w Nowym Chechle – 8 142,99 zł,
9. Zakup „psich stacji” – 4 467,36 zł,
10. Zakup wyposażenia łodzi dla OSP Nowe Chechłó – 2 880,00 zł.

➤ Sołectwo Orzech:

1. Poprawa bezpieczeństwa na gminnym placu zabaw przy ul. Mickiewicza, poprzez zakup nowych urządzeń zabawowych – 18 352,00 zł,

2. Zakup koszulek treningowych z logo sołectwa Orzech dla dzieci trenujących w lokalnych klubach sportowych – 5 000,00 zł,
  3. Zakup sztandaru oraz atrybutów poczty sztandarowego dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Orzechu – 10 000,00 zł,
  4. Zakup nagród na zakończenie sezonu lotów dla Sekcji Orzech PZHGP – 1 000,00 zł,
  5. Doposażenie obiektu gminnego przy ul. Wieczorków 41 poprzez zakup mebli – 5 699,00 zł,
  6. Organizacja imprez kulturalnych, okolicznościowych dla mieszkańców sołectwa oraz wyjazdów edukacyjnych dla dzieci z sołectwa Orzech – 7 668,15 zł,
  7. Zakup grilla – 1 998,00 zł,
  8. Doposażenie OSP Orzech – 3 000,00 zł.
- Sołectwo Świerklaniec:
1. Zakup dywanów edukacyjnych dla Szkoły Podstawowej w Świerklańcu – 1 758,00 zł,
  2. Zakup mundurów bojowych dla członków OSP w Świerklańcu – 10 000,00zł,
  3. Zakup koszy na psie odchody – 3 234,00 zł,
  4. Organizacja imprez kulturalnych, edukacyjnych, integracyjnych dla mieszkańców sołectwa Świerklaniec oraz wycieczek edukacyjnych dla dzieci z sołectwa – 24 611,49 zł,
  5. Zakup oraz montaż bramy na boisku LKS Świerklaniec – 10 000,00 zł,
  6. Zakup tabletów dla Przedszkola Pod Zielonym Listkiem w Świerklańcu – 1 695,50 zł.

5. Gospodarka komunalna

5.1. Gospodarka mieszkaniowa

Gmina Świerklaniec gospodaruje gminnym zasobem mieszkaniowym, obejmującym 68 lokali mieszkalnych. Są to lokale mieszkalne będące w 100% własnością gminy oraz lokale mieszkalne z udziałem gminy zlokalizowane w budynkach zarządzanych przez Wspólnoty Mieszkaniowe. Obecnie zawartych jest 55 umów najmu na lokale komunalne. Pięć lokali mieszkalnych w dalszym ciągu zajętych jest przez osoby, którym zostały wypowiedziane umowy najmu. Osoby te zajmują lokale bez tytułu prawnego. W toku są prowadzone postępowania o zapłatę i eksmisję. W roku 2025 skutecznie zakończyła się 1 eksmisja. Na dzień 31.12.2025 roku Gmina dysponowała 8 pustostanami, które kwalifikują się do generalnych remontów.

W roku 2025 odbyły się 3 posiedzenia Komisji doraźnej ds. mieszkaniowych, przydzielono 4 lokale mieszkalne. W roku 2025 zarejestrowano ogółem nowych 11 wniosków o przydział lokalu komunalnego.

W poprzednim roku w zasobach gminnych przeprowadzono prace remontowe i modernizacyjne mające na celu utrzymanie gminnego zasobu mieszkaniowego w stanie niepogorszonym. W budynku przy ul. Głównej 54 i 7 w Nakle Śląskim zakończone zostały kapitalne remonty 3 mieszkań, które zostały przeznaczone do zasiedlenia. Wykonano przeglądy okresowe: budowlane, elektryczne, gazowe i kominiarskie wymagane przepisami prawa.

5.2. Utrzymanie czystości i porządku w Gminie

W związku z obowiązkami wynikającymi z ustawy Prawo wodne, Urząd Gminy zlecił podmiotom zewnętrznym wykonanie prac konserwacyjnych rowów melioracyjnych zlokalizowanych na działkach będących własnością Gminy Świerklaniec tj:

- rów w Orzechu w rejonie ul. Ogrodowej/Bocznej na odcinku 310 mb,
- rów w Świerklańcu w rejonie ul. Parkowej (dz. nr 855/6 obr. Świerklaniec) na odcinku 100 mb,
- rów w Świerklańcu w rejonie ul. 3 Maja (dz. nr 150 obr. Świerklaniec) na odcinku 22 mb,
- rów w Świerklańcu w rejonie ul. Damrota/Wiosennej (dz. nr 273/2 obr. Świerklaniec), odcinek 130 mb,
- rów w Orzechu w rejonie ulic Ogrodowej, Bocznej i Krzywej na odcinku 725 mb.

Realizując obowiązki wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie Gminy Świerklaniec tut. Urząd prowadził czynności określone w w/w przepisach. W związku z tym w 2025 roku prowadzonych było w tym zakresie 459 spraw. Kontrole były prowadzone w stosunku do mieszkańców Świerklańca, Nowego Chechła oraz części Nakła Śląskiego. Czynności podejmowane w powyższym zakresie obejmowały:

- wezwania właścicieli nieruchomości do okazania dokumentów świadczących o prawidłowym postępowaniu z nieczystościami płynnymi, tj. umów na wywóz nieczystości zawartych z firmami asenizacyjnymi oraz dowodów uiszczenia opłat za wyświadczone usługi,
- przedkładanych przez mieszkańców dokumentów oraz wprowadzanie danych do systemów informatycznych,
- w przypadku niewywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązków określonych w przepisach prawa podejmowanie dalszych czynności polegających na przekazaniu informacji do właściwych organów celem ukarania.

Dodatkowo, wraz z oddawaniem do użytkowania kolejnych odcinków sieci kanalizacji sanitarnej, w 2025 roku podłączono do niej 349 nieruchomości.

5.3. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

W 2025 gmina miała podpisane umowy z podmiotem świadczącym na rzecz gminy usługi w zakresie przyjmowania do schroniska zwierząt bezdomnych oraz opieki przed bezdomnymi zwierzętami. W 2025 roku zapewniono opiekę bezdomnym zwierzętom z terenu gminy Świerklaniec w następujących ilościach: 13 psów i 5 kotów. Łączny koszt umieszczenia w schronisku zwierząt z terenu gminy Świerklaniec w 2025 roku wyniósł 43 173,00 zł. Na usługi związane z wyłapywaniem zwierząt oraz zbieraniem zwłok zwierząt martwych wydatkowano kwotę 4 420,00 zł.

5.4. Ochrona środowiska

W 2025 r. przeprowadzono łącznie 29 postępowań w sprawie wydania zezwolenia na usunięcie drzew oraz przyjęto i zrealizowano 108 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew z nieruchomości osób fizycznych.

Wykonano inwentaryzację i złożono 8 wniosków do organów wg ich właściwości w celu uzyskania zezwoleń na usunięcie drzew z nieruchomości będących własnością gminy Świerklaniec, w związku z realizowanymi inwestycjami lub koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa. W ramach kompensacji za usuwane drzewa w związku z decyzjami uzyskanymi w poprzednich latach w Gminie Świerklaniec w 2025 roku nasadzono 193 drzewa i 30 krzewów.

W związku ze wpływającymi wnioskami oraz wyznaczeniem organu przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze do prowadzenia postępowania dla innych gmin prowadzono 4 postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

W trakcie 2025 r. przeprowadzono łącznie 52 kontrole dotyczące realizacji uchwały antyśmogowej, w tym kontrole doraźne związane ze zgłoszeniami dot. nieprawidłowości spalania w piecach i na powierzchni ziemi na terenie Gminy Świerklaniec oraz kontrole planowane.

Opracowano również i złożono do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wniosek o dopłaty bezpośrednio.

W 2025 r. kontynuowano realizację obowiązku przyjmowania i wprowadzania deklaracji właścicieli nieruchomości do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków dotyczących źródeł ciepła i źródeł spalania paliw oraz wydawał mieszkańcom niezbędne dla załatwienia odrębnych spraw poświadczenia złożenia tych deklaracji.

W 2025 roku Ekodoradca zatrudniony w ramach projektu „Śląskie. Przywracamy Błękit” zrealizował:

1. Cykl spotkań z dziećmi w placówkach oświatowych (jesień 2025 r.).
2. Wziął udział w feriach zimowych dla dzieci organizowanych przez Gminny Dom Kultury, gdzie prowadził zajęcia dotyczące ochrony środowiska.
3. Udzielał porad, wyjaśnień i pomocy mieszkańcom w sprawach związanych z ochroną jakości powietrza i środowiska (ok. 239) poprzez przybliżenie możliwości pozyskania środków na finansowanie inwestycji proekologicznych z programów: Czyste Powietrze, Mój Prąd, Moje Ciepło czy też możliwości zastosowania ulgi termomodernizacyjnej.
4. Prowadził w mediach społecznościowych edukację ekologiczną poprzez Facebook – fanpage „Świerklaniec z widokiem na niebo i las”, gdzie zamieścił 159 postów oraz fotografie wykonane z drona.
5. Przeprowadzał interwencje w zakresie uchwały antyśmogowej, także przy pomocy drona antyśmogowego.

6. Był zaangażowany w rozwiązywanie problemów środowiskowych i interwencji mieszkańców.
  7. Brał udział przy realizacji projektu „Ciepłe Mieszkanie” – udzielanie dofinansowań do zmiany systemu ogrzewania i termomodernizacji do mieszkań i budynków wielorodzinnych. W 2025 roku zostały podpisane 3 umowy na: wymianę źródła ogrzewania w jednym lokalu mieszkalnym na wniosek osoby fizycznej oraz wykonanie dwóch termomodernizacji budynków wspólnot mieszkaniowych. Łączną kwota wypłaconych dotacji wyniosła ok. 300 tyś. zł, które zostały pozyskane z WFOŚiGW w Katowicach, a ich udział wyniósł 100% wypłaconych dotacji. Projekt został zakończony.
  8. Odbywał spotkania z mieszkańcami w zakresie kwestii związanych z ochroną środowiska, w tym ochroną jakości powietrza.
  9. W maju współorganizował konferencję ekologiczną poświęconą ochronie środowiska, klimatu i jakości powietrza. Konferencja nosiła nazwę: ZAADAPTOWANI: „Śląskie adaptacje do zmian klimatu, inwestycje w OZE oraz termomodernizacje” oraz była współorganizowana przez Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.
  10. W czerwcu współorganizował wydarzenie w postaci debaty oksfordzkiej, która miała miejsce w Pałacu Kawalera w Świerklanieckim parku. Debata była współorganizowana przez Urząd Miasta Piekary Śląskie, Subregion Centralny oraz Śląski Urząd Marszałkowski. W debacie uczestniczyły cztery szkoły ponadpodstawowe, w także Technikum Rolne z Nakła Śląskiego. Debata była organizowana w ramach UE Green Week 2025. Ilość uczestników: ok. 50 osób.
  11. Współorganizował 3 wydarzenia edukacyjne w Parku w Świerklańcu (lipiec, sierpień i wrzesień) – Noc Nietoperzy. Podczas spotkania dr Konrad Sachanowicz przybliżył aspekty związane z tymi latającymi ssakami. Podczas wydarzenia były poruszone kwestie czystości środowiska, w tym powietrza w celu ochrony naszej przyrody. Występowanie nietoperzy na danym obszarze, ich ilość oraz kolonie świadczą o czystości środowiska, w tym głównie o pozytywnej jakości powietrza. Ilość uczestników ok. 340 osób.
- W 2025 roku były także realizowane następujące projekty z udziałem środków zewnętrznych:
- Opracowanie oraz złożenie wniosku o dofinansowanie realizacji zadania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach – OP 1.2. Ochrona parków wpisanych do rejestru zabytków i parków o charakterze regionalnym – o nazwie „Ochrona różnorodności biologicznej, zachowanie funkcji ekosystemów oraz ochrona zieleni parkowej wraz z unikalnym drzewostanem Parku Świerklanieckiego – lata 2025/2026”. Koszt całości projektu wynosi ok. 455 000 zł, natomiast dofinansowanie w postaci dotacji jest przyznane do kwoty ok. 95 000 zł.
  - „Ochrona bioróżnorodności i poprawa stanu obszarów cennych przyrodniczo w Świerklanieckim parku” w ramach działania FESL.02.15-Ochrona przyrody i bioróżnorodność – ZIT dla priorytetu FESL.02.00-Fundusze Europejskie na zielony

rozwój. Kwota wydatków kwalifikowanych wynosi 4 839 279,97 zł, z czego dofinansowanie może wynieść do 4 042 734,49 zł.

W 2025 roku wniosek został pozytywnie zaopiniowany przez Urząd Marszałkowski, a z końcem sierpnia podpisano umowę na jego realizację. Następnie trwały prace związane z ogłoszeniem zamówienia publicznego na główny zakres prac określonych w projekcie.

Wszystkie zaplanowane w ramach projektu metody ochrony przyrody zostały indywidualnie dobrane pod projekt ochrony bioróżnorodności i poprawy stanu obszarów cennych przyrodniczo w Świerklanieckim parku. Wszelkie zaproponowane rozwiązania zostały dogłębnie przeanalizowane przez zespół specjalistów stosujących najlepszą wiedzę i dostępną technikę, dostosowaną odpowiednio do występujących uwarunkowań w celu ochrony gatunków, siedlisk i ekosystemów oraz do poprawy stanu bioróżnorodności i obszarów cennych przyrodniczo w Parku w Świerkłańcu. Przewiduje się następujące zadania do wykonania:

1. Prace na cieku wodnym północnym o długości ok. 1250 m,
  2. Prace na cieku wodnym południowym o długości ok. 1000 m,
  3. Oczyszczenie dna małego stawu,
  4. Prace porządkujące i oczyszczające w rejonie fosy i doływu do małego stawu,
  5. Wykonanie łapaczy substancji powierzchniowych odpowiedzialnych za tzw. tworzenie filmu olejowego,
  6. Wykonanie powierzchniowych łapaczy rumoszu pływającego,
  7. Montaż budek dla zwierząt (dla ptaków, nietoperzy, owadów i jeży).
- „Rozbudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Świerkłańcu” w ramach działania FESL.02.12-Gospodarka odpadami komunalnymi, dla priorytetu FESL.02.00-Fundusze Europejskie na zielony rozwój.

Kwota wydatków kwalifikowanych wynosi 1 089 088,53 zł, z czego dofinansowanie może wynieść do 925 725,25 zł.

Przedmiotem projektu jest rozbudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Wiosennej w Świerkłańcu. W ramach projektu przewiduje się: wykonanie ogrodzenia, budowę zadaszonych boksów na kontenery i pojemniki do składowania odpadów komunalnych, utwardzenie placu, utworzenie miejsc postojowych dla samochodów, posadowienie kontenera (pawilonu) socjalno-biurowego, posadowienie kontenera (pawilonu) w którym powstanie punkt wymiany rzeczy używanych oraz centrum napraw przygotowujące odpady do ponownego użycia, montaż kontenera gospodarczego na sprzęt porządkowy, wykonanie odwodnienia liniowego, montaż monitoringu, montaż oświetlenia, montaż instalacji fotowoltaicznej wraz z magazynem energii elektrycznej, wykonanie zielonej ściany wraz z trawnikiem, montaż zbiornika na deszczówkę, zakup urządzeń do utrzymania czystości na terenie PSZOK oraz cyfryzację PSZOKu. Uzupełnieniem projektu będą działania edukacyjno-informacyjne dotyczące sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów, a także zasad ich segregacji, które zwiększą świadomość w zakresie zrównoważonej konsumpcji i przyczynią się do zmniejszenia ubóstwa. Realizacja projektu ma na celu zapobieganie powstawaniu odpadów, ich minimalizacji, segregacji

oraz ponownego użycia. W 2025 r. został złożony wniosek, który z końcem roku został pozytywnie zaopiniowany.

- Realizacja projektu związanego z energetyką i klastrem energii przy wsparciu Europejskiego Instrumentu Miejskiego (European City Facility), w ramach którego Gmina Świerklaniec otrzymała 100% dofinansowania na opracowanie następujących dokumentów:

1. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Świerklaniec na lata 2026-2041,
2. Audyt energetyczny oraz Program Funkcjonalno-Użytkowy dla budynku Dom Sportowca w Nowym Chechle w celu wykonania inwestycji termomodernizacyjnej tego obiektu,
3. 10 świadectw charakterystyki energetycznej dla gminnych budynków.

Koszt całości prac ma wynieść: ok. 95 000 zł i w całości jest pokryty ze źródła zewnętrznego.

- Opracowanie Programu ochrony środowiska dla Gminy Świerklaniec z udziałem środków WFOŚiGW w Katowicach. W 2025 r. udało się pozyskać środki na realizację tego zadania w wysokości 10 332 zł.

5.5. Gospodarka odpadami

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Świerklaniec w 2025 r. świadczyła, tak jak w poprzednich latach, firma Remondis Tarnowskie Góry sp. z o.o. Stawka opłaty za odbiór odpadów wynosiła 37,00 zł za osobę. Kwota zwolnienia z części opłaty przysługująca z tytułu kompostowania całości bioodpadów w przydomowym kompostowniku wynosiła 6 zł od osoby.

W ciągu 2025 r. do tutejszego urzędu wpłynęło 664 deklaracji dotyczących gospodarowania odpadami. Na dzień 31.12.2025 r. liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami wyniosła 11 923 osób i wzrosła w stosunku do roku 2024 o 122 osób. Obowiązywały te same zasady dotyczące częstotliwości odbioru odpadów z terenu nieruchomości zamieszkałych. Jak co roku zorganizowana została zbiórka odpadów wielkogabarytowych, podczas której zebrano rekordową ilość odpadów tej frakcji w ilości prawie 360 Mg. Jesienią zorganizowana została również zbiórka elektroodpadów spod posesji. Ponadto w punktach mobilnych na terenie całej gminy odbyła się zbiórka odpadów niebezpiecznych.

W 2025 roku na terenie gminy bezpośrednio od mieszkańców oraz na Gminnym Placu Gospodarczym odebrano łącznie 5578 Mg odpadów frakcji objętych gminnym systemem odbioru odpadów, co daje bardzo wysoką średnią wytwarzania odpadów na mieszkańca gminy w ilości ponad 467 kg/os.

5.6. Place zabaw

Na terenie gminy Świerklaniec znajduje się 7 placów zabaw zlokalizowanych w:

- Parku w Świerklańcu obok Pałacu,
- Parku w Świerklańcu obok Kajakowni (piaskownica integracyjna),

- Świerklańcu ul. Stabińskiego (piaskownica),
- Orzechu ul. Mickiewicza (piaskownica),
- Nowym Chechle ul. Leśna 5 (piaskownica),
- Nakle Śląskim ul. Szopena,
- Nakle Śląskim ul. Sportowców 1.

Dodatkowo przy większości placach zabaw funkcjonują siłownie na wolnym powietrzu.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa korzystającym z urządzeń zabawowych i siłowni corocznie wykonuje się przeglądy techniczne w/w urządzeń. W wyniku przeprowadzonych oględzin na bieżąco usuwa się powstałe usterki. Oprócz tego wszystkie urządzenia poddawane są okresowej konserwacji.

5.7. Cmentarz komunalny

W roku 2025 na cmentarzu komunalnym pochowano ogółem 36 osób. Koszty związane z utrzymaniem cmentarza komunalnego, które obejmują usługę grabarza, odbiór i zagospodarowanie odpadów oraz zużycie wody wyniosły za poprzedni rok 45 646,35 zł.

6. Infrastruktura drogowa

Ilość oraz długość dróg na terenie Gminy Świerklaniec z podziałem na kategorie:

1. Drogi krajowe o długości ok. 8 km: DK 78,
2. Drogi wojewódzkie o długości 6 km: DW 911, DW 912,
3. Drogi powiatowe o długości 12,8 km: DP 3241S, DP3242S, DP 3244S, DP 3245S,
4. Drogi gminne publiczne o długości 43,3 km ,
5. Drogi gminne wewnętrzne o długości 19,9 km, które nie zostały zaliczone do kategorii dróg publicznych oraz stanowiące własność Gminy Świerklaniec. Są to ciągi drogowe, dla których podjęto uchwały o nadaniu nazwy oraz inne ciągi drogowe stanowiące drogi boczne.

Ocena stanu nawierzchni dróg gminnych wg rocznej kontroli dróg przeprowadzonej w 2025 r.:

1. Stan należyty – 30,1 % długości dróg,
2. Stan zadowalający – 15,4 % długości dróg,
3. Stan niezadowalający – 54,5 % długości dróg.

Oznaczenie ocen:

Ad 1. Stan należyty – brak działań,

Ad 2. Stan zadowalający – zachodzi potrzeba wykonania zabiegów utrzymaniowych do wielkości 20% powierzchni, nawierzchnia wykazuje niewielkie odkształcenia, spękania itp.,

Ad 3. Stan niezadowalający – od 20 % do 60% powierzchni wykazuje znaczne odkształcenia (deformacje, wyboje, koleiny, złuszczenia, spękania),

W zakresie utrzymania dróg:

1. Wykonane większe remonty:

- a) remont ul. Plebiscytowej w Świerklańcu na długości na długości 390 mb, w zakresie zadania wykonano wymianę konstrukcji i nawierzchni jezdni, chodników, wymianę krawężników, remont lub/i wymianę elementów kanalizacji deszczowej, zabudowę cieku, odnowienie oznakowania, koszt realizacji zadania – 972 591,89 zł. Zadanie dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w ramach naboru z 2024r., dofinansowanie otrzymano w 2024 r., rozliczenie dofinansowania nastąpiło w 2025 r.,
  - b) remont chodnika w ciągu ul. Wieczorków w Orzechu po stronie numerów parzystych na odcinku od ul. Kopernika do ul. Prusa na długości 114 mb – 73 371,71 zł,
  - c) nakładka w ciągu ul. Głównej w Świerklańcu w rejonie skrzyżowania z ul. Kościelną na długości ok. 40 mb, o powierzchni 391,6 m² – 71 811,95 zł,
  - d) nakładka w ciągu ul. Krzywej w Orzechu na długości 54 mb – 23 978,85 zł.
2. Remonty cząstkowe i drobne naprawy dróg bitumicznych w sołectwach:
- a) Świerklaniec – 258,48 m² – 81 694,78 zł,
  - b) Nakło Śląskie – 284,33 m² – 87 711,70 zł,
  - c) Orzech – 43,74 m² – 12 269,82 zł,
  - d) Nowe Chechło – 87,98 m² – 24 997,18 zł.
3. Remonty nawierzchni brukowych w sołectwach:
- a) Świerklaniec – 42 918,40 zł,
  - b) Nakło Śląskie – 0,00 zł,
  - c) Orzech – 12 577,98 zł,
  - d) Nowe Chechło – 0,00 zł.
4. Profilowanie wraz ze wzmocnieniem kruszywem dróg gruntowych, miejscowe uzupełnienie wybojów w sołectwach:
- a) Świerklaniec – 133 131,89 zł, wbudowano 356,85 t materiału, wyrównano ok. 1,5 tys. m² powierzchni,
  - b) Nakło Śląskie – 114 159,38 zł, wbudowano 438,7 t materiału, wyrównano ok. 0,6 tys. m² powierzchni,
  - c) Orzech – 52 262,49 zł, wbudowano 195,03 t materiału, wyrównano ok. 0,7 tys. m² powierzchni,
  - d) Nowe Chechło - 36.973,80 zł, wbudowano 145 t materiału.
5. Utrzymanie oznakowania, wprowadzanie nowych organizacji ruchu, odnowienie oznakowania poziomego itp. w sołectwach:
- a) Świerklaniec – 41 112,92 zł, w tym wprowadzone nowe organizacje ruchu – 3 600,21 zł, odnowienie oznakowania poziomego – 9 471,35 zł,
  - b) Nakło Śląskie – 48 714,55 zł, w tym wprowadzone nowe organizacje ruchu – 21 602,49 zł, odnowienie oznakowania poziomego – 10 022,69 zł,
  - c) Orzech – 33 431,24 zł, w tym wprowadzone nowe organizacje ruchu – 22 449,64 zł, odnowienie oznakowania poziomego – 5 440,20 zł,
  - d) Nowe Chechło – 5 408,31 zł, w tym wprowadzone nowe organizacje ruchu – 2 312,40 zł, odnowienie oznakowania poziomego – 335,79 zł.

6. Zimowe utrzymanie dróg gminnych i pozimowe zamykanie (bez kosztów Działu Gospodarczego):

- w sezonie 2024/2025 – wydatki z 2025 r. 313 685,24 zł, w tym pozimowe zamykanie 42 998,07 zł, ogółem wydatki sezonu 2024/2025 – 389 432,78 zł,
- w sezonie 2025/2026 – wydatki z 2025 r. – 142 115,47 zł.

7. Wodociągi i kanalizacja

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu to samorządowy zakład budżetowy Gminy Świerklaniec działający od dnia 1 listopada 2010 roku na podstawie Uchwały Nr LI/497/10 Rady Gminy w Świerkłańcu z dnia 30 lipca 2010 roku oraz Uchwały Nr XVI/ 122/19 z dnia 30 września 2019 r.

Założycielem Zakładu jest Rada Gminy Świerklaniec. Zakład jest jednostką organizacyjną Gminy działającą w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Zakład prowadzi gospodarkę finansową w oparciu o przepisy ustaw o finansach publicznych. Realizuje zadania własne gminy o charakterze użyteczności publicznej - bieżące zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych. Jednostka działa w oparciu o nadany statut opracowany i ustalony Uchwałą Rady Gminy w Świerkłańcu Nr LXXXV/617/23 z dnia 28 września 2023 roku.

Zasadniczym przedmiotem działalności Zakładu jest zaopatrzenie w wodę oraz odbiór ścieków dla Gminy Świerklaniec w zakresie Ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, w tym:

1. Organizacja zakupu i sprzedaży wody na terenie Gminy Świerklaniec,
2. Zawieranie umów w zakresie zakupu i sprzedaży wody,
3. Produkcja wody (Wapienniki),
4. Eksploatacja sieci wodociągowej, w tym 2 stacji hydroforowych,
5. Odbiór i transport ścieków bytowych (w tym ścieków ze zbiorników bezodpływowych tzw. „szamb”),
6. Oczyszczanie ścieków i eksploatacja oczyszczalni ścieków przy ul. Wiosennej w Świerkłańcu,
7. Eksploatacja sieci kanalizacyjnej w tym 19 przepompowni ścieków,
8. Prowadzenie usług z zakresu podłączeń wodociągowych i kanalizacyjnych,
9. Hurtowe zaopatrzenie w wodę dla Gminy Piekary Śląskie.

Dodatkowo zakres działania Zakładu obejmuje:

1. Współdziałanie w zadaniu „Budowa kanalizacji sanitarnej, przebudowa kanalizacji deszczowej oraz remont i budowa sieci wodociągowej w sołectwach: Świerklaniec, Nakło Śląskie, Orzech i Nowe Chechło.
2. Inne zadania zlecone przez Gminę w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Ceny podstawowych usług w zakresie dostawy wody i odbioru ścieków (od 11.06.2025 r.):

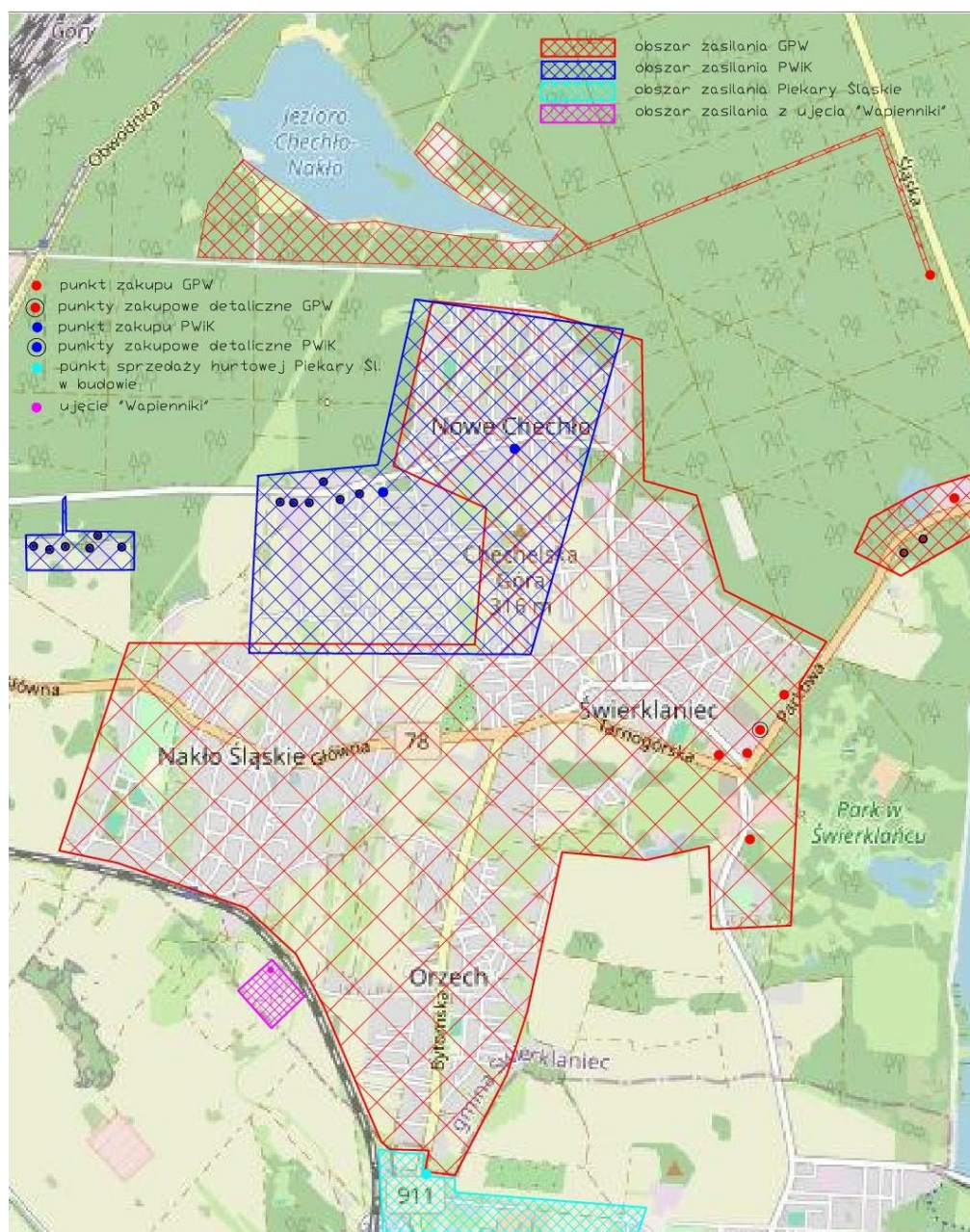
- dla gospodarstw domowych
  - opłata za 1m³ wody: 9,15 zł netto (9,88 zł brutto),
  - opłata abonamentowa za gotowość dostawy wody dla klientów z fakturą elektroniczną wynosi 10,00 zł netto (10,80 zł brutto),
  - opłata abonamentowa za gotowość dostawy wody dla klientów z fakturą papierową wynosi 12,00 zł netto (12,96 zł brutto),
  - opłata za 1m³ ścieków wynosi 15,65 zł netto (16,90 zł brutto),
  - opłata abonamentowa za gotowość odbioru ścieków dla klientów z fakturą elektroniczną wynosi 8,00 zł netto (8,64 zł brutto),
  - opłata abonamentowa za gotowość odbioru ścieków dla klientów z fakturą papierową wynosi 10,00 zł netto (10,80 zł brutto).
- wywóz nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych (tzw. szambo) o pojemności do 4m³ obowiązuje cena ryczałtowa w skład której wchodzi usługa opróżniania zbiornika, transport ścieków na oczyszczalnię ZWiK przy ul. Wiosennej oraz oczyszczanie ścieków:
  - 1m³: 135,00 zł netto (145,80 zł brutto),
  - 2m³: 146,00 zł netto (157,68 zł brutto),
  - 3m³: 157,00 zł netto (169,56 zł brutto),
  - 4m³: 168,00 zł netto (181,44 zł brutto),
  - za każdy kolejny m³: 42,00 zł netto (45,36 zł brutto).
- w przypadku odbiorców indywidualnych cena zostaje pomniejszona o 4,00 zł netto (4,32 zł brutto) za każdy m³ utylizacji ścieku i wynosi:
  - 1m³: 131,00 zł netto (141,48 zł brutto),
  - 2m³: 138,00 zł netto (149,04 zł brutto),
  - 3m³: 145,00 zł netto (156,60 zł brutto),
  - 4m³: 152,00 zł netto (164,16 zł brutto),
  - za każdy kolejny m³: 38,00 zł netto (41,04 zł brutto).

7.1. Sieć wodociągowa wraz z gospodarką wodomierzową

Działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerklańcu realizuje w oparciu o hurtowy zakup wody od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach (GPW z ujęcia wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim) oraz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Tarnowskich Górach (z ujęcia GPW „Stacja Uzdatniania Wody Miedary” + ujęcia własne PWiK).

Zakup wody odbywa się poprzez studnie zakupowe zlokalizowane w Świerklańcu w bezpośrednim sąsiedztwie włączy sieci Zakładu do sieci magistralnej GPW o średnicy DN800mm i DN600mm i PWiK do magistrali o średnicy DN400mm. Studnie zakupowe obejmują obszary dostawy wody dla całej Gminy Świerklaniec oraz marginalnie dla Piekar Śląskich (ok. 21 budynków mieszkalnych). Studnie zakupowe w Nowym Chechle oraz Nakle

Śląskim zlokalizowane są na włączeniu do magistrali DN400mm PWiK i obejmują dostawę wody dla części odbiorców w Nakle Śląskim oraz większej części Nowego Chechła. Zakład realizuje również sprzedaż hurtową wody dla miejscowości Piekary Śląskie. Sprzedaż odbywa się wodociągiem DN150mm AC, wymuszona jest przez specyfikę dostawy dla budynków mieszkalnych będących w bezpośrednim sąsiedztwie sołectwa Orzech. Sprzedaż hurtowa jest realizowana zgodnie z podpisaną umową do roku 2031 dla 21 budynków. Obszary zasilania oraz punkty zakupowe przedstawia poniższa mapa:

Rysunek 2 Obszary zasilania oraz punkty zakupowe wody

W ramach swojej działalności ZWiK eksploatował 86,6 km sieci wodociągowej, 4,5 km sieci wodociągowej magistralnej z przyłączami 4 422 szt. (4 332 w roku 2024). Eksploatowana sieć wodociągowa zawiera się w zakresie średnic od DN50mm do DN300 mm, a przyłącza wody od

średnic DN25 mm do DN50 mm. Struktura materiałowa to tworzywo sztuczne: polietylen (PE), polichlorek winylu (PVC) oraz stal, żeliwo i azbestocement. W roku 2025 na sieci wodociągowej wystąpiły 52 awarie spowodowane głównie stanem sieci wodociągowej.

Zakład sukcesywnie prowadzi wymianę wodomierzy lokalowych ze zdalnym odczytem w systemie „Lorawan” firmy Fila. Całkowita ilość wodomierzy to 4 422 szt., w tym wodomierzy ze zdalnym odczytem 4 179 szt. W ramach tego systemu zabudowano także 4 stacje antenowe (po jednej w każdym sołectwie) odbierające sygnał z wodomierzy lokalowych i przekazujących je dalej do siedziby ZWiK przy ul. Łąkowej. W 2025 roku zabudowano dodatkową stację antenową na budynku biurowca ZWiK przy ul. Łąkowej.

7.2. Wykupy sieci wodociągowej w 2025 roku

Wykupy sieci wodociągowej pokazuje poniższa tabela:

Lp	Lokalizacja urządzenia i parametry	Długość sieci [m]	Kwota	Uwagi
1	Sieć wodociągowa DN 110 PE Świerklaniec ul. Radzionkowska – boczna	120,50	20 000,00	dotacja
2	Sieć wodociągowa DN 110 PE Orzech ul. Bytomska – boczna	410,00	56 033,00	dotacja
3	Sieć wodociągowa DN 110 PE Nakło Śląskie ul. Lasowicka – boczna	388,00	100 395,00	dotacja
4	Sieć wodociągowa DN160mm DN 110 PE ul. Akacyjowa (cz. II)	193,00 / 104,00	40 000,00	dotacja
5	Sieć wodociągowa DN 125 PE Świerklaniec ul. Radzionkowska (cz. II)	312,00	39 572,00	dotacja
6	Sieć wodociągowa DN125mm PE Świerklaniec ul. Radzionkowska	60,50	12 371,00	środki własne
	RAZEM	1588,00	268 371,00	

Tabela 3 Wykupy sieci wodociągowej w 2025 r.

7.3. Ilość i jakość wody przeznaczanej do spożycia w gminie w 2025 roku

W roku 2025 ZWiK zakupił łącznie 844 995 m³ wody do spożycia, z czego zakup od GPW to 727 345 m³ i 117 650 m³ od PWiK Tarnowskie Góry. Jednocześnie Zakład wyprodukował wodę pitną w ilości 300 m³ z ujęcia wody „Wapienniki”. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę to ok. 13200 mieszkańców gminy Świerklaniec i ok. 70 mieszkańców Piekar Śląskich (sprzedaż hurtowa).

Nadzór na prawidłową jakością wody prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Bytomiu, który pobrał łącznie 8 próbek wody z terenu Gminy. Jednocześnie Zakład prowadzi niezależnie od tego własne badania jakości wody w ilości próbek wynikających z pozwolenia wodnoprawnego – ujęcie „Wapienniki” oraz w punktach czerpalnych na terenie Gminy Świerklaniec w łącznej ilości 47. Badania wody na zlecenie Zakładu prowadzi akredytowane laboratorium „GBA” z Katowic. W ramach ww. monitoringu jakości wody stwierdzono:

- brak przekroczeń dopuszczalnych ilości zanieczyszczeń w wodzie zakupionej z GPW,

- brak przekroczeń dopuszczalnych ilości zanieczyszczeń w wodzie zakupionej z PWiK,
- brak przekroczeń dopuszczalnych ilości zanieczyszczeń w wodzie z ujęcia „Wapienniki”.

O wszystkich wynikach pomiarów informowany jest na bieżąco Sanepid w Bytomiu.

7.4. Sieć kanalizacji sanitarnej

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu eksploatował sieć kanalizacji sanitarnej o długości 97,7 km wykonanej z PVC/PE w zakresie średnic DN160mm do DN400mm.

W roku 2025 usunięto 21 awarii sieci. Awarie były spowodowane głównie niedrożnościami. Na sieci nie wystąpiły uszkodzenia mechaniczne.

Liczba przyłączy kanalizacyjnych (budynków podłączonych do kanalizacji sanitarnych) eksploatowanych przez Zakład wynosi 3 179 szt.

7.5. Oczyszczalnia wraz z pompowniami ścieków

Ścieki sanitarne z terenu Gminy Świerklaniec dopływają do komunalnej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej przy ul. Wiosennej 100 o następujących parametrach hydraulicznych: $RLM=11530$, $Q_{max.h}=146,6 \text{ m}^3/h$, $Q_{sr.dob.}=1500 \text{ m}^3/dobę$, $Q_{max.rocne}= 709450 \text{ m}^3/rok$. Oczyszczone ścieki są odprowadzane do koryta Rowu Świerklanieckiego w km 3+320.

Siecią kanalizacji sanitarnej odprowadzono do oczyszczalni 401 082 m³ ścieków oraz przyjęto 14 496 m³ ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym. Ilość ścieków zafakturowanych wyniosła 358 845m³. Z powyższego wynika, że ilość wód opadowych i roztopowych oraz drenażowych wyniosła 56 733 m³. Średni, dobowy przepływ przez oczyszczalnię wyniósł 1138m³/dobę.

Badania ścieków na zlecenie Zakładu prowadzi akredytowane laboratorium „GBA” Katowice (12 próbek). W ramach ww. monitoringu jakości ścieków oczyszczonych stwierdzono przekroczenia stężenia azotu ogólnego, co spowodowane było okresowo dużym stężeniem zanieczyszczeń w ściekach (efekt dynamicznego kanalizowania gminy).

Ilość odpadów wytworzonych z oczyszczonych ścieków to łącznie 2071,36 Mg w tym:

- ustabilizowane osady ściekowe (kod odpadu 19 08 05) 1970 Mg,
- skratki (kod odpadu 19 08 01) 81,18 Mg,
- piasek (kod odpadu 19 08 02) 20,34 Mg.

Podstawowe parametry zanieczyszczeń i stopień ich oczyszczenia:

BZT ₅	-	198785 kg/rok dopływ	1728 kg/rok odpływ
CHZT	-	442592 kg/rok dopływ	18978 kg/rok odpływ
Zawiesiny	-	190127 kg/rok dopływ	2597 kg/rok odpływ
Azot ogólny	-	40519 kg/rok dopływ	8506 kg/rok odpływ
Fosfor ogólny	-	5815 kg/rok dopływ	409 kg/rok odpływ

Oczyszczalnia spełnia wymagane parametry oczyszczania ścieków zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym i Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji eksploatuje łącznie 22 przepompowni ścieków z czego 18 posiada monitoring pracy i zdalnego sterowania. Łączna ilość awarii ok. 29 spowodowane awarią pomp (najczęściej zapchaniem wirnika) oraz awariami czujników pływakowych lub sond hydrostatycznych.

7.6. Wykupy sieci kanalizacyjnej w 2025 roku

Wykupy sieci kanalizacyjnej pokazuje poniższa tabela:

Lp	Lokalizacja urządzenia i parametry	Długość sieci[m]	Kwota	Uwagi
1	Sieć kanalizacji sanitarnej DN 200 Orzech ul. Radzionkowska	201	37 102,00	środki własne
2	Przepompownia ścieku socjalno-bytowego Orzech ul. Radzionkowska (1 kpl)	-	65 000,00	środki własne
	Podsumowanie	201	102 102,00	

Tabela 4 Wykupy sieci kanalizacyjnej w 2025 r.

7.7. Sieci kanalizacyjne oraz wodociągowe - inwestycje zakończone

W październiku 2025 Gmina przekazała do ZWiK sieć wodociągową w ciągu ul. Młyńskiej o długości 210m i średnicy DN160mm o wartości 447 535,36 zł. W tym samym miesiącu Gmina przekazała do ZWiK sieć wodociągową w ul. Jutrzenki w Nakle Śląskim o długości 133,7m o średnicy DN160mm i DN80mm o długości 1,66m na łączną kwotę 393 513,06 zł.

Jednocześnie w październiku 2025 Gmina przekazała do ZWiK sieć kanalizacji sanitarnej DN200mm o długości 233m w ul. Jutrzenki, DN250mm o długości 295,12m w ul. Lasowickiej oraz DN200mm o długości 1473,17m i DN160 o długości 320,70m oraz kanał DN90mm PE 231m w ul. Jarzębinowej na łączną kwotę 4 620 693,85 zł.

Stopień skanalizowania Gminy wynosi ok. 88%.

7.8. Dane finansowe za 2025 rok

Zakład prowadzi gospodarkę finansową w oparciu o przepisy ustawy o finansach publicznych. Aktywa i pasywa wyceniane są przy uwzględnieniu nadrzędnych zasad rachunkowości w sposób przewidziany ustawą o rachunkowości.

Dla potrzeb ujmowania w księgach środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych Zakład przyjął następujące ustalenia:

- składniki majątku o wartości początkowej poniżej 500,00 zł Zakład zalicza bezpośrednio w koszty;
- składniki majątku o wartości początkowej od 500,00 zł do 10 000,00 zł Zakład zalicza do pozostałych środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych oraz wprowadza do ewidencji bilansowej tych aktywów. Od tego rodzaju składników majątku Zakład dokonuje odpisów umorzeniowych w miesiącu przyjęcia do użytkowania;
- składniki majątku o wartości początkowej powyżej 10 000,00 zł Zakład zalicza do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych oraz wprowadza do ewidencji bilansowej tych aktywów. Dokonanie odpisów amortyzacyjnych rozpoczyna się począwszy od miesiąca następnego po miesiącu oddania składnika do użytkowania, według stawek podatkowych;
- wszystkie nakłady na ulepszenie środków trwałych przekraczające wartość 10 000,00 zł podwyższają wartość początkową tych środków trwałych, a nieprzekraczające 10 000,00 zł odnoszone są w koszty bieżącego okresu jako koszty remontu.

Zapasy wykazuje się w bilansie tylko w pozycji materiały. Stanowią one materiały zużywane do remontów sieci, usuwania awarii oraz sprzedaży usług związanych z budową podłączeń domowych. Materiały składowane w magazynie wycenia się wg cen zakupu.

Zobowiązania długoterminowe - okres spłaty powyżej 1 roku do 3 lat: brak

Stan środków pieniężnych Zakładu na dzień 31.12.2025 r. wyniósł 914 585,58 zł.

Zanotowano wzrost o 475 685,24 zł. Należności Zakładu w ciągu roku wzrosły o 203 963,13 zł, natomiast zobowiązania wzrosły o 108 304,35 zł. W związku z powyższym stan środków obrotowych zwiększył się o 596 873,71 zł.

Zakład rok zakończył z wynikiem finansowym (zysk) netto w wysokości 409 977,41 zł.

Poniżej przedstawiono koszty i inne obciążenia oraz przychody Zakładu w rozbiciu na poszczególne rodzaje działalności:

Koszty zakupu wody z GPW Katowice	2 458 426,10 zł
Koszty zakupu wody z PWIK Tarnowskie Góry	553 470,88 zł
Koszty utrzymania bieżącego sieci wodociągowej	1 825 027,63 zł
Koszty utrzymania bieżącego sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni	2 977 097,98 zł
Koszty pozostałej działalności	2 805 177,03 zł
Razem	10 619 199,62 zł
Podatek CIT	176 348,00 zł
Wydatki na inwestycje ze środków własnych	291 283,45 zł
Przychody ze sprzedaży wody	5 118 764,45 zł
Przychody z przyjętych ścieków	4 861 331,35 zł
Przychody z pozostałej działalności	704 792,68 zł
Dotacja netto	811 920,00 zł
Razem	11 496 808,48 zł

8. Zalew Nakło - Chechło

W 2025 roku w ramach działalności nad Zalewem Nakło-Chechło podjęto następujące czynności:

1. 10 grudnia 2024 r. podpisano 24 letnią umowę dzierżawy gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Świerklaniec. Dzierżawa objęła powierzchnię 208,3869 hektarów. Początek 2025 roku to intensywne prace związane z podpisaniem umów poddzierżawy gruntów na terenie Zalewu. W ciągu całego roku podpisano 220 umów, w tym 197 umowy na cele rekreacyjne, 10 umów na prowadzenie ośrodków wypoczynkowych, 12 umów na prowadzenie działalności handlowej, 1 umowę na poddzierżawę akwenu.
2. Od początku roku trwały prace związane z przygotowaniem sezonu kąpielowego, złożono zgłoszenie wodoprawnie do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, przygotowano projekt uchwały w sprawie określenia wykazu kąpielisk oraz sezonu kąpielowego na terenie Gminy Świerklaniec, dla którego uzyskano pozytywne opinie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu, Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i Wód Polskich. Uchwałę Rada Gminy przyjęła 24 kwietnia 2025 r. Przez cały sezon uzupełniano ewidencję kąpielisk i karty kąpielisk oraz wprowadzano codzienne dane do serwisu kąpieliskowego Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Przeprowadzone zostały przez Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny badania próbek wody celem wydania bieżącej oceny jakości wody w kąpielisku. Badania odbyły się w dniach 25.06. 09.07, 23.07., 13.08, każdorazowo stwierdzono przydatność wody do kąpieli. Wzorem lat poprzednich, w dniu 19 kwietnia 2025 r. odbyła się akcja wiosennego porządkowania nabrzeży Zalewu Nakło – Chechło, do której Gmina Świerklaniec zapraszała wszystkich chętnych mieszkańców, stowarzyszenia, kluby i inne organizacje. Zalew był i jest na bieżąco sprzątnany przez pracowników Urzędu Gminy oraz wolontariuszy m. in. z PZW czy UKS Olimpijczyk Nowe Chechło. Gmina Świerklaniec zapewniła worki na śmieci oraz rękawice, a także zbiórkę zebranych odpadów z tzw. „Korony” Zalewu i drogi dojazdowej od strony Tarnowskich Gór. Na terenie tzw. pola biwakowego postawiono kontener, do którego składowano wszystkie odpady z przeprowadzonej w ww. terminie akcji sprzątnania Zalewu.
3. W miesiącu marcu podpisano pierwsze umowy z inkasentami, w ciągu całego sezonu podpisano łącznie 28 umów inkasentami. Pobór opłat rozpoczął się w marcu i trwał do września. Inkasenci oprócz poboru opłat zajmowali się sprzątnaniem śmieci z korony, plaż, parkingów i pola biwakowego. Na bieżąco odnawiali słupki SOS, montowali tablice informacyjne oraz utrzymywali w czystości kontenery sanitarne. W tym roku pierwszy raz zatrudniono inkasentów na nocne zmiany, pozwoliło to uszczelnić opłaty za wjazd na pole biwakowe i zapewniło większe bezpieczeństwo dla osób wypoczywających.

4. W kwietniu przeprowadzono procedurę przetargową na odbiór i zagospodarowanie odpadów z terenu Zalewu. Przetarg wygrała firma Remondis, podpisano umowę na kwotę 198 499,59 zł. Po przeprowadzonej analizie zmieniono lokalizacje i ilość kontenerów. Dzięki stałym kontrolom, kontaktem z wykonawcą, działem gospodarczym urzędu i zaangażowaniem w sprzątanie inkasentów, na bieżąco usuwano nadmiar często podrzucanych odpadów. Bieżąca praca i nadzór przyczynił się do oszczędności względem roku poprzedniego o blisko 100 000,00 zł.
5. W kwietniu przeprowadzono rozpoznanie cenowe dotyczące „Wynajmu i obsługi toalet przenośnych w okresie od maja do października 2025 r. na terenie Zalewu Nakło-Chechło”. Wokół Zalewu ustawione zostały przez firmę WC Serwis 22 przenośne toalety (w tym 2 dla osób niepełnosprawnych), całkowity koszt wynajmu oraz serwisu to kwota 21 220,16 zł. Nadzór i kontrola serwisów przyczyniła się do oszczędności blisko 20 000,00 zł. względem roku poprzedniego (ilość toalet w roku 2024 to 22 sztuk, kwota wydatkowana to 40 230,44 zł). W sezonie letnim wynajęto kontenery sanitarno-prysznicowe, które ustawiono na polu biwakowym z przeznaczeniem dla osób korzystających z pola. Ponadto wynajęto kontener biurowy z przeznaczeniem dla ratowników zabezpieczających kąpielisko.
6. Na potrzeby przemieszczania się inkasentów i koordynacji ich działań, pracy koordynatora oraz transportu różnych materiałów został wynajęty z firmy Express Car Rental samochód służbowy.
7. W czerwcu odbyło się spotkanie organizacyjne w sprawie analizy zagrożeń i bezpieczeństwa na terenie Zalewu Nakło-Chechło oraz przygotowań Zalewu do sezonu 2025 r. Na spotkanie zaproszono m. in. przedstawicieli Policji, Straży Pożarnej, Śląskiego WOPR, Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego, Lasów Państwowych, Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Katowicach, Koła PZW nr 59 oraz Starostwa Powiatowego. Tematem spotkania była analiza zagrożeń, stan nawierzchni dróg dojazdowych i ewakuacyjnych oraz identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wypoczywających.
8. Od stycznia prowadzone były rozmowy z WOPR w celu zabezpieczenia kąpieliska oraz obszaru wodnego w sezonie letnim, pierwsza oferta złożona przez WOPR w styczniu opiewała na kwotę 193 248,00 zł. Po kilku spotkaniach i negocjacjach związanych z kosztami zabezpieczenia w maju ogłoszono rozpoznanie cenowe na usługę ratownictwa wodnego wraz z patrolem akwenu z łodzi motorowej, złożono ofertę na kwotę 221 760,00 zł. Przy tak wysokiej kwocie Urząd był zobligowany do ogłoszenia przetargu, co zostało zrobione na początku czerwca. W przetargu złożono jedną ofertę przez Fundację Wodna Służba Ratownicza z Wrocławia. Ze względu na zbyt wysoką kwotę tj. 334 800,00 zł. przetarg unieważniono. Celem zabezpieczenia kąpieliska zdecydowano się na podpisanie umów zleceń z ratownikami zrzeszonymi w WOPR Brzeg i Opole. Dzięki pomocy między innymi OSP Orzech, Koła Wędkarskiego i przede wszystkim OSP Silesia Rescue w całym sezonie zadbano na bardzo wysokim poziomie o bezpieczeństwo wypoczywających na terenie Zalewu. Prowadzono także działania

i akcje profilaktyczne na terenie Zalewu Nakło-Chechło, skierowane zarówno do wypoczywających turystów jak i mieszkańców Gminy Świerklaniec. Dzięki tym wszystkim działaniom i koordynacji poszczególnych służb sezon należał do jednego z najbezpieczniejszych w ciągu ostatnich lat.

9. Przez cały sezon obiekt był stale monitorowany pod względem bezpieczeństwa, czystości, jakości i przydatności wody do kąpeli oraz atrakcyjności dla turystów. Na bieżąco były wykonywane prace związane z odtwarzaniem plaży, likwidacją skutków silnych opadów – spływająca woda spowodowała głębokie wyrwy w różnych miejscach na plażach, podmywanie drogi, obsuwanie się brzegów i asfaltu. Stanowiło to zagrożenie dla wypoczywających. Przez cały rok pracownicy urzędu z działu gospodarczego wykonywali prace pomocowe przy utrzymaniu czystości i porządku na terenie całego Zalewu.
10. W ramach bieżących prac w trakcie sezonu i poza nim wyrównano i utwardzono 100 m drogi dojazdowej od strony ul. Leśnej, załatwiono dziury na głównej drodze dojazdowej od Tarnowskich Gór oraz na drodze dojazdowej do Pola Biwakowego. Wykonano zjazd techniczny dla służb zabezpieczających na wysokości Ośrodka Wypoczynkowego Laguna. Wykonano geobazę w programie Qgis, dzięki której mamy pełny obraz terenów poddzierżawianych, ich wielkości i granice.
11. Zestawienie kosztów i dochodów dotyczące Zalewu Nakło-Chechło w 2025 roku:

Wydatki poniesione na Zalewie Nakło-Chechło zgodnie z zawartymi umowami	Koszty
wywóz nieczystości (Remondis)	159 451,28 zł
najem i serwisu toalet przenośnych (Mtoilet)	21 220,16 zł
najem i serwis kontenerów z prysznicami oraz najem kontenera biurowego (WC Service)	21 358,95 zł
zabezpieczenie kąpieliska	116 460,00 zł
wynajem samochodu na potrzeby inkasentów (Express Car)	5 324,61 zł
czynsz dzierżawy gruntu	60 526,97 zł
prowadzenie działań i akcji profilaktycznych	30 000,00 zł
Razem	414 341,97 zł
Pozostałe bieżące wydatki poniesione na Zalewie Nakło-Chechło	Koszty

między innymi energia elektryczna, bieżące remonty i naprawy (usługi), zakup środków czystości, artykuły remontowe, serwis kas fiskalnych, badanie wody, artykuły biurowe, zakup wody - ZWiK itp.	103 118,40 zł
zatrudnienie inkasentów	139 980,25 zł
Razem	243 098,65 zł
Razem koszty	657 440,62 zł

Tabela 5 Wydatki poniesione na Zalewie Nakło-Chechło w 2025 r.

Dochody z Zalewu Nakło-Chechło	Dochody
dochody z opłat za wjazd na teren zalewu	447 815,00 zł
czynsz poddzierżawy gruntu	816 094,99 zł
dodatkowe wjazdówki	17 800,00 zł
Obciążenia PZW - media	2 134,47 zł
Razem	1 283 844,46 zł

Tabela 6 Dochody z Zalewu Nakło-Chechło w 2025 r.

Różnica między dochodami, a kosztami w 2025 r. wyniosła 626 403,84 zł (zysk). W roku 2024 różnica pomiędzy tymi pozycjami wyniosła 356 648,43 zł (zysk).

9. Oświata

9.1. Organizacja i baza lokalowa szkół i przedszkoli

Zakładanie i prowadzenie przedszkoli, szkół podstawowych, należy do zadań własnych gmin. Obowiązek ten realizowany jest poprzez sieć utworzonych i utrzymywanych przedszkoli i szkół, które swym zasięgiem obejmują wszystkie miejscowości w tzw. obwodach szkolnych.

W roku szkolnym 2024/2025 Gmina Świerklaniec była organem prowadzącym dla trzech przedszkoli i czterech szkół podstawowych. W Orzechu szkoła podstawowa i przedszkole funkcjonują w ramach zespołu szkolno-przedszkolnego. W Świerklańcu i Nowym Chechle organizacja szkół podstawowych obejmuje również oddziały przedszkolne.

Stan organizacji poszczególnych placówek oświatowych zestawiono w poniższych tabelach.

lp.	placówka	używany skrót w treści	
1	Przedszkole „Pod Zielonym Listkiem” w Świerklańcu ul. Oświęcimska	P1	
3	Przedszkole w Nakle Śląskim ul. Kościuszki	P4	
4	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Świerklańcu	SP1	
5	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podst. w Świerklańcu	O1	
6	Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Nowym Chechle	SP2	
7	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podst. w Nowym Chechle	O2	
8	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzechu	przedszkole	P3
		szkoła podstawowa	SP3
9	Szkoła Podstawowa im. Kai Mireckiej w Nakle Śląskim	SP4	

Tabela 7 Wykaz placówek oświatowych

lp.	placówka	liczba oddziałów	liczba dzieci	średnia liczebność oddz.	tygodniowa ilość godzin nauczycielskich
1	P1	5	74	14,8	223
2	P3	4	75	18,75	234
3	P4	5	113	22,6	316,5
4	O1	4	84	21	194,5
5	O2	4	93	23,25	205
Razem		22	439	19,95	968

Tabela 8 Organizacja przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy Szkole Podstawowej w Świerklańcu i Nowym Chechle (stan na 15 czerwca 2025)

lp.	placówka	liczba oddziałów	liczba uczniów	średnia liczebność oddz.	tygodniowa ilość godzin nauczycielskich
1	SP1	18	381	21,17	878,25
2	SP2	15	253	16,87	809,25
3	SP3	15	241	16,07	682,75
4	SP4	16	314	19,63	714,00
Razem		64	1189	18,58	3084,25

Tabela 9 Organizacja szkół podstawowych (stan na 15 czerwca 2025)

Placówki oświatowe prowadzone przez gminę funkcjonują w budynkach komunalnych. Stan bazy lokalowej obrazuje tabela:

lp.	placówka	pow. sal lekcyjnych i pracowni (m ²)	Place zabaw (m ²)	sale lekcyjne	pracownie	sale sportowe	światlice	kuchnie /stołówki/	uwagi
1	P1	189	1280	5	-	-	-	1	
2	P4	320	1878	5	-	-	-	1	
3	SP1	670	275	10	1	1	2	1	Młyńska 7 z oddz. przedszk.
		509	-	9	3	1	-	1	Źródłana 3
4	SP2	770	244	12	1	1	1	1	
5	ZS3	685	516	12	2	1	1	1	
6	ZS4	733	-	9	5	1	2	1	

Tabela 10 Stan bazy lokalowej

9.2. Inwestycje i remonty, zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych

Dla poprawy bezpieczeństwa uczniów i pracowników, stanu technicznego, a także poprawy funkcjonalności, estetyki i wyglądu pomieszczeń oraz budynków szkolnych wykonano prace inwestycyjno-remontowe oraz zakupy i zadania inwestycyjne za kwotę 37 459,80 zł, które obejmowały w szczególności:

1. Roboty remontowe – 37 459,80 zł
    - a) usługi dekarские na dachu sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Nakle Śląskim,
    - b) malowanie korytarza w Szkole Podstawowej w Nakle Śląskim,
    - c) remont schodów zewnętrznych w Przedszkolu w Świerklańcu.
- Wyposażenie i pomoce dydaktyczne

W okresie, który obejmuje niniejsza informacja dokonano zakupów wyposażenia i pomocy dydaktycznych za kwotę 45 120,42 zł, w tym ze środków na realizację dodatkowych zadań oświatowych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy 5 696,49 zł, które objęły:

1. Zakup urządzeń do wyposażenia zapleczy kuchennych i stołówek za kwotę 10 614,59 zł,
  2. Zakup wyposażenia do sal lekcyjnych i pracowni w szkołach oraz sal zajęć w przedszkolach za kwotę 19 266,74 zł, zakup pomocy dydaktycznych za kwotę 15 239,09 zł.
- Przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Poznaj Polskę”

W okresie, który obejmuje niniejsza informacja w ramach realizacja przedsięwzięcia została zorganizowana wycieczka dla 47 uczniów na kwotę 22 457,00 zł przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzechu.

- Grant „Cyfrowi Eksperci” program dofinansowany przez Unię Europejską w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności

W okresie, który obejmuje niniejsza informacja dokonano zakupów cyfrowych materiałów dydaktycznych tj. monitor interaktywny, komputer, drukarka 3D za łączną kwotę 19 098,00 zł. W programie uczestniczyły: oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Świerkłańcu, Przedszkole w Świerkłańcu, Przedszkole w Nakle Śląskim.

➤ EFS - Projekt unijny „Rozwój edukacji szkolnej w Gminie Świerklaniec”

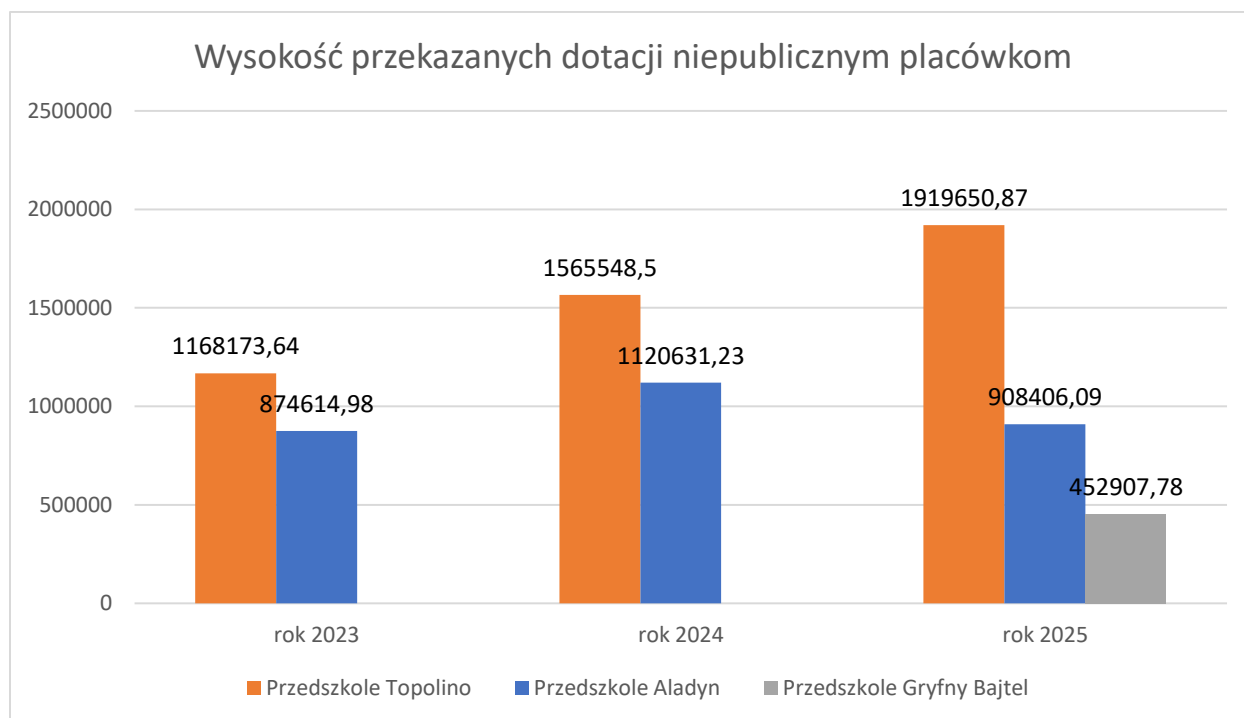
W okresie, który obejmuje niniejsza informacja dokonano zakupów drobnych pomocy dydaktycznych do zajęć, zakupiono materiały do druku, odbyło się szkolenie dla nauczyciela, opłacono I semestr studiów dla nauczyciela oraz odbyły się zajęcia dla dzieci za łączną kwotę 317 078,40 zł. Dokonano także zakupów inwestycyjnych, takich jak monitory interaktywne z komputerami i zestaw do biofeedback na łączną kwotę 52 477,52 zł. W programie uczestniczą Szkoła Podstawowa w Świerkłańcu, Szkoła Podstawowa w Nowym Chechle, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzechu i Szkoła Podstawowa w Nakle Śląskim.

9.3. Placówki niepubliczne

Do zadań oświatowych jednostki samorządu terytorialnego należy prowadzenie ewidencji niepublicznych szkół i placówek oświatowych. Na terenie gminy zarejestrowane są następujące placówki niepubliczne:

1. Niepubliczne Przedszkole „Aladyn” w Świerkłańcu, Świerklaniec ul. Tarnogórska 101,
2. „Topolino” Natalia Heiduk w Nakle Śląskim, Nakło Śląskie ul. Dworcowa 12A,
3. Niepubliczne Przedszkole Specjalne „Gryfny Bajtel”, Świerklaniec ul. Tarnogórska 30.

Kwota dotacji przekazanej z budżetu Gminy Świerklaniec dla przedszkola „Aladyn” w 2025 roku wyniosła 908 406,09 zł. Natomiast dla przedszkola „Topolino” przekazano 1 919 650,87 zł, a dla przedszkola „Gryfny Bajtel” – 452 907,78 zł.

Wykres 4 Wysokość przekazanych dotacji niepublicznym placówkom

Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2023 roku					
placówka	dotacja przekazana przez gminę	środki otrzymane przez gminę			różnica /kol. 2 minus kol. 3/
		ogółem	w tym z kol. 3		
			subwencja oświatowa	"dotacja przedszkolna"	
1	2	3	4	5	6
Przedszkole Aladyn	874 614,98	301 033,88	230 310,48	70 723,40	573 581,10
Topolino Natalia Heiduk	1 168 173,64	517 568,84	419 520,49	98 048,35	650 604,80
Razem	2 042 788,62	818 602,72	649 830,97	168 771,75	1 224 185,90

Tabela 11 Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2023 roku

Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2024 roku					
placówka	dotacja przekazana przez gminę	środki otrzymane przez gminę			różnica /kol. 2 minus kol. 3/
		ogółem	w tym z kol. 3		
			subwencja oświatowa	"dotacja przedszkolna"	
1	2	3	4	5	6
Przedszkole Aladyn	1 120 631,23	478 192,36	331 346,39	146 845,97	642 438,87
Topolino Natalia Heiduk	1 565 548,50	877 145,51	642 985,72	234 159,79	688 402,99
Razem	2 686 179,73	1 355 337,87	974 332,11	381 005,76	1 330 841,86

Tabela 12 Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2024 roku

Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2025 roku						
placówka	dotacja przekazana przez gminę	zwrot dokonany przez niepubliczną placówkę (dotacja niewykorzystana)	kwota potrzeb oświatowych otrzymanych przez gminę wg. Metryczki na 2025 rok*	kwoty wynikające z rozliczeń między gminami dot. dzieci spoza gminy (2,5-5 lat)	razem kwoty otrzymane przez gminę - w tym dotacja niewykorzystana (kol. 3, 4 i 5)	różnica (kol. 5 minus kol. 2)
1	2	3	4	5	6	7
Przedszkole Aladyn	908 406,09	0,00	980 361,91	106 188,12	1 086 650,03	178143,94
Topolino Natalia Heiduk	1 919 650,87	0,00	1 318 302,44	220 704,72	1 539 007,16	-380643,71
„Gryfny Bajtel”	52 907,78	251,01	0,00	-	251,01	-452656,77
Razem	3 280 964,74	251,01	2 298 664,35	326 892,84	2 625 808,20	-655156,54

Tabela 13 Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2025 roku

*Ministerstwo naliczyło środki (Potrzeby oświatowe) wg. danych SIO na 15.05.2024 r., dlatego w skutek zmniejszenia się liczby uczniów w Przedszkolu Aladyn gmina otrzymała więcej środków niż wydała na dotację dla tego przedszkola.

Potrzeby oświatowe są przeliczane po zakończeniu roku i w przypadku zwiększenia się potrzeb oświatowych jest dokonywane wyrównanie.

Dlatego Gmina Świerklaniec otrzyma środki wynikające z różnicy między naliczonymi potrzebami oświatowymi, a faktycznymi w 2027 roku.

Należy tu zaznaczyć, że przedszkole specjalne dotowane jest w całości dotacją naliczaną wg. potrzeb oświatowych, więc należy przyjąć, że 452656,77 zł. gmina otrzyma w 2027 roku (w wyrównaniu).

9.4. Stypendia

W 2025 r. przyznane zostały stypendia Wójta Gminy Świerklaniec dla uzdolnionych uczniów pobierających naukę na terenie Gminy Świerklaniec, na podstawie uchwały nr XXXVI/265/20 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia stypendium Wójta Gminy Świerklaniec dla uzdolnionych uczniów.

Przedmiotowe stypendium jest jednorazowym wyróżnieniem indywidualnym dla uczniów, przyznawanym za osiągnięte wyniki w nauce oraz za uzyskanie tytułu laureata lub finalisty w konkursach na szczeblu międzynarodowym, ogólnopolskim lub wojewódzkim zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Stypendia przyznawane są w wysokości:

- 500,00 zł przy średniej ocen powyżej 5.80 w klasach V i VI szkoły podstawowej oraz przy średniej ocen powyżej 5.50 w klasach VII i VIII szkoły podstawowej,
- 700,00 zł przy średniej ocen powyżej 5.20 w dziennej szkole ponadpodstawowej,
- 700,00 zł za uzyskanie tytułu laureata lub finalisty w konkursach na szczeblu międzynarodowym, ogólnopolskim lub wojewódzkim zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W roku 2025 przyznano 21 stypendiów dla uzdolnionych uczniów pobierających naukę na terenie Gminy Świerklaniec za rok szkolny 2024/2025. Łączna kwota wydatkowana z budżetu gminy na stypendia naukowe w roku 2025 wyniosła 11 300,00 zł.

Rodzaj stypendium	Liczba przyznanych stypendiów w roku 2025	Kwota wypłaconego stypendium w roku 2025
stypendium z tytułu uzyskania wysokiej średniej przez uczniów klas V szkół podstawowych	8	4 000,00 zł
stypendiów z tytułu uzyskania wysokiej średniej przez uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych	9	4 500,00 zł
stypendium za uzyskaniem tytułu finalisty lub laureata w ogólnopolskim lub wojewódzkim konkursie przedmiotowym	4	2 800,00 zł
łącznie przyznano:	21	11 300,00 zł

Tabela 14 Stypendia przyznane dla uzdolnionych uczniów w 2025 r.

9.5. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników

Zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe pracodawcom, którzy zawarli z młodocianymi pracownikami umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, przysługuje dofinansowanie kosztów kształcenia. W roku 2025 pracodawcom przysługiwało dofinansowanie w wysokości:

- w przypadku nauki zawodu – do 10 824,00 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy (w okresie krótszym, kwota wypłacana jest proporcjonalnie);
- w przypadku nauki zawodu prowadzonej w zawodach wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego, wysokość kwoty dofinansowania kosztów kształcenia jednego młodocianego pracownika wynosi do 13 394,00 zł;
- w przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy – do 340,00 zł za każdy pełny miesiąc kształcenia.

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników jest finansowane ze środków Funduszu Pracy. Wojewoda otrzymane środki na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy gminy. W roku 2025 wydano 12 decyzji administracyjnych i przyznano dofinansowanie pracodawcom kształcącym młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie gminy Świerklaniec na łączną kwotę 80 318,02 zł.

9.6. Dowóz uczniów z niepełnosprawnościami do szkół i placówek oświatowych

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły lub placówki oświatowej lub zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między Wójtem Gminy Świerklaniec a rodzicami/opiekunami, jeżeli dowóz zapewniają rodzice/opiekunowie.

Dowóz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością transportem zbiorowym do placówek oświatowych w roku 2025 zorganizowany był na koszt Gminy Świerklaniec i realizowany przez przewoźnika wyłonionego w drodze postępowania przetargowego.

Dowożeniem poprzez transport zbiorowy objętych było 22 uczniów wg stanu na 31 grudnia 2025 r. W roku 2025 gmina na powyższe zadanie wydatkowała kwotę 283 742,66 zł.

Na podstawie umowy zawartej między wójtem a rodzicami, określającej zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna do placówki oświatowej samochodem prywatnym, transportem objętych było 19 uczniów. Gmina na powyższe zadanie w roku 2025 wydatkowała kwotę 75 827,16 zł. Łącznie na powyższe zadania wydatkowano kwotę 359 569,82 zł.

Wykres 5 Koszty dowozu uczniów z niepełnosprawnością do placówek oświatowych

9.7. Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży

W Gminie Świerklaniec działa Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/264/20 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 30 listopada 2020 roku.

Jednym z priorytetów polityki edukacyjnej Gminy jest umożliwienie uczniom pobierającym naukę na terenie Gminy Świerklaniec – korzystania z odpowiednich warunków kształcenia, odkrywania własnych uzdolnień oraz mobilizowanie do ciągłej pracy nad pogłębianiem wiedzy, co pozwoli w pełni rozwinąć zdolności młodych ludzi z pożytkiem dla nich i całego społeczeństwa.

Podstawowe cele programu to:

- stworzenie trwałego systemu pomocy i zachęty dla uczniów,
- stwarzanie pozytywnych wzorców dla społeczności uczniowskiej szkół,
- monitorowanie ścieżki edukacyjnej uczniów szczególnie uzdolnionych,
- podnoszenie efektywności i jakości kształcenia,
- zwiększanie aspiracji edukacyjnych i aktywności uczniów,
- motywowanie uczniów do podejmowania działań mających na celu odkrywanie własnych uzdolnień i zainteresowań oraz do ciągłej pracy nad rozwijaniem talentów i pogłębiania wiedzy,
- zachęcanie uczniów do uczestnictwa oraz reprezentowania Gminy Świerklaniec w konkursach i olimpiadach na szczeblu wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym.

10. Kultura

10.1. Gminny Ośrodek Kultury

1. Informacje ogólne

Gminny Ośrodek Kultury w Świerklańcu jest samorządową instytucją kultury prowadzącą działalność w zakresie upowszechniania kultury, edukacji kulturalnej oraz animacji życia społecznego na terenie gminy Świerklaniec. Siedziba instytucji mieści się w Nakle Śląskim przy ul. Głównej 52.

Działalność GOK obejmuje organizację wydarzeń kulturalnych, prowadzenie zajęć stałych, warsztatów, festiwali oraz inicjatyw integrujących społeczność lokalną.

2. Główne obszary działalności w 2025 r.

W 2025 roku działalność GOK koncentrowała się w następujących obszarach:

- organizacja wydarzeń kulturalnych (koncerty, wydarzenia plenerowe),
- edukacja kulturalna (warsztaty, konkursy, zajęcia tematyczne),
- animacja społeczna (wydarzenia dla mieszkańców różnych grup wiekowych),
- działalność wakacyjna i feryjna (półkolonie, warsztaty sezonowe),
- współpraca ze szkołami i instytucjami lokalnymi.

3. Najważniejsze wydarzenia i inicjatywy w 2025 r.

➤ Wydarzenia cykliczne i plenerowe

W 2025 roku GOK zrealizował szereg wydarzeń o charakterze masowym i integracyjnym:

- Dni Gminy Świerklaniec (14-15 czerwca) – jedno z kluczowych wydarzeń plenerowych,
- Dożynki Gminne (30 sierpnia) – wydarzenie o charakterze tradycyjnym i integracyjnym,
- koncerty letnie (m.in. Winył Band, NIVEL, Oldboje Mały Śląsk).

➤ Wydarzenia okolicznościowe i tematyczne:

- Dzień Dziecka (1 czerwca) – wydarzenie skierowane do najmłodszych mieszkańców,
- Koncert majówkowy (1 maja),
- wydarzenia sezonowe i okolicznościowe (m.in. warsztaty przedświąteczne).

➤ Edukacja kulturalna i warsztaty

GOK prowadził działalność warsztatową w następującym zakresie:

- warsztaty mozaiki witrażowej (dla młodzieży szkolnej),
- warsztaty graficzne w okresie wakacyjnym,
- warsztaty ekologiczne dla uczniów szkół podstawowych,
- konkursy artystyczne (np. konkurs wokalny „Wiosna w piosence”),
- Wojewódzki Młodzieżowy Festiwal Keyboardowy.

Działania te wspierały rozwój kompetencji artystycznych i kreatywnych uczestników.

➤ Działalność w okresie wakacji i ferii zimowych

W 2025 roku zorganizowano:

- ferie zimowe
- półkolonie letnie,
- warsztaty wakacyjne (4-22 sierpnia),

- zajęcia dla dzieci i młodzieży w okresach wolnych od nauki.

Działania te miały charakter opiekuńczo-edukacyjny i sprzyjały aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

➤ Współpraca lokalna

GOK współpracował z:

- szkołami
- instytucjami publicznymi,
- lokalnymi artystami i zespołami,
- organizacjami społecznymi.

Współpraca obejmowała m.in. realizację warsztatów, wydarzeń edukacyjnych oraz inicjatyw kulturalnych.

4. Oferta stała i działania ciągłe

W 2025 roku GOK prowadził zajęcia stałe i rozwijał ofertę edukacyjną, obejmującą m.in.:

- zajęcia artystyczne i rękodzielnicze,
- zajęcia muzyczne i wokalne,
- działania integrujące mieszkańców różnych grup wiekowych.

➤ Zajęcia stałe w 2025 roku

W 2025 roku Gminny Ośrodek Kultury w Świerklańcu prowadził ofertę zajęć stałych skierowanych do dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Zajęcia obejmowały obszary taneczne, muzyczne, plastyczne, edukacyjne oraz rekreacyjne, tj:

- breakdance,
- taniec nowoczesny,
- balet,
- keyboard,
- gitara,
- szachy,
- zajęcia ruchowe dla seniorów,
- zajęcia wokalne,
- zajęcia plastyczne,
- rysunek i malarstwo dla dzieci,
- rysunek i malarstwo dla dorosłych,
- witraż,
- mozaika szklana,
- Chór Jutrzenka.

➤ Kalendarium wydarzeń GOK Świerklaniec w 2025 roku:

- 6 stycznia – Koncert kolędowy w kościele parafialnym w Orzechu,
- 12 stycznia – Noworoczny Koncert Kolędowy w wykonaniu zespołów działających w GOK,
- 19 stycznia – Koncert kolędowy „Beskidzcy Zbóje” w kościele parafialnym w Świerklańcu,

- 7 lutego – Leśny Bal Karnawałowy w Pałacu Kawalera,
- 17-28 lutego – Zimowisko – dwa turnusy,
- 7 marca – Ogłoszenie wyników konkursu „Świerklaniec zimą”,
- 11 marca – Spotkanie Seniorów z okazji Dnia Kobiet,
- 15 marca – Koncert operetkowy „Ach Kobiety... kto poznać Was chce”,
- 30 marca – Spotkanie ze Śląską Piosenką,
- 8 kwietnia – Wojewódzki Młodzieżowy Festiwal Keyboardowy,
- 12 kwietnia – Warsztaty Rodzinne wiosenny wianek,
- 25 kwietnia – Prelekcja Stowarzyszenia Podróżników Obieżyświat – Iran,
- 1 maja – Koncert majówkowy Tarnogórskiego BIG Bandu pod dyr. Grzegorza Waloszczyka,
- 9 maja – Konkurs wokalny „Wiosna w piosence”,
- 23 maja - Prelekcja Stowarzyszenia Podróżników Obieżyświat – Panama,
- 28 maja – Warsztaty mozaiki witrażowej dla II LO im. S. Staszica,
- 1 czerwca – Dzień Dziecka w amfiteatrze w świerklanieckim parku,
- 14-15 czerwca – Dni Gminy Świerklaniec (wydarzenie główne roku),
- 29 czerwca – Koncert letni – Oldboje „Mały Śląsk”,
- 20 lipca – Lato z klasyką – koncert w świerklanieckim parku w wykonaniu Kwintetu Śląskich Kameralistów,
- 30 lipca – 25 VII – IV turnusy półkolonii z GOK,
- 3 sierpnia – Koncert letni – Winył Band,
- 4-22 sierpnia – Warsztaty wakacyjne – mozaika witrażowa, ceramika, zabawy z kaligrafią,
- 17 sierpnia – Koncert letni – zespół NIVEL,
- 26-27 sierpnia – Wakacyjne warsztaty graficzne,
- 30 sierpnia – Dożynki Gminne,
- 7 września – Spontan Fest, amfiteatr w świerklanieckim parku,
- 22 X i 29 października – Ekwarsztaty dla SP w Nakle Śląskim,
- 14 listopada - Prelekcja Stowarzyszenia Podróżników Obieżyświat – Madera,
- 26 listopada – Warsztaty przedświąteczne dla SP w Nakle Śląskim,
- 29 listopada – Świąteczne warsztaty – kalendarz adwentowy – w Pałacu Kawalera,
- 3 grudnia – Ekwarsztaty dla SP w Nakle Śląskim,
- 7 grudnia – Spotkanie z Mikołajem i Jarmark Świąteczny w świerklanieckim parku,
- 10 grudnia – Spotkanie opłatkowe seniorów,
- 12 grudnia – Spektakl teatralny „Morderstwo Pana Marshalla”,
- 26 grudnia – Koncert kolędowy kapeli „Beskidzcy Zbóje”.

5. Podsumowanie

W roku 2025 działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Świerkłańcu obejmowała:

- wydarzenia kulturalne o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym,

- realizowanie oferty edukacyjnej i warsztatową,
- integrowanie społeczności lokalnej,
- prowadzenie działań skierowanych do różnych grup wiekowych,
- dbała o jakość i bezpieczeństwo realizowanych inicjatyw.

Działalność GOK przyczyniła się do wzmocnienia tożsamości lokalnej oraz rozwoju uczestnictwa w kulturze w gminie Świerklaniec.

10.2. Nagroda Gracja

Za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury przyznaje się osobom fizycznym lub prawnym doroczną nagrodę Gminy Świerklaniec, którą stanowi statuetka GRACJA, dyplom oraz nagroda pieniężna. Wręczenie nagrody odbywa się podczas uroczystej sesji Rady Gminy Świerklaniec, w miesiącu wrześniu.

Z wnioskami o przyznanie nagrody mogą wystąpić instytucje działające w sferze kultury, stowarzyszenia, związki twórcze i kulturalne, organizacje pozarządowe, pełnoletni mieszkańcy Gminy Świerklaniec w liczbie co najmniej 50 oraz Wójt Gminy Świerklaniec.

W 2025 roku nagrodę Gminy Świerklaniec za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury otrzymała Pani Natalia Brzezicka, mieszkanka Orzecha, której talent oraz wysoki poziom wykonawczy zostały wielokrotnie docenione na arenie międzynarodowej. Pani Natalia zdobywała nagrody i wyróżnienia w konkursach oraz festiwalach muzycznych w Czechach, Austrii, Rumunii, Włoszech, Francji, Szwajcarii, Grecji i Norwegii, a także w wielu prestiżowych wydarzeniach ogólnopolskich. Laureatka „Gracji” nieustannie doskonali swoje umiejętności, uczestnicząc w lekcjach mistrzowskich i warsztatach prowadzonych przez wybitnych profesorów o międzynarodowej renomie. Regularnie bierze udział w festiwalach, koncertach i recitalach w kraju i za granicą, aktywnie promując polską kulturę muzyczną. W 2025 roku Pani Natalia zagrała solowy recital w Oslo, który stał się ważnym punktem w jej karierze i symbolicznym ukoronowaniem wieloletniej pracy artystycznej. Dzięki swojej działalności promuje gminę Świerklaniec, jako miejsce przyjazne kulturze i rozwojowi talentów.

Podczas uroczystej sesji laudację wygłosiła radna Justyna Kotalczyk.

Uroczysta sesja była także okazją do przyznania Stypendiów Wójta Gminy Świerklaniec dzieciom i młodzieży wybitnie uzdolnionej artystycznie oraz za wybitne osiągnięcia w nauce.

Rysunek 3 Statuetka GRACJA

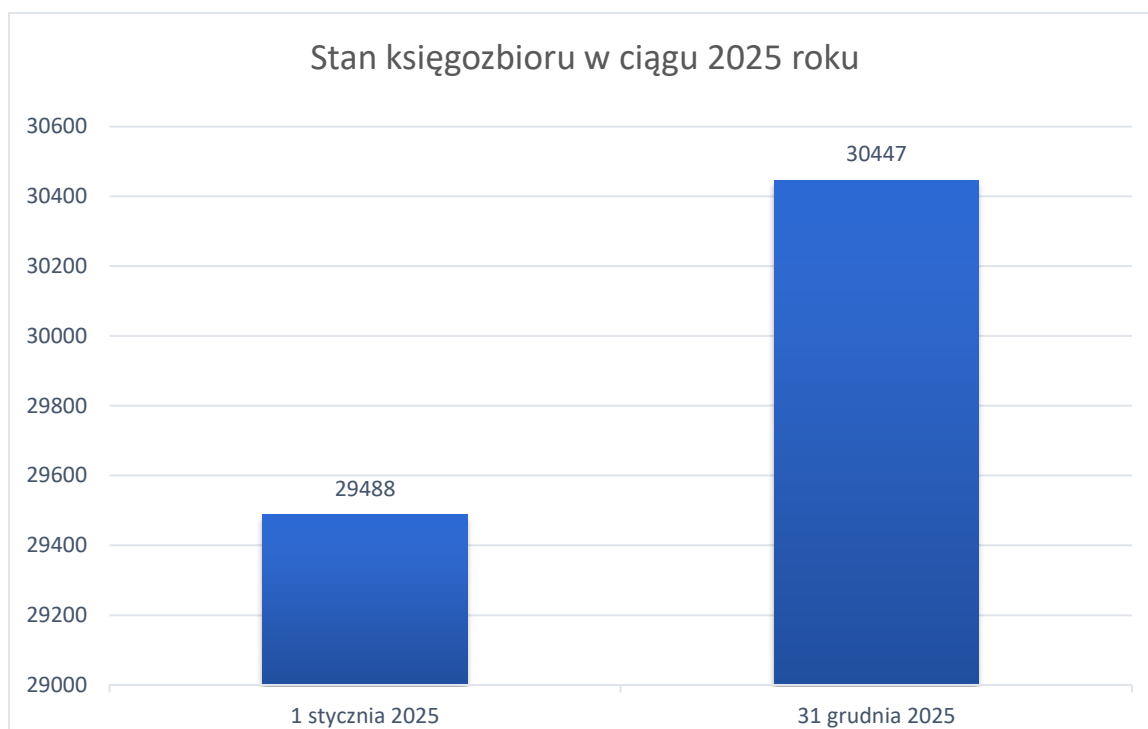

Rysunek 4 Laureatka Nagrody GRACJA w roku 2025

10.3. Biblioteka

Gminna Biblioteka Publiczna ma swoją siedzibę główną w Świerkłańcu przy ul. Górnej 33 oraz filię nr 1 w Nakle Śląskim przy ul. Głównej 62.

Księgozbiór biblioteki na dzień 1 stycznia 2025 roku wynosił 29 488 woluminów, na dzień 31 grudnia 2025 roku wyniósł 30 447 woluminów. Wpływy w ciągu 2025 roku oszacowano na 1485 książek, w tym zakupiono 1048 tytułów.

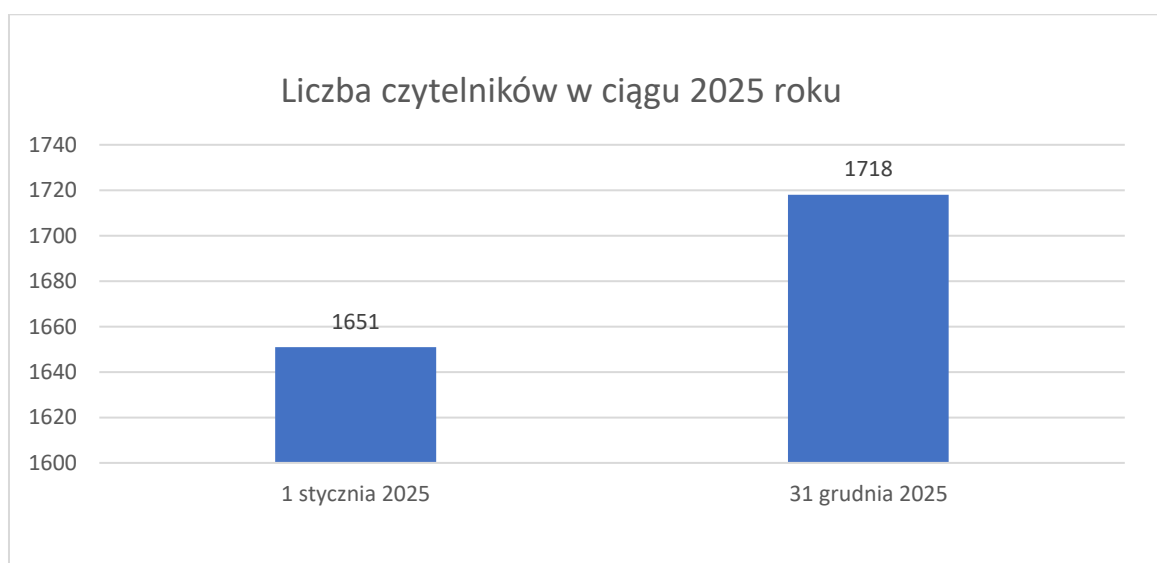

Wykres 6 Stan księgozbioru w 2025 roku

GBP w Świerklańcu umożliwia wypożyczenie płyt CD, DVD, gier planszowych, ebooków oraz audiobooków. Stan zbiorów audiobooków na dzień 1 stycznia 2025 roku wyniósł 766 egzemplarzy, na dzień 31 grudnia 2025 roku 796 tytuły. Biblioteka posiada 86 tytułów ebooków, 6 czytników Kindle do wypożyczenia oraz 395 gier planszowych.

Liczba woluminów w przeliczeniu na 1 czytnika zarówno na dzień 1 stycznia 2025 roku, jak i 31 grudnia 2025 roku wynosiła 21 książek.

Liczba czytelników na dzień 1 stycznia 2025 roku wynosiła 1651 osób, na dzień 31 grudnia 2025 roku zanotowano wzrost, liczba czytelników wyniosła 1718 osób.

Wykres 7 Liczba czytelników w 2025 roku

W GBP w Świerklańcu można bezpłatnie korzystać z komputerów z dostępem do Internetu. W Filii w Nakle Śląskim udostępnione są trzy stanowiska komputerowe, dwa tablety oraz dwa roboty Photon, w bibliotece głównej dwa komputery oraz dwa tablety. W bibliotece można wypożyczyć czytniki Kindle. W bibliotekach istnieje możliwość zdalnego składania zamówień oraz samodzielnego prolongowania wypożyczonych książek, zapisu on-line do biblioteki. Biblioteka posiada aplikację SOWA MOBI umożliwiającą rezerwowanie i zamawianie egzemplarzy przez telefon.

W Filii nr 1 znajduje się drukarka 3D oraz Google VR.

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerklańcu w liczbach w 2025 r.:

- 31 572 wypożyczeń książek, czasopism, audiobooków, gier planszowych i ebooków,
- 1 485 pozyskanych nowości książkowych,
- 23 791 odwiedzin w ciągu roku.

W 2025 r. Biblioteka na dodatkową działalność pozyskała 43 650 zł.

Są to środki finansowe z Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca, Biblioteki Narodowej oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerklańcu jest instytucją kultury, która w oparciu o zasoby jakie posiada, realizuje wiele projektów i działań z obszaru kultury i edukacji.

Stała oferta biblioteki:

1. Akademia Małych-Ciekawych – kreatywne zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 7 lat, oparte na ulubionych bohaterach książek dziecięcych, usprawniające motorykę małą dziecka.
2. Półkolonie wakacyjne i podczas ferii – w wycieczce może wziąć udział 20 dzieci.
3. Warsztaty z kodowania i programowania robotów Photon – interaktywne zajęcia dla dzieci przedszkolnych, które uczą kodowania, uczestnicy zajęć mają do dyspozycji 3 edukacyjne roboty Photony.
4. Warsztaty z obsługi drukarki 3D – uczestnicy zajęć uczą się projektowania w programach komputerowych oraz drukowania w technice druku 3D, do dyspozycji jest drukarka 3D wraz z filamentami.
5. Warsztaty artystyczne dla dorosłych – pasja do rękodzielnictwa jednej z pracownic biblioteki oraz zainteresowanie mieszkańców tego typu formą wspólnego działania spowodowały wpisanie warsztatów do stałej oferty zajęć dla mieszkańców.
6. Kursy komputerowe dla seniorów – do dyspozycji są dwa komputery oraz trzy laptopy, pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie przekazywania wiedzy o komputerach i Internecie osobom wykluczonym cyfrowo.
7. W bibliotece obchodzone są święta książki, dni związane z książkami i postaciami z bajek, pisarzami, poetami i wszelkiego rodzaju literaturą. Najważniejsze z nich to:
  - a) Urodziny Hansa Christiana Andersena - biblioteka bierze udział w międzynarodowej akcji „Noc z Andersenem”, zapraszając dzieci do świętowania urodzin baśniopisarza,
  - b) „Tydzień Bibliotek” – ogólnopolska akcja promująca biblioteki publiczne, w GBP w Świerklańcu oraz w Filii nr 1 w Nakle Śląskim prowadzone są przez cały tydzień

warsztaty i lekcje dla dzieci i młodzieży, konkursy oraz różnorodne zajęcia i spotkania autorskie,

- c) Festiwal Bajki „Zaczarowanie” – autorski festiwal literacki dla dzieci, odbywa się raz w roku, w czerwcu, w Pałacu Kawalera w Świerklańcu. W sobotę i niedzielę zapraszani są rodzice z dziećmi do udziału w wydarzeniach promujących literaturę dziecięcą, w tym: spektakle teatralne, spotkania autorskie, warsztaty artystyczne związane z książkami, konkursy, bajkowe spacery po parku przygotowane w formie gry miejskiej,
- d) „Noc Bibliotek” – ogólnopolska akcja, która wzorem „Nocy Muzeów” zaprasza wszystkich do odkrywania zasobów biblioteki, mieszkańcy mogą wziąć udział w tematycznych zajęciach, biblioteki otwarte są wówczas do godz. 21:00, na uczestników czekają gry i zabawy związane z bibliotekami i literaturą.

Ponadto:

- „Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek”,
  - „Dzień Pluszowego Misia”,
  - „Dzień Kropki”,
  - „Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania”,
  - „Międzynarodowy Dzień Kubusia Puchatka”,
  - „Światowy Dzień Poezji”,
  - „Międzynarodowy Dzień Książki i Praw Autorskich”
  - „Tydzień Bibliotek”
- oraz wiele innych.

W 2025 roku warunkiem otrzymania dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup nowości wydawniczych było otwarcie 24 sobót w ciągu roku kalendarzowego dla użytkowników biblioteki. Dyrekcja podjęła decyzję o skorzystaniu z dotacji. W ten sposób do budżetu biblioteki wpłynęło kolejne 3750 zł na nowe książki, użytkownicy zyskali otwarte dwie soboty w miesiącu, a dzieci i rodzice akcją pod hasłem: Uwaga mamy! W soboty czytamy!, podczas której bibliotekarze czytają dzieciom bajki i na podstawie tekstów zapraszają do udziału w literacko-edukacyjnych zabawach.

8. Bibliotekarze edukują. Przykładem są imprezy pod hasłem: Eko-mania w bibliotece. Ekologia, recykling, segregacja odpadów, efekt cieplarniany itp. to tylko niektóre z przykładów tematycznych imprez, na które zapraszane są dzieci. Wszystko dzieje się wokół niezwykle ciekawych i pięknie wydanych książek.

Gminna Biblioteka Publiczna w Świerklańcu współpracuje z organizacjami pozarządowymi na terenie gminy, z placówkami szkolnymi i przedszkolnymi.

W Filii nr 1 w Nakle Śląskim swoją siedzibę ma Stowarzyszenie „Obieżyświat”, pomieszczenia i zasoby biblioteki (np. rzutnik, ekran, tablety) udostępniane są członkom Stowarzyszenia.

Biblioteka bierze udział w akcji „Mała Książka – Wielki Człowiek” Instytutu Książki. Ideą akcji jest zachęcenie do wspólnego czytania rodziców i dzieci. Każdy zapisany do biblioteki przedszkolak otrzymuje „wyprawkę czytelniczną”, na którą składa się książka-prezent, zakładka, broszura informacyjna dla rodziców oraz karta do zbierania punktów. Po zebraniu 10 naklejek, małemu czytelnikowi wydawany jest dyplom czytelnika wraz z upominkiem.

Biblioteka od lat ściśle współpracuje z przedszkolem w Orzechu. Wspólnie wypracowana została akcja „Od przedszkola do książkowego mola”, polegająca na zapisaniu przedszkolaków do biblioteki zgodnie z wolą rodziców, wydanie im kart bibliotecznych oraz przewożeniu dwa razy w miesiącu księgozbioru dziecięcego do przedszkola, w celu wypożyczenia przez dzieci książek do domów. To logistyczna i organizacyjna trudność dla bibliotekarki, ale wymierne efekty w postaci uśmiechniętych dzieci, zadowolonych rodziców i aktywnego czytelnictwa wśród tych przedszkolaków sprawiają, że akcja jest cały czas kontynuowana.

Dla dzieci i dorosłych organizowane są spotkania autorskie, w 2025 roku zorganizowano spotkania z Arturem Barcisiem, Zbigniewem Rokitą, Moniką Kassner, Małgorzatą i Michałem Kuźmińskimi, oraz dla dzieci z Agatą Frączek, Anną Kaźmierak, Magdaleną Wesołowską oraz Danielem Odiją.

W 2025 roku Biblioteka zorganizowała projekt z programu KPO dla kultury. „Mozaika opowieści. Między słowem, a obrazem”, który zintegrował mieszkańców wokół rozmów o śląskości oraz działań twórczych i artystycznych związanych z motywami śląskimi.

W 2025 roku w bibliotece odbyły się dwa szkolenia dla pracowników instytucji podnoszące ich kompetencje w pracy z użytkownikami, szkolenia finansowane były z Powiatowego Urzędu Pracy Tarnowskie Góry, w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Ze względu na ciekawą ofertę warsztatów literackich i artystycznych dla dzieci, w ciągu całego roku szkolnego bibliotekarze są wielokrotnie zapraszani do placówek w celu przeprowadzenia tematycznych zajęć dla dzieci. W 2025 roku przeprowadzono w szkołach i przedszkolach ponad 100 spotkań dla dzieci, z różnych obszarów wiedzy i kultury.

Biblioteka propaguje teatr Kamishibai – tradycyjną, japońską sztukę opowiadania bajek, gdzie podstawowym elementem jest drewniana skrzynka butai, mająca formę rozkładanego teatrzyku. Biblioteka posiada w swoich zbiorach skrzynkę do Kamishibai oraz 20 tytułów opowieści.

Misją biblioteki jest wychować pokolenie świadomych i aktywnych czytelników, sięgających do literatury ciekawej, ważnej i wartościowej oraz promować bibliotekę jako nowoczesne centrum informacji, edukacji oraz aktywności kulturalnej i lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji społecznej mieszkańców.

11. Opieka społeczna i zdrowie

11.1. Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy Świerklaniec utworzoną w celu wykonywania zadań własnych i zleconych określonych w Ustawie o pomocy społecznej, którego działalność ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Przytoczony zapis ustawy o pomocy społecznej oraz ustawa o samorządzie gminnym stanowi prawne ramy funkcjonowania Ośrodka. Oprócz zadań pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje inne zadania określone przepisami:

- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o systemie oświaty (pomoc materialna dla ucznia – stypendia szkolne),
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu,
- innych rozporządzeń wykonawczych.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Problemy społeczne rozumiane są jako powtarzające się, masowe zjawiska uznane przez daną społeczność za negatywne, niekorzystne, których nasilenie budzi zaniepokojenie opinii publicznej i może przyczynić się do dezorganizacji życia społecznego.

Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Rodzaj i forma udzielanej pomocy uzależniona jest w szczególności od rodzaju i skali występujących w danej rodzinie problemów. Każdy przypadek rozpatrywany jest indywidualnie, a udzielanie pomocy następuje po wnikliwym zbadaniu i ocenie sytuacji przez pracownika socjalnego podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz po zebraniu niezbędnych danych i informacji.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Liczba rodzin	152	110	151	168
Liczba osób w rodzinach	358	257	387	361

Tabela 15 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022-2025

Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej klientom Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerkłańcu w latach 2022-2025 przedstawia poniższa tabela.

Powód korzystania z pomocy	Dane roczne							
	2022		2023		2024		2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	39	71	25	41	25	40	21	34
Bezdomność	5	5	7	13	3	3	3	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	33	11	50	7	33	5	29
Bezrobocie	23	49	19	62	16	40	14	33
Niepełnosprawność	37	59	47	78	37	75	46	77
Długotrwała lub ciężka choroba	21	29	30	52	32	67	30	60
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	9	32	10	43	13	54	14	56
Sytuacja kryzysowa	7	13	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	3	3	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	13	16	11	20	11	22	9	17
Narkomania	1	1	1	1	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	1	3	0	0	1	2
Przemoc w rodzinie	1	1	1	3	2	7	1	4
Zdarzenie losowe	8	24	0	0	0	0	1	1

Tabela 16 Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej

Realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej projekty i programy w 2025 roku:

1. Projekt „Więcej uśmiechu”.

Celem głównym projektu jest podjęcie działań w zakresie rozwoju, podniesienia jakości oraz dostępności usług wsparcia dla rodzin, dla 35 mieszkańców Gminy Świerklaniec w okresie poprzez realizację działań edukacyjno-korekcyjnych oraz wsparcie specjalistyczne. Okres realizacji projektu do 30.06.2026 r., wartość projektu: 472 500,00 zł, w tym dofinansowanie: 448 875,00 zł.

2. Projekt „Pomocna dłoń”.

Celem projektu jest zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych usług społecznych – usług opiekuńczych – świadczonych w utworzonym Klubie Seniora oraz poprzez sąsiedzkie usługi opiekuńcze. Projekt skierowany jest do 25 mieszkańców Gminy Świerklaniec. Okres realizacji projektu do 30.09.2026 r., a wartość projektu: 616 413,82 zł, w tym dofinansowanie: 585 593,12 zł.

3. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST– edycja 2025.

Projekt jest skierowany dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności i daje możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Całkowity koszt realizacji programu wyniósł: 125 454,02 zł.

4. „Opieka wytchnieniowa” dla JST – edycja 2025.

Program jest adresowany do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności) oraz dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagają wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tym osobami. Całkowity koszt realizacji Programu wyniósł: 41 424,72 zł.

5. „Korpus Wsparcia Seniorów”.

Celem programu jest wsparcie w zakresie zapewnienia usługi pomocy na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary oraz realizacja usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”, mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych. Całkowity koszt realizacji zadania w roku 2025 wyniósł 8 527,11 zł, wkład własny zaś wyniósł 2 131,78 zł.

6. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Celem tego Funduszu jest ograniczanie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego. Realizowany jest on we wszystkich krajach Unii Europejskiej i współfinansowany w 85% ze środków UE. Zestaw roczny artykułów spożywczych w Podprogramie obejmował artykuły spożywcze w łącznej ilości 20 755,78 kg, przeznaczone dla 221 zakwalifikowanych osób.

11.2. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Ośrodek Zdrowia w Świerklańcu prowadzi działalność leczniczą w byłym budynku szpitala oddanego do użytku w 1908 roku. Inicjatorem budowy szpitala była hrabina Katarzyna Donnersmarck. W latach 1939-1945 służył jako szpital dla rannych żołnierzy. Po wojnie w budynku byłego szpitala uruchomiono ośrodek zdrowia. W 1950 r. rozpoczęła tu także działalność izba porodowa, która funkcjonowała do końca lat osiemdziesiątych .

Ośrodek Zdrowia w Nakle Śląskim oddano do użytku w dniu 19.05.1976 r. Wybudowano go w ciągu dwóch lat przy czynnym zaangażowaniu mieszkańców sołectwa. W 2010 r. przeprowadzono jego generalny remont połączony z termomodernizacją, przystosowując go do aktualnych wymogów sanitarno-epidemiologicznych.

Według stanu na dzień 31.12.2025 r. w SPZOZ w Świerklańcu (Ośrodek Zdrowia Nakło Śląskie

i Ośrodek Zdrowia Świerklaniec) złożonych było przez pacjentów deklaracji na:

- lekarzy 8 153 (Świerklaniec - 4 836, Nakło Śląskie - 3 317)
- pielęgniarki 8 147 (Świerklaniec - 4 711, Nakło Śląskie - 3 436)
- położną 4 252 (oba Ośrodki Zdrowia)
- pielęgniarki szkolnej 1 605 (placówki szkolne Gminy Świerklaniec)

Na początku 2025 roku wystąpiło znaczne zmniejszenie ilości pacjentów zadeklarowanych do obu Ośrodków Zdrowia w stosunku do 2024 roku, związane przede wszystkim z rozwiązaniem współpracy z poprzednią panią dyrektorką i tym samym odejściem części dotychczasowych pacjentów do podmiotu leczniczego znajdującego się w ościennej gminie. W ciągu 2025 roku tutejsza jednostka stopniowo odbudowywała bazę pacjentów zatrudniając nowych lekarzy, podnosząc jakość obsługi oraz dostępność do świadczeń.

Liczba udzielonych porad w 2025 r.

- 43 053 porad (Świerklaniec - 23 572, Nakło Śląskie - 19 481),
- 2 073 porad w ramach Poradni Ginekologiczno-Położniczej,
- 68 porad w ramach świadczenia lekarza POZ na podstawie przepisów o koordynacji – (EKUZ, Certyfikat) - pacjent unijny,
- 5 601 porad w ramach receptowej porady pielęgniarki POZ.

W stosunku do 2024 roku ilość udzielonych porad lekarskich nieznacznie spadła (-5%) na rzecz zwiększenia porad pielęgniarskich (+20%). Odnotowano wzrost świadczeń udzielonych w ramach ginekologicznej poradni specjalistycznej (+0,49%).

W 2025 roku przeprowadzono:

- 937 wizyt domowych (lekarz POZ),
- 153 wizyt patronażowych położnej.

W 2025 r. w ramach zewnętrznych świadczeń zlecono/zakupiono:

- 44 429 szt. badań diagnostyki laboratoryjnej,
- 777 szt. RTG.

Ilość zleconych badań laboratoryjnych zmalała o 8,4%, a diagnostyki obrazowej RTG o 20% w stosunku do 2024 roku.

W obu Ośrodkach Zdrowia w 2025 wykonano:

- 833 badań USG (wzrost o 23,2% w stosunku do 2024)
- 1 068 badań EKG (spadek o 20,5 % w stosunku do 2024)
- 1 017 szczepień dzieci (wzrost o 10,5 % w stosunku do 2024)
w tym z programu przeciw HPV - 118 (Świerklaniec-35, Nakło Śląskie 83)
- 388 szczepień dorosłych (spadek o 15,7 % w stosunku do 2024)
- wykonano 1 625 testów SARS-CoV -2 & Grypa A/B & RSV Antygen COMBO (Świerklaniec - 680, Nakło Śląskie - 945) (wzrost o 2,5%).

Umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2025 r. (stan na 31.12.2025 r.):

- 126/107635/01/2024 Podstawowa Opieka Zdrowotna,
- 126/107635/02/1/2024 Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna – świadczenia w poradniach.

Ilość oraz rodzaj umów nie uległy zmianie w stosunku do 2024 roku.

Sytuacja finansowa

2025 był dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Świerklańcu bardzo trudnym organizacyjnie i jednocześnie dynamicznym okresem. Rozpoczął się on od konieczności wprowadzenia działań naprawczych w warunkach straty finansowej za rok 2024 pozostawionej przez poprzednią dyrekcję, wynoszącej -318 776,18 zł, pomimo dodatniego wyniku finansowego na koniec roku 2023.

Już od połowy 2024 roku zauważalny był stopniowy spadek ilości deklaracji w związku z odchodzeniem pacjentów do innych podmiotów. Niepokojący trend znacząco przybrał na sile na początku 2025 roku. Związane to było z rozwiązaniem pod koniec roku 2024 współpracy przez poprzednią panią dyrektor SPZOZ, która była jednocześnie lekarzem rodzinnym, na którą zbierano deklaracje POZ dzieci oraz dorosłych. W związku z podjęciem przez ww. zatrudnienia w poradni POZ znajdującej się w bliskiej odległości (niespełna 5 kilometrów) w ościennej miejscowości, około 200 pacjentów przeniosło wówczas swoją deklarację do tego podmiotu, a około 60 pacjentów przeniosło deklaracje do innych podmiotów leczniczych. W tym samym okresie rozwiązało współpracę jeszcze dwóch lekarzy oraz dwie pielęgniarki POZ, w związku z tym w obliczu sezonowego zwiększenia liczby zachorowań, SPZOZ znalazł się w bardzo trudnej sytuacji organizacyjnej.

Natychmiastowo zaczęto wdrażanie działań naprawczych. W ciągu 2025 roku zespół lekarski i pielęgniarski został uzupełniony w sposób zapewniający dalsze funkcjonowanie obu ośrodków zdrowia. Działania te pozwoliły zapewnić ciągłość udzielania świadczeń, zwiększyć dostępność wizyt, poprawić funkcjonowanie poradni dla dzieci oraz usprawnić organizację procesu szczepień. Wpłynęło to również na odbudowanie wizerunku placówki i odzyskania zaufania części pacjentów, co stopniowo z czasem zaczęło się również przekładać na odbudowywanie bazy utraconych deklaracji POZ.

Podjęto systematyczną analizę kosztów operacyjnych, w szczególności w zakresie usług obcych, zużycia leków i materiałów. W ramach działań oszczędnościowych:

- przeprowadzono weryfikację części umów dotyczących usług informatycznych, księgowych, laboratoryjnych, porządkowych i obsługi technicznej,
- zawarto nowe umowy tam, gdzie było to ekonomicznie uzasadnione, zastępując wybrane usługi tańszymi lub efektywniejszymi rozwiązaniami,
- zoptymalizowano zakres usług obcych stosowanych w obu ośrodkach,
- podjęto samodzielne wykonywanie części możliwych usług,
- ograniczono wysokość wydatków osobowych oraz zoptymalizowano pracę personelu,
- zlikwidowano niektóre stanowiska uzupełniając jednocześnie inne dostosowując strukturę zatrudnienia do realnych potrzeb.

Pozwoliło to ograniczyć koszty w obszarze zatrudnienia oraz usług obcych, które w poprzednich latach stanowiły istotny czynnik kosztotwórczy dla działalności jednostki.

Ponadto w ciągu 2025 roku dokonano szczegółowej analizy sprawozdawczości i poprawności rozliczeń z Narodowym Funduszem Zdrowia, wyeliminowano liczne braki i nieprawidłowości, poprawiono jakość rozliczeń. Działania te miały istotny wpływ na wycenę świadczeń i poziom ich finansowania, szczególnie w zakresie współczynników korygujących za opiekę nad

pacjentem z wielochorobowością oraz dodatkowo rozliczanymi świadczeniami z zakresu powierzonego budżetu diagnostycznego, co przełożyło się na zwiększenie bieżących wpływów z NFZ i uporządkowanie cyklu rozliczeniowego.

Wdrożono również działania zmierzające do usprawnienia pracy dwóch ośrodków zdrowia poprzez ich integrację funkcjonalną. W styczniu 2025 utworzono wspólną i kompletną informatyczną bazę pacjentów widoczną w systemach obu ośrodków, zoptymalizowano obieg dokumentacji między placówkami, wprowadzono elektroniczne raportowanie czynności pielęgniarских, zwiększono spójność organizacyjną i informacyjną jednostek. Działania te poprawiły płynność obsługi pacjentów i umożliwiły lepszą koordynację pracy personelu.

W kwietniu 2025 SPZOZ w Świerkłańcu pozyskał środki finansowe w ramach grantu Feniks, które zostały przeznaczone na:

- zakup nowego sprzętu medycznego m.in:
  - aparaty do szybkiej diagnostyki CRP na miejscu
  - wieloodprowadzeniowe aparaty EKG
  - bilirubinometr
  - wizualizatory naczyniowe (skanery żył)
  - otoskopy
  - przepływowe lampy bakteriobójcze
  - lodówki medyczne z monitoringiem temperatury
  - aparaty do pomiaru ciśnienia
  - holter ciśnieniowy
  - wagi dla niemowląt i dorosłych ze wzrostomierzem
  - koncentrator tlenowy
  - nebulizatory
  - kozetki i meble medyczne
  - wózki inwalidzkie dla dzieci i dorosłych
- zakup nowoczesnego sprzętu informatycznego:
  - serwer do archiwizacji bazy danych,
  - komputery do gabinetów,
  - laptopy,
  - zasilacze awaryjne UPS do komputerów i serwera,
  - switche,
  - drukarki/skanery – urządzenia wielofunkcyjne.
- informatyzację procesów i unowocześnienie stanowisk pracy:
  - sfinansowanie licencji na oprogramowanie gabinetowe mMedica umożliwiające m.in. rejestrację i prowadzenie dokumentacji medycznej pacjentów, obsługę gabinetową lekarską i pielęgniarскую, zlecenie i odbiór wyników badań, wystawianie e-recept, e- skierowań, wysyłanie zdarzeń medycznych, sprawozdawczość i rozliczanie świadczeń.

Inwestycje te poprawiły standard obsługi pacjentów, podniosły jakość świadczeń medycznych,

zwiększyły efektywność pracy oraz usprawniły proces diagnostyczny, a także zwiększyły stan aktywów trwałych podmiotu.

W maju 2025 zainicjowano realizację nowego programu profilaktycznego „Moje Zdrowie”, obejmującego:

- wykonanie laboratoryjnych badań diagnostycznych,
- ocenę ryzyka zdrowotnego oraz utworzenie indywidualnego planu zdrowia,
- planowanie profilaktyki i badań,
- edukację zdrowotną pacjentów.

Program zwiększa zakres świadczeń, poprawia profil zdrowotny populacji i wzmacnia rolę SPZOZ jako lokalnego centrum opieki zdrowotnej. Dzięki niemu pacjenci uzyskali możliwość wczesnego wykrywania groźnych chorób cywilizacyjnych, indywidualnie dobrany plan, zawierający porady edukacyjne, konsultacje, dodatkowe badania oraz szczepienia, co zwiększa szanse na skuteczne zapobieganie i leczenie. Jednocześnie realizacja programu jest odrębnie finansowana przez NFZ, co znacząco podniosło miesięczne przychody jednostki związane z udzielaniem świadczeń. W programie tylko w 2025 roku wzięło czynny udział już ponad 360 pacjentów, a w ramach niego zrealizowanych zostało:

- 3435 badań laboratoryjnych,
- 366 utworzonych indywidualnych planów zdrowotnych,
- 447 udzielonych porad edukacyjnych,
- 87 dodatkowych konsultacji lekarskich.

Ponadto SPZOZ w Świerklańcu w 2025 roku rozpoczął działalność edukacyjno-szkoleniową w ramach współpracy z Akademią Śląską w zakresie kształcenia przed- i podyplomowego studentów kierunków medycznych. Dzięki temu studenci, w ramach zajęć praktycznych mogą zdobywać doświadczenie w tutejszej placówce pod okiem doświadczonego personelu, a jednostka uzyskuje dodatkowe przychody za prowadzenie zajęć.

Tutejszy podmiot dokonał także optymalizacji gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi m.in. poprzez wykorzystanie lokat krótkoterminowych. Działania te pozwoliły na uzyskanie dodatkowych przychodów finansowych oraz zwiększenie efektywności zarządzania finansami bez ponoszenia ryzyka inwestycyjnego.

W 2025 roku kładziony był nacisk na oferowanie pacjentom możliwości wykonania dodatkowych badań diagnostyki laboratoryjnej, które nie są objęte finansowaniem ze środków publicznych. Dodatkowo SPZOZ w Świerklańcu wykonywał szczepienia odpłatne dla pacjentów indywidualnych oraz pracowników firm, a także świadczenia komercyjne dla osób nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym. Intensyfikacja działań w tym zakresie spowodowała wzrost przychodów z ww. świadczeń komercyjnych o blisko 20% w stosunku do roku 2024.

W 2025 r. przeprowadzono także przegląd dokumentacji wewnętrznej i zaktualizowano m.in. regulaminy zamówień, procedury, zakresy obowiązków, polityki bezpieczeństwa i ochrony danych. Celem było dostosowanie działalności podmiotu do aktualnych przepisów i standardów oraz zwiększenie bezpieczeństwa prawnego jednostki.

W odpowiedzi na spadek liczby deklaracji w 2025 roku podjęto działania mające na celu:

- zwiększenie dostępności lekarzy i pielęgniarek,

- poprawę komunikacji z pacjentami,
- poprawę jakości obsługi,
- działania informacyjne i promocyjne,
- aktualizację strony internetowej podmiotu,
- zachęcanie mieszkańców do ponownego składania deklaracji POZ.

Skutkiem działań była stopniowa odbudowa bazy pacjentów i zmniejszenie ryzyka spadku wpływów kapitałowych. Na koniec 2024 roku SPZOZ w Świerkłańcu miał zadeklarowanych 8 317 pacjentów do lekarza POZ. Pomimo ubytku na początku 2025 roku około 260 deklaracji, na koniec tego roku ilość osób zadeklarowanych wyniosła ostatecznie 8 153 (pozyskano około 100 nowych pacjentów).

Ponadto pod koniec 2025 roku SPZOZ we współpracy z Gminą Świerklaniec rozpoczął wymagany już od wielu lat remont pomieszczeń, obejmujący gabinety ginekologiczny, położniczy, toalety oraz poczekalnię dla pacjentów na parterze budynku Ośrodka Zdrowia w Świerkłańcu. Pozwoli on na dostosowanie tutejszej poradni ginekologicznej do obowiązujących przepisów (wydana w 2024 roku decyzja sanepidu o konieczności dostosowania pomieszczeń),

Podsumowując, działania podejmowane w 2025 r. obejmowały zarówno sferę finansową, organizacyjną, kadrową, infrastrukturalną, jak i obszar relacji z pacjentami. Wdrożono rozwiązania:

- stabilizujące sytuację finansową,
- poprawiające efektywność organizacyjną,
- wzmacniające dostępność i jakość świadczeń,
- zwiększające konkurencyjność jednostki,
- pozwalające SPZOZ w Świerkłańcu lepiej pełnić kluczową rolę w zabezpieczeniu zdrowia mieszkańców Gminy Świerklaniec.

Pomimo, iż działania te przyniosły już wymierne efekty, należy kontynuować obraną strategię w kolejnych latach, dostosowując ją do zmieniających się potrzeb pacjentów oraz otoczenia jednostki.

W 2025 r. SPZOZ w Świerkłańcu osiągnął łączne przychody w wysokości **5 845 639,06 zł** (o 928 235,13 zł więcej niż w 2024 r.), które pochodziły w głównej mierze z Narodowego Funduszu Zdrowia – 5 251 148,19 zł (o 703 519,82 zł więcej niż w 2024 r.). Koszty operacyjne związane z funkcjonowaniem obu Ośrodków Zdrowia wyniosły natomiast **5 832 376,81 zł**, co spowodowało zysk na koniec roku 2025 wysokości **13 262,25 zł** (pomimo, iż na koniec 2024 roku strata wyniosła -318 776,18 zł).

Wypracowany zysk był wynikiem wdrożenia szeregu opisanych powyżej działań naprawczych zwiększających przychody jednostki, restrykcyjnej dyscyplinie wydatków oraz przyjętej polityce kadrowej i organizacyjnej.

Podkreślenia wymaga fakt, iż Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w 2025 roku funkcjonował w warunkach permanentnego niedoboru kadry medycznej oraz stale rosnących kosztów wynagrodzeń personelu. Zgodnie z ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych

w podmiotach leczniczych (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2139 z późn.zm.), w 2025 roku Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Świerkłańcu zobowiązany był do dokonania podwyżek wynagrodzeń personelu od 1 lipca 2025 r. ustawowo o 14,34 %.

Ponadto miała miejsce ponowna kumulacja wypłat nagród jubileuszowych należnych pracownikom SPZOZ oraz odpraw emerytalnych:

➤ 30-lecia pracy	- 150% wynagrodzenia	2 osoby
➤ 35-lecia pracy	- 200% wynagrodzenia	1 osoba
➤ 40-lecia pracy	- 300% wynagrodzenia	1 osoba
➤ odprawa emerytalna	- 300% wynagrodzenia	1 osoba
➤ odprawa emerytalna	- 200% wynagrodzenia	1 osoba

Odnotowano również znaczący wzrost kosztów utrzymania obu Ośrodków Zdrowia (m.in. cen energii elektrycznej, gazu, podatków, pozostałych usług zewnętrznych).

Nie bez znaczenia pozostaje również nikły wzrost stawki kapitacyjnej z NFZ, stanowiącej podstawowe źródło dochodów tutejszej placówki. W 2025 roku stawka ta wzrosła wyłącznie o 5,02 % (tj. z kwoty 17,94 zł do 18,84 zł miesięcznie za pacjenta w przypadku deklaracji do lekarza POZ).

Z przeprowadzonych analiz wynika, że brak podjęcia właściwych działań naprawczych skutkowałby pogłębieniem straty finansowej do ok. – 910 000 zł jeszcze w 2025 r., obniżeniem kapitału własnego o ponad 42 % oraz poważnym ryzykiem utraty płynności finansowej w 2026 roku. Sytuacji tej udało się jednak zapobiec, zapewniając dalsze stabilne funkcjonowanie jednostki oraz tym samym właściwe zabezpieczenie zdrowotne mieszkańcom Gminy Świerklaniec.

Zmiany personalne w 2025 r.

- w styczniu zatrudniono w Ośrodku Zdrowia w Nakle Śląskim, w poradni dla dorosłych w wymiarze pełnego etatu lekarza internistę,
- w styczniu zmniejszył wymiar zatrudnienia lekarz internista w Ośrodku Zdrowia w Nakle Śląskim z 0,5 do 0,25 etatu,
- w marcu zatrudniono w Ośrodku Zdrowia w Nakle Śląskim w poradni dziecięcej w wymiarze pełnego etatu lekarza specjalistę pediatrii, neonatologii, hematologii i onkologii dziecięcej,
- w marcu rozwiązała umowę pielęgniarka szczepienna pracująca w Ośrodku Zdrowia w Nakle Śląskim w wymiarze 0,3 etatu,
- w kwietniu zatrudniono specjalistę z zakresu rozliczeń i administracji oraz jednocześnie koordynatora opieki w wymiarze pół etatu dla Ośrodka Zdrowia w Świerkłańcu oraz przekierowano pół etatu obecnego personelu administracyjnego oraz opiekuna medycznego do koordynacji opieki w Ośrodku Zdrowia w Nakle Śl.,
- w kwietniu rozwiązał umowę lekarz internista w Ośrodku Zdrowia w Nakle Śląskim zatrudniony w wymiarze 0,3 etatu,
- w maju nawiązano współpracę z pielęgniarką szczepienną dla Ośrodka Zdrowia w Nakle Śląskim w wymiarze 0,3 etatu,

- w czerwcu nawiązano współpracę z lekarzem w trakcie specjalizacji z medycyny rodzinnej udzielającym świadczeń w obu Ośrodkach Zdrowia, w poradniach dla dorosłych i dla dzieci, a następnie rozszerzono zakres współpracy we wrześniu do równoważnika 0,5 etatu,
- w lipcu rozwiązano umowę z Dyrektorem ds. Administracyjnych zatrudnionego w wymiarze pełnego etatu,
- we wrześniu rozwiązała umowę pielęgniarka środowiskowa z Ośrodka Zdrowia w Świerklańcu zatrudniona w wymiarze pełnego etatu,
- w październiku nawiązano współpracę z pielęgniarką szczepienną dla Ośrodka Zdrowia w Świerklańcu w wymiarze 0,3 etatu,
- w grudniu rozwiązano umowę o pracę z pielęgniarką szczepienną z Ośrodka Zdrowia w Świerklańcu zatrudniona w wymiarze pełnego etatu,
- w grudniu zmniejszył wymiar zatrudnienia lekarz pediatra w Ośrodku zdrowia w Świerklańcu z pełnego etatu na 0,5 etatu.

Rok 2025 był dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Świerklańcu bardzo dynamiczny pod względem zmian personalnych, organizacyjnych oraz finansowych. Systemowe działania naprawcze podjęte natychmiast na początku roku, a następnie konsekwentnie kontynuowane przez kolejne miesiące, okazały się skuteczne i przyniosły zamierzony efekt. Dzięki podjętym działaniom jednostka zdołała wyjść z dużej straty finansowej (-318 tys. zł w 2024 r. oraz -910 tys. zł w prognozowanym scenariuszu „bez działań” w 2025 r.) i osiągnąć zysk w wysokości 13 262,25 zł.

Podczas tych działań należy jednak mieć na względzie powszechnie występujące ogromne trudności w dostępie do wykwalifikowanego personelu medycznego oraz duże potrzeby zdrowotne mieszkańców Gminy Świerklaniec, związane ze starzejącą się populacją oraz coraz częściej występującymi epidemiami chorób zakaźnych.

Rok 2025 przyniósł wyraźną poprawę sytuacji finansowej – jednostka wyszła ze straty, odzyskuje stabilność i potencjał rozwojowy. Biorąc jednak pod uwagę bardzo trudne realia funkcjonowania podmiotów leczniczych, niedobory personalne oraz ciężką sytuację finansową całego systemu ochrony zdrowia, w kolejnych latach kluczowe będzie utrzymanie racjonalnej polityki finansowej oraz modernizowanie jednostki. Dzięki temu SPZOZ w Świerklańcu będzie mógł nie tylko przetrwać trudny okres, ale również rozwijać się w sposób odpowiedzialny i trwały. Ostatecznym i nadrzędnym celem pozostaje bowiem dobro pacjentów oraz zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego lokalnej społeczności, które mogą być zagwarantowane wyłącznie przez silną, stabilną i profesjonalnie zarządzaną jednostkę.

Ponadto, przy wsparciu Gminy Świerklaniec możliwa była realizacja kluczowego remontu poradni, który zapewni jej dalsze funkcjonowanie na wysokim poziomie. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu oraz racjonalizacji działań inwestycja ta została pokryta z bieżących środków jednostki nie generując jednocześnie ujemnego wyniku finansowego.

Mając jednak na uwadze infrastrukturę znajdującą się w dyspozycji SPZOZ oraz konieczność dokonania dalszych pilnych remontów w budynkach, których Gmina jest właścicielem, konieczne będą w Ośrodku Zdrowia w Świerklańcu:

- remont i odświeżenie starej części poradni dla dorosłych w której znajdują się gabinety podstawowej opieki zdrowotnej,
- remont pomieszczeń piwnicy, w których przechowywane są odpady medyczne, wraz z ciągiem komunikacyjnym prowadzącym do tych pomieszczeń (decyzja sanepid),
- dostosowanie instalacji elektrycznej do wymagań wynikających z obowiązujących przepisów, m.in. poprzez doposażenie jej o wymagany przeciwpożarowy wyłącznik prądu,
- konieczność naprawy kominów oraz nieszczelności w dachu,
- konieczna naprawa instalacji odgromowej części naziemnej w Świerklańcu,
- wykonanie hydroizolacji fundamentów w obu budynkach ośrodków zdrowia w Nakle Śląskim oraz Świerklańcu.

12. Promocja

Promocja gminy Świerklaniec w 2025 roku była realizowana w sposób spójny i wielokanałowy, z naciskiem na nowoczesne formy komunikacji oraz bezpośredni kontakt z mieszkańcami. Działania te obejmowały zarówno rozwój narzędzi cyfrowych, jak i obecność w mediach tradycyjnych, co pozwoliło dotrzeć do szerokiego grona odbiorców. Całość prowadzonych działań przyczyniła się do budowania pozytywnego wizerunku gminy Świerklaniec jako miejsca aktywnego, nowoczesnego i przyjaznego mieszkańcom oraz odwiedzającym.

- Portal swierklaniec.pl

Jednym z kluczowych elementów promocji było prowadzenie oficjalnego portalu internetowego swierklaniec.pl, stanowiącego główne źródło informacji o wydarzeniach i działaniach podejmowanych przez gminę. W 2025 roku uruchomiono jego zupełnie nową odsłonę: bardziej intuicyjną, przejrzystą i dostosowaną do potrzeb użytkowników. Strona została wzbogacona o aktualne treści, a także zaprojektowana w sposób atrakcyjny wizualnie, co znacząco poprawiło komfort korzystania z niej.

- Media społecznościowe

Gmina aktywnie prowadziła profile w mediach społecznościowych tj. Facebook, Instagram oraz YouTube. Kanały te pełniły funkcję nie tylko informacyjną, ale również integrującą lokalną społeczność. Regularne publikacje, relacje z wydarzeń oraz interakcje z mieszkańcami sprzyjały budowaniu zaangażowania i wzmacnianiu wizerunku gminy jako miejsca otwartego i aktywnego.

- Informator Gminy Świerklaniec

Istotnym elementem komunikacji pozostawało wydawanie bezpłatnego „Informatora Gminy Świerklaniec”. W 2025 roku ukazało się pięć numerów tego czasopisma, w których prezentowano najważniejsze wydarzenia, inwestycje oraz inicjatywy realizowane na terenie gminy. Publikacja ta stanowiła ważne źródło informacji, szczególnie dla osób preferujących tradycyjne formy przekazu.

- System powiadomień SMS

Kontynuowano również wysyłkę wiadomości SMS do mieszkańców zapisanych do gminnej bazy. System ten umożliwiał szybkie i skuteczne przekazywanie najważniejszych informacji, zarówno o utrudnieniach, jak i o istotnych wydarzeniach odbywających się na terenie gminy.

➤ Współpraca z mediami

W ramach działań promocyjnych prowadzono regularną współpracę z prasą lokalną i regionalną. Obejmowała ona publikację materiałów prasowych, bieżący kontakt z redakcjami oraz przygotowywanie odpowiedzi na pytania dziennikarzy. Dzięki temu informacje o gminie były obecne w przestrzeni medialnej także poza jej bezpośrednimi kanałami komunikacji.

➤ Audycje radiowe

Gmina była również obecna na antenie Radia Piekary, gdzie emitowane były audycje poświęcone aktualnym wydarzeniom i inicjatywom lokalnym. Forma ta pozwalała dotrzeć do kolejnej grupy odbiorców i zwiększała rozpoznawalność podejmowanych działań.

➤ Materiały wideo

Ważnym uzupełnieniem działań promocyjnych były materiały wideo dokumentujące najciekawsze inicjatywy i wydarzenia organizowane na terenie gminy. Publikowane w Internecie relacje wideo stanowiły atrakcyjną i angażującą formę przekazu, pozwalającą w dynamiczny sposób pokazać życie gminy.

➤ Wydarzenia organizowane i współorganizowane przez Urząd Gminy Świerklaniec w celu promocji Gminy Świerklaniec:

- 24 stycznia w Miasteczku Śląskim odbyła się Gala Strażacka, zorganizowana przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych. Podczas gali wręczono prestiżowe nagrody Strażaka Roku, będące wyrazem uznania dla odwagi i profesjonalizmu w trakcie pełnienia służby. Strażakiem Roku w gminie Świerklaniec została dh. Anna Dolibóg z Ochotniczej Straży Pożarnej w Orzechu. Wydarzenie było okazją do tego, żeby podkreślić jak ważna jest misja pełniona przez strażaków dla naszego społeczeństwa.
- Luty – początek akcji pn. „PIT STOP”, którego celem była promocja wśród mieszkańców wpisywania w formularzu rozliczania podatku dochodowego swojego adresu zamieszkania na terenie Gminy Świerklaniec. Akcja dążyła do zasilenia budżetu Gminy Świerklaniec przez osoby, które mieszkają na jej terenie, a do tej pory rozliczały PIT podając w nim adres innej miejscowości.
- 3 marca w Pałac Kawalera odbyła się doroczna Gala Sportu Gminy Świerklaniec. Była okazją do nagrodzenia sportowców, którzy osiągnęli wybitne wyniki w 2024 roku. To wyjątkowe wydarzenie było okazją do podziękowania wszystkim, którzy swoją pasją, ciężką pracą i determinacją promują naszą gminę w świecie sportu.
- 6 marca odbyło się pierwsze spotkanie Młodzieżowej Rady Doradczej Gminy Świerklaniec. To nieformalna grupa młodych ludzi, którzy chcą mieć realny wpływ na lokalne decyzje i rozwój naszej gminy. Spotkanie organizacyjne w Pałacu Kawalera dało możliwość zebrania pierwszych pomysłów i ustalenia wstępnego harmonogramu działań. W spotkaniu brali udział uczniowie klas VII i VIII szkół podstawowych.
- 19 marca w Pałacu Kawalera odbyło się Śniadanie Biznesowe organizowane przez gminę Świerklaniec oraz Izbę Przemysłowo – Handlową w Tarnowskich Górach.

Frekwencja dopisała – w wydarzeniu wzięło udział ponad 50 przedsiębiorców. To była świetna okazja do wymiany doświadczeń i zdobycia inspiracji do dalszego rozwoju. Po części oficjalnej był czas na dyskusje i nowe perspektywy rozwoju. To wszystko przy porannej kawie i śniadaniu w wyjątkowej atmosferze Pałacu Kawalera.

- 21 marca uruchomiono transmisję z bocianiego gniazda. Prowadzona pod adresem <https://bocian.swierklaniec.pl/> jest jednym z najbardziej znanych streamingów o takiej tematyce w regionie.
- 22 marca w hali sportowej w Nakle Śląskim odbył się Wiosenny Turniej Siatkówki o Puchar Wójta Gminy Świerklaniec. Ponad 60 zawodników spotkało się na boisku, by walczyć o zwycięstwo i jednocześnie wesprzeć szczytny cel. Podczas turnieju prowadzona była zbiórka charytatywna na rzecz Bartka z Tarnowskich Gór, który wymaga całodobowej opieki. Stowarzyszenie Aktywni po raz kolejny połączyło sportową rywalizację z pomocą potrzebującym. Podczas zawodów udało się zebrać kwotę 5410 złotych.
- 30 marca w Pałacu Kawalera w Świerklańcu odbył się koncert „Oldbojów” Zespołu Pieśni i Tańca Mały Śląsk pn. "Spotkanie ze Śląską Piosenką". Licznie zgromadzona w zabytkowych wnętrzach publiczność nie tylko miała możliwość wysłuchać najpiękniejszych Śląskich piosenek, ale także sama trochę pośpiewać.
- 10 kwietnia wystartowała nowa strona internetowa gminy Świerklaniec dostępna pod tym samym adresem - swierklaniec.pl. To zupełnie nowy serwis, zaprojektowany od podstaw z myślą o wygodzie użytkowników. Jest bardziej przejrzysty, nowoczesny i dostosowany do różnych urządzeń.
- 11 kwietnia, we wnętrzach Pałac Kawalera w Świerklańcu odbyło się uroczyste otwarcie Klubu Seniora „Pomocna Dłoń”. To przestrzeń stworzona z myślą o mieszkańcach naszej gminy, którzy ukończyli sześćdziesiąt pięć lat i chcą być aktywne, spotykać się oraz korzystać z różnorodnych form wsparcia.
- 19 kwietnia w Parku w Świerklańcu odbyła się kolejna edycja wydarzenia „Wielkanocne szukanie jajek”. Wydarzenie zostało zorganizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Przyszłość Gminy Świerklaniec. Frekwencja była rekordowa, a organizatorzy oszacowali, że Park odwiedziło około 600 dzieci, które zbierały jajka! Fani motoryzacji mogli wziąć w tym dniu udział w Śląskim Zlocie Mitsubishi Eclipse. Samochody można było podziwiać przy parkowym maszcie.
- 26 kwietnia Muzeum w Tarnowskich Górach symbolicznie przekazało naszej gminie reprodukcję portretu Guido Henckel von Donnersmarcka – autorstwa słynnego Franza von Lenbacha. Przekazanie obrazu poprzedziła rozmowa z Markiem Panusiem, jednym z redaktorów książki „Powrót księcia. Wokół portretu Guida Henckel von Donnersmarcka”, która opowiada m.in. o kulisach zakupu tego dzieła przez tarnogórskie muzeum w 2019 roku. Dzięki temu obrazowi "Pan Tarnowskich Gór" symbolicznie wrócił na swoją ziemię. Oryginał portretu niegdyś zdołał pałac w Reptach, należący do rodu Donnersmarcków. Dziś, dzięki inicjatywie Muzeum w Tarnowskich

Górach i dyrektor Beaty Kiszal, jego reprodukcja trafiła do Świerklańca i została uroczyście przekazana.

- 14 i 15 czerwca po raz pierwszy po sześcioletniej przerwie odbyły się Dni Gminy Świerklaniec 2025. Pierwszy raz na terenie Parku w Świerklańcu. Rozpoczęło się na sportowo, za sprawą VI Pętli Chechelskiej w pobliżu Zalewu Nakło-Chechło. Na starcie stawiło się ponad stu zawodników. Mieli do pokonania dystans 5 kilometrów. Trasę mogli przebyć biegiem lub marszem z kijkami. Popołudniu rozpoczęły się natomiast występy w Parku w Świerklańcu. Zainaugurował je przemarsz Górniczej Orkiestry Dętej "Bytom". Przed publicznością pojawiła się też m.in. Joanna Bartel. Gwiazdą wieczoru był natomiast Wojciech Cugowski. Kolejne koncertowe atrakcje czekały także w niedzielę, 15 czerwca. W parku świerklanieckim można było zobaczyć lokalnych artystów, zarówno dziecięcych oraz dorosłych. Wśród nich Zespół Pieśni i Tańca "Mały Śląsk" czy Dudek Live Drums & Gryfny Synek. Na wieczór zaplanowano koncert Pawła Gołeckiego. Poza sceną do mobilnego miasteczka rowerowego i na pokaz akrobatyki zapraszał Piotr Bielak.
- 20 czerwca, w Narodowy Dzień Powstań Śląskich, w imieniu całej społeczności gminy hołd bohaterom oddali zastępca Wójta Gminy Świerklaniec oraz Radni Gminy, składając kwiaty w Świerklańcu, pod tablicą pamięci znajdującą się na budynku Urzędu Gminy i w Nowym Chechle, pod symbolicznym Dębem Powstańców.
- 28 czerwca odbyła się wycieczka „Odkrywczy leśnych tajemnic”, podczas której uczestnicy mogli spojrzeć na las jak na żywy organizm pełen tajemnic, historii i naturalnych pięknych detali. Wydarzenie zostało dofinansowane z budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach Święta GZM. Wycieczka prowadziła przez teren dawnych lasów Leśnictwa Nakło, a przewodnikiem był p. Robert Rychter, Podleśniczy Nadleśnictwa Świerklaniec, który z uczestnikami podzielił się swoją wiedzą i pasją, opowiadając o lesie nie tylko jako o miejscu pracy, ale przede wszystkim jako o przestrzeni pełnej życia, historii i naturalnych zależności.
- 6 lipca w amfiteatrze Parku w Świerklańcu w ramach Letniego Jurajskiego Festiwalu Muzycznego 2025 wystąpili muzycy Filharmonii Częstochowskiej: Tomasz Kulisiewicz - skrzypce, Alicja Miruk-Mirska - skrzypce, Malwina Kęsicka - altówka, Adam Klocek - wiolonczela, prowadzenie. Zabrzmiały divertimenta i najpopularniejsza serenada Mozarta Eine Kleine Nachtmusik. Rys historyczny przedstawił przed występem dr Juliusz Sętowski.
- 19 lipca w zabytkowym parku w Świerklańcu odbyła się pierwsza z cyklu Nocy Nietoperzy. Była to edukacyjno-przyrodnicza wyprawa, podczas której frekwencja przerosła oczekiwania organizatorów. W wydarzeniu wzięło udział ponad 100 osób, co wyraźnie pokazuje, jak duże jest zainteresowanie tematyką przyrody i poznawaniem nocnego życia naszego parku. W programie znalazły się ciekawe opowieści o nietoperzach, prezentacja sprzętu wykorzystywanego do ich obserwacji, a także nocne nasłuchiwanie przy pomocy detektorów ultradźwiękowych. Najwięcej emocji wzbudziło jednak wyczekiwane chwytanie nietoperzy w specjalne sieci. Prowadzącym

był dr Krzysztof Sachanowicz (Nietoperze Polski), który przekazał wiele cennych informacji o biologii, zwyczajach i ochronie nietoperzy. Kolejne „Noce Nietoperzy” odbyły się jeszcze 8 sierpnia i 12 września, i za każdym razem brało w nich udział kilkudziesięciu zaangażowanych uczestników.

- 19 lipca w Parku w Świerklańcu odbył się premierowy pokaz filmu pt.: "WONIADEŁKO" wyprodukowany przez Stowarzyszenie Wrazidlok. Ten film jest animacją wykorzystującą tło śląskiej codzienności. Opowiada historię dwóch braci Piotra i Ryszarda od czasów szkolnych po dorosłość. Niemal cała opowieść wykorzystuje język śląski. Film został wyświetlony na ekranie umieszczonym przed Pałacem Kawalera.
- Sierpień – Wakacyjne Kino w Gminie Świerklaniec. Przez cały sierpień na Wakacyjnym Kinie w gminie Świerklaniec odwiedziło nas kilkaset osób, a frekwencja dopisała na każdym pokazie. Pogoda sprzyjała nam na boiskach w Orzechu i Nakle Śląskim. Także w parku w Świerklańcu oraz w Nowym Chechle. Jedynie w Świerklańcu aura spłatała figła. Zimno i deszcz uniemożliwiły seans na boisku Unii. Kino zostało przeniesione i odbyło się w sali gimnastycznej w szkole podstawowej. W kinie „pod chmurką” zostały wyświetlone następujące seanse:
  - 8 sierpnia – boisko LKS Sokół Orzech „Jeden na milion” (2025),
  - 9 sierpnia – boisko LKS Orzeł Nakło Śląskie „Pies i kot” (2024),
  - 14 sierpnia, godz. 20:00 – Park w Świerklańcu „Diabeł” (2024),
  - 22 sierpnia – boisko LKS Przyszłość Nowe Chechło „Looney Tunes Porky i Daffy ratują świat” (2024),
  - 23 sierpnia – sala gimnastyczna w szkole podstawowej w Świerklańcu „Był sobie kot” (2024).
- 30 sierpnia w zabytkowym Parku w Świerklańcu odbyły się Dożynki Gminne i Gyburstag Kołoca. Pogoda dopisała aż do wieczora, a nawet deszcz nie zniechęcił fanów zespołu Kiersi, którzy bawili się pod sceną.
- 31 sierpnia w parku w Świerklańcu odbyła się szósta edycja biegu Piona Gwidona. Na uczestników czekała 5-kilometrowa trasa prowadząca alejkami parku. Na starcie stanęło niemal 200 biegaczy oraz zawodników nordic walking. Najlepsi biegacze pokonali dystans w czasie nieco ponad 17 minut.
- 3 września w chorzowskim magistracie Wójt Gminy Świerklaniec Grzegorz Zadęcki oraz Prezydent Chorzowa Szymon Michałek podpisali umowę, dzięki której fragment historycznego ogrodzenia Pałacu Donnersmarcków nieodpłatnie wrócił do swojego pierwotnego miejsca. Na mocy tej umowy brama przybyła do zabytkowego parku 19 września.
- 6 września Park w Świerklańcu stał się miejscem spotkania seniorów, ekspertów i wszystkich, którzy chcą dbać o zdrowie i dobre samopoczucie. Były prelekcje o odporności, zdrowiu stóp, pielęgnacji i profilaktyce, a także niezwykła „muzyka roślin”. Forum Senioralne odbyło się po raz czwarty, a jego organizatorami byli Stowarzyszenie Przyszłość Gminy Świerklaniec, Ośrodek Pomocy Społecznej

w Świerklańcu i Świerklaniec Urząd Gminy. Pomimo kapryśnej pogody, Forum Senioralne pokazało, że warto się spotykać, by razem zdobywać wiedzę, inspirować się i spędzać czas w świetnym towarzystwie.

- 7 września w amfiteatrze w parku w Świerklańcu odbył się Spontan FEST, czyli spotkanie z muzyką rap. Na scenie pojawili się Rav Rebel, Pewny, Domix oraz zespół Tukej w pełnym, koncertowym składzie. Muzycy spotkali się spontanicznie, aby zaprezentować publiczności energiczne koncerty i przypomnieć, że rap doskonale odnajduje się w przestrzeni parku.
- 16 września Zabytkowy Park w Świerklańcu zwyciężył w prestiżowym plebiscycie na Śląską Lokację Filmową 2025 organizowanym przez Silesia Film Commission. To wyróżnienie potwierdza, że świerklaniecki park jest jednym z najbardziej malowniczych i unikatowych miejsc na Górnym Śląsku. Do tegorocznego plebiscytu zgłoszono 24 lokacje z 20 miast i gmin województwa śląskiego. Zabytkowy Park w Świerklańcu zdobył największą ilość głosów, minimalnie wyprzedzając Arcyksiążęcy Browar Zamkowy w Cieszynie. Ostateczne wyniki przedstawiają się następująco:
  1. Zabytkowy Park w Świerklańcu – 29,12%,
  2. Arcyksiążęcy Browar Zamkowy w Cieszynie – 29,05%,
  3. Kopalnia Ćwiczebna Sztygarka w Dąbrowie Górniczej – 24,16%,
  4. Dom Pracy Twórczej Architekta (Willa Ziętka) w Ustroniu – 9,27%,
  5. Instytut Dziedzictwa i Dialogu – Łazienka Moszczenica w Jastrzębiu Zdroju – 8,40%.
- 11 października odbyła się 27. edycja Hubertusa w Świerklańcu czyli wydarzenia, które na stałe wpisało się w kalendarz imprez kulturalnych gminy. Hubertus to najstarsza cykliczna impreza, która odbywa się w Świerklańcu. Zorganizowana została wspólnie przez gminę Świerklaniec, Ośrodek Jeździecki "Gonitwa" z Tarnowskich Gór i 3 Ochotniczy Szwadron Pułku Ułanów Śląskich. W parku spotkali się jeźdźcy z różnych zakątków Polski. Jak co roku, najwięcej emocji wzbudziła gonitwa za lisem. Po kilku falstartach i zaciętej rywalizacji zwycięzcą został Dariusz Brzozowski z 19. Pułku Ułanów Wołyńskich, dosiadający konia o imieniu Piorun. Nie zabrakło również widowiskowych pokazów. Publiczność mogła podziwiać popisy kaskaderów konnych, pokaz musztry kawaleryjskiej oraz konkurs elegancji w damskim siodle. Były też psy myśliwskie, ptaki drapieżne, ludzie w epokowych strojach. Można było nauczyć się strzelać z łuku, skosztować tradycyjnych potraw, a na stoisku przygotowanym przez leśników dowiedzieć się o tym jak ważne są drzewa w naszym ekosystemie.
- Od 28 października w gminie jest nowa lokalizacja stacji Metroroweru. Stacja nr 27556 została przeniesiona z alei Lipowej w Nakle Śląskim na pole biwakowe przy Zalewie Nakło-Chechło. Zmiana lokalizacji była związana z nadchodzącymi pracami przy budowie kanalizacji oraz modernizacją alei Lipowej. Nowa lokalizacja to odpowiedź na zapotrzebowanie użytkowników.
- Listopad – w szkołach podstawowych w gminie Świerklaniec zostały zorganizowane nowe zajęcia dla uczniów. Dzięki podjętej przez gminę współpracy z Klubem Sportowym Seniora ROYAL z Bobrownik uczniowie mogli nauczyć się grać w Speed-

balla, czyli dynamiczną grę rozwijającą refleks, koordynację i zwinność, która zyskała fanów zarówno wśród uczniów, jak i nauczycieli wychowania fizycznego. Nowe, ciekawe zajęcia trafiają do szkół dzięki dobrej współpracy z instytucjami, klubami i stowarzyszeniami – nie tylko z terenu gminy Świerklaniec. Podobne partnerstwa nawiązano m.in. z Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku w Radzionkowie oraz ze 17-tą Radzionkowską Drużyną Piechoty Zmechanizowanej.

- 7 listopada z okazji zbliżającego się Narodowego Święta Niepodległości w zabytkowym parku w Świerklańcu odbyła się symboliczna uroczystość upamiętniająca bohaterów Powstań Śląskich. Trzy dęby powstań Śląskich znalazły swoje miejsce w Paku w Świerklańcu. Obok nich ustawiono głaz z pamiątkową tablicą o treści: „Dęby Powstań Śląskich pobłogosławione przez papieża Franciszka z okazji 100 rocznicy powrotu Śląska do Macierzy”. Tradycja sadzenia dębów Powstań Śląskich, upamiętniających powrót ziem śląskich do Polski rozpoczęła się w 2021 roku. Wówczas leśnicy Lasów Państwowych pielgrzymowali do Watykanu, zabierając ze sobą 100 sadzonek dębów. Miały one symbolicznie upamiętnić setną rocznicę Powstań Śląskich oraz włączenia części Górnego Śląska do odrodzonej Rzeczypospolitej. Drzewa zostały pobłogosławione przez papieża Franciszka, a następnie sukcesywnie sadzone w różnych miejscach regionu - na chwałę śląskich patriotów.
- 14 listopada Pałac Kawalera w Świerklańcu stał się miejscem spotkania liderki i kobiet sukcesu z regionu. Podczas spotkania pn. Tarnogórskie Forum Kobiet Biznesu zorganizowanego przez gminę wspólnie z Izbą Przemysłowo-Handlową z Tarnowskich Gór panie dyskutowały głównie o wizerunku kobiety w roli liderki. Na spotkanie zostały zaproszone liderki, pasjonatki i kobiety sukcesu, które chcą świadomie budować swój wizerunek. Panie uczestniczyły w inspirujących prelekcjach, warsztatach oraz rozmowach networking-owych. Wszystko po to, by poczuć wspólnotę, siłę i pasję kobiet.
- 7 grudnia magia świąt zawitała do zabytkowego parku w Świerklańcu. Wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury zorganizowaliśmy wydarzenie, podczas którego najważniejszym punktem była wizyta Świętego Mikołaja. Na scenie przed Pałacem Kawalera wystąpiły także lokalne zespoły, a w parku zorganizowano jarmark, na którym można było kupić m. in. rękodzieło, zabawki i smakołyki. Park w Świerklańcu gościł kilkudziesięciu wystawców.
- 31 grudnia Morsy z Chechła Rodem pożegnały Stary Rok poprzez lodową kąpiel w Zalewie Nakło-Chechło. W wydarzeniu wzięło udział kilkudziesięciu barwnie przebranych uczestników, którzy nie bali się chłodu.

13. Realizacja polityk, programów i strategii

13.1. Strategia Rozwoju Gminy Świerklaniec do roku 2030 wraz z Planem funkcjonalno–użytkowym zarządzania parkiem w Świerklańcu

Dokumentem, na podstawie którego Gmina Świerklaniec zmierza do realizacji aspiracji mieszkańców i innych podmiotów lokalnych, tworzenia podstaw dla wsparcia możliwości rozwoju tych podmiotów we współczesnych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych oraz wzmocnienia pozycji gminy w otoczeniu lokalnym, regionalnym i krajowym jest przyjęta Uchwałą Rady Gminy Świerklaniec w dniu 27 lipca 2017 r. Strategia Rozwoju Gminy Świerklaniec do roku 2030 wraz z Planem funkcjonalno-użytkowym zarządzania Parkiem w Świerklańcu. Strategia ta została oparta na współczesnym podejściu do analizowania i kształtowania rozwoju lokalnego, opierającym się na postrzeganiu procesów społeczno-ekonomicznych w ujęciu dynamicznym - procesowym, przy uwzględnieniu relacji, jakie występują między gminą a jej otoczeniem. Wdrożenie Strategii Rozwoju dla Gminy Świerklaniec odbywać się będzie poprzez realizację przedsięwzięć – działań i projektów – przyczyniających się do osiągnięcia postawionych celów strategicznych. Ze względu na znaczenie Parku w polityce rozwoju gminy Świerklaniec, Plan funkcjonalno-użytkowy zarządzania Parkiem stanowi ważny element uzupełniający Strategię Rozwoju Gminy Świerklaniec do 2030 roku. Określa on kluczowe, pożądane funkcje jakie powinien pełnić Park w Świerklańcu, by tworzyć atrakcyjną ofertę, zarówno dla mieszkańców gminy, jak i użytkowników tej przestrzeni z całego regionu, a także, aby mógł stanowić markowy produkt gminy, Obszaru Funkcjonalnego Biały Śląsk oraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Wszystkie opisane powyżej cele Gmina Świerklaniec planuje osiągnąć do roku 2030, sukcesywnie realizując szereg projektów i przedsięwzięć. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Świerklaniec przez dotyczyła przedsięwzięć:

- Wiązka 3 – Dobre miejsce do zamieszkania. Zakłada cel strategiczny (przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe), cel operacyjny (nowoczesność infrastruktury technicznej, dostęp do usług w gminie lub w otoczeniu, tworzące korzystne warunki dla rozwoju mieszkalnictwa) oraz inne realizowane cele (wizerunek gminy rozpoznawalny i pozytywnie kojarzony przez mieszkańców Górnośląsko-zagłębiowskiej Metropolii, gmin Białego Śląska i regionu).

Charakter przedsięwzięcia

I – infrastrukturalno-przestrzenny

Gmina Świerklaniec to rozwijający się urbanistycznie teren ukierunkowany w głównej mierze na rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe rozpoczyna się od przeznaczenia terenów na ten cel w dokumentach planistycznych.

Szacunek chłonności obszarów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązującym studium przyjętym Uchwałą nr III/27/19 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 28 stycznia 2019 r., położonych poza obszarami o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-

przestrzennej dla zabudowy mieszkaniowej wynosi 173,30 ha terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Każdego roku, również w minionym, obserwowany był sukcesywny rozwój zabudowy mieszkaniowej, wynikającej z procedury postępowań administracyjnych ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych nieruchomości, z uwagi na to że znaczna część niezainwestowanych obszarów nie jest jeszcze objęta Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego.

Ważnym etapem w skróceniu czasu przygotowania gruntu pod inwestycję dla potencjalnych nowych mieszkańców jest objęcie miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego jak największego obszaru Gminy Świerklaniec, co pozwoli wyeliminować potrzebę przeprowadzania postępowań w celu ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych nieruchomości.

- Wiązka 4 – Świerklaniec dla turystów. Zakłada cel strategiczny (rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w tym zabytkowych obiektów folwarcznych zlokalizowanych na terenie Parku w Świerklańcu), cele operacyjne (atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu, opierająca się na specyfice dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego gminy oraz ograniczenie negatywnego wpływu gospodarki i mieszkalnictwa na środowisko naturalne) i inne realizowane cele (dostęp mieszkańców do usług publicznych i rynkowych wspierających rozwój indywidualny i rozwój rodzin oraz nowoczesność infrastruktury technicznej, dostęp do usług w gminie lub w otoczeniu, tworzące korzystne warunki dla rozwoju mieszkalnictwa).

Charakter przedsięwzięcia

K – koncepcyjny,

I – infrastrukturalno-przestrzenny,

W – wydarzenia, akcje, imprezy.

Plan funkcjonalno-użytkowy zarządzania Parkiem w Świerklańcu.

Markowy produkt Park w Świerklańcu

W ramach zachowania bioróżnorodności i utrzymania walorów estetyczno-przyrodniczych Parku Świerklanieckiego przeprowadzono szereg czynności pozwalających na eksponowanie charakterystycznego układu założenia parkowego, gdzie obok bieżących prac porządkowych, pielęgnacji rabat kwiatowych, łąk parkowych, prowadzono pielęgnację drzewostanu, utrzymanie zieleni, i niezbędne nasadzenia. Prace związane z pielęgnacją drzewostanu na terenie 186 hektarów Parku Świerklanieckiego prowadzone są sukcesywnie od wielu lat w porozumieniu z Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Park Świerklaniecki postrzegany jest jako centrum aktywności społecznej i edukacyjnej, kulturalnej jak również rekreacyjno-sportowej, nie tylko przez mieszkańców gminy ale również przez społeczeństwo całego śląska i nie tylko.

Miernikiem powyższego jest stale rosnąca liczba odwiedzających Park, liczba użytkowników, odbiorców, aktywizacja mieszkańców.

13.2. Ład przestrzenny

W 2025 r. Rada Gminy Świerklaniec podjęła następujące uchwały dotyczące polityki przestrzennej gminy:

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:

- uchwalone akty planowania przestrzennego:
  - Uchwała nr XV/81/25 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 30 stycznia 2025 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklaniec, uchylona rozstrzygnięciem nadzorczym nr IFIII.4131.1.19.2025 z dnia 10 marca 2025 r. stwierdzającym nieważność uchwały,
  - Uchwała nr XX/108/25 Rady Gminy w Świerklańcu z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w gminie Świerklaniec obejmującego część obszaru sołectwa Orzech – etap 1 przyjętego uchwałą nr XXIX/219/20 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 25 czerwca 2020 r. – ETAP I (Dz.Urz.Woj.Śl. z dnia 11 czerwca 2025 r. Poz. 3843),
  - Uchwała nr XXII/121/25 Rady Gminy w Świerklańcu z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w gminie Świerklaniec obejmującego część obszaru sołectwa Orzech – etap 1 przyjętego uchwałą nr XXIX/219/20 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 25 czerwca 2020 r. – ETAP I (Dz.Urz.Woj.Śl. z dnia 6 sierpnia 2025 r. Poz. 4808),
  - Uchwała nr XXII/122/25 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec w rejonie ul. Ostroźnica – etap I (Dz.Urz.Woj.Śl. z dnia 6 sierpnia 2025 r. Poz. 4809).
- uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia aktu planowania przestrzennego:

W 2025r. nie podjęto nowych uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia aktów planowania przestrzennego.
- procedowane akty planistyczne (kontynuacje):
  - Uchwała nr V/34/15 z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w gminie Świerklaniec obejmującego sołectwo Nowe Chechło.

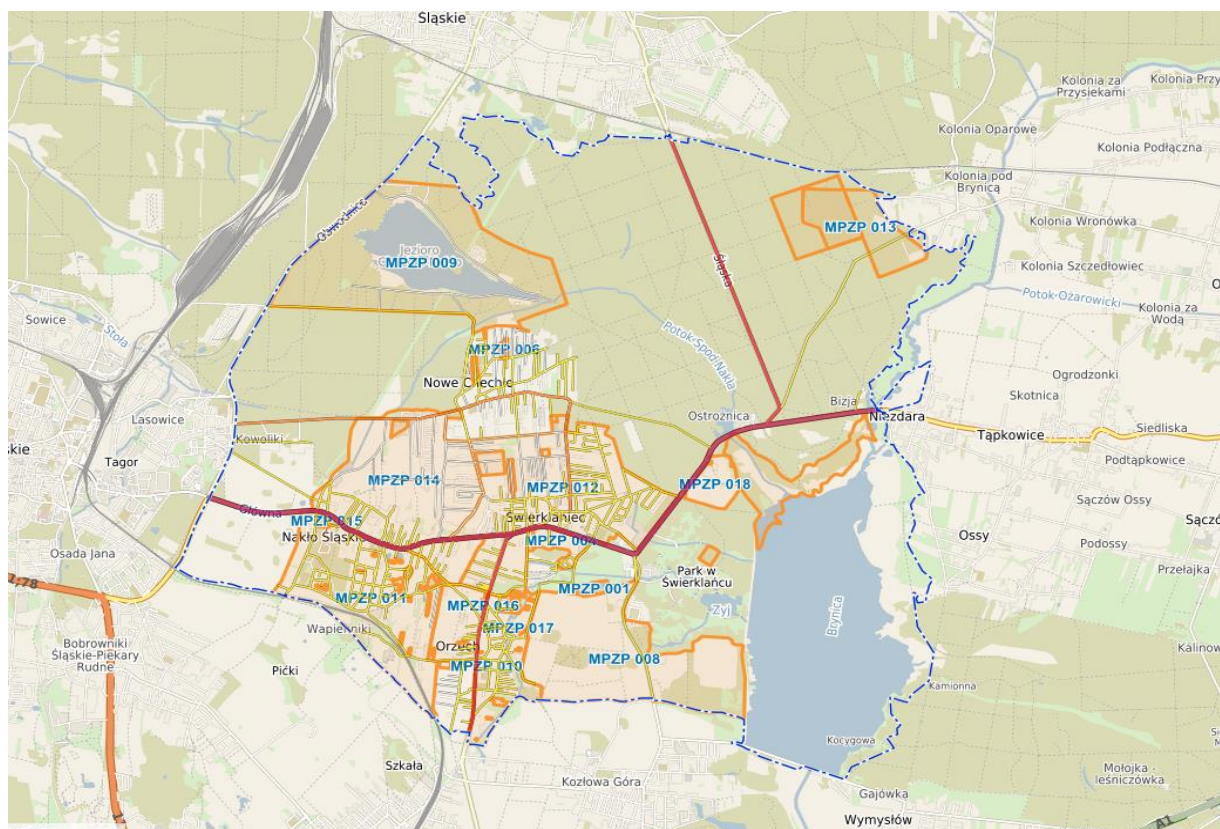
Z uwagi na to, że Wojewoda Śląski dnia 03.01.2024 r. wydał rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność podjętej uchwały w sprawie MPZP dla Sołectwa Nowe Chechło w całości, a także z uwagi na rozstrzygnięcie nadzorcze uchylające zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świerklaniec, prace nad przedmiotowym planem miejscowym zostały wznowione w związku z opracowaniem projektu planu ogólnego. Sporządzony na potrzeby planu ogólnego bilans terenów mieszkaniowych, z których wynikają większe możliwości ustalania terenów zabudowy mieszkaniowej niż w obowiązującym studium prace nad planem miejscowym dla Sołectwa Nowe Chechło kontynuowane były w oparciu o projekt planu ogólnego – gdzie Wykonawcy miejscowego

planu dla Nowego Chechła przekazano projekt planu ogólnego, w celu aktualizacji i dostosowania projektu planu miejscowego dla sołectwa.

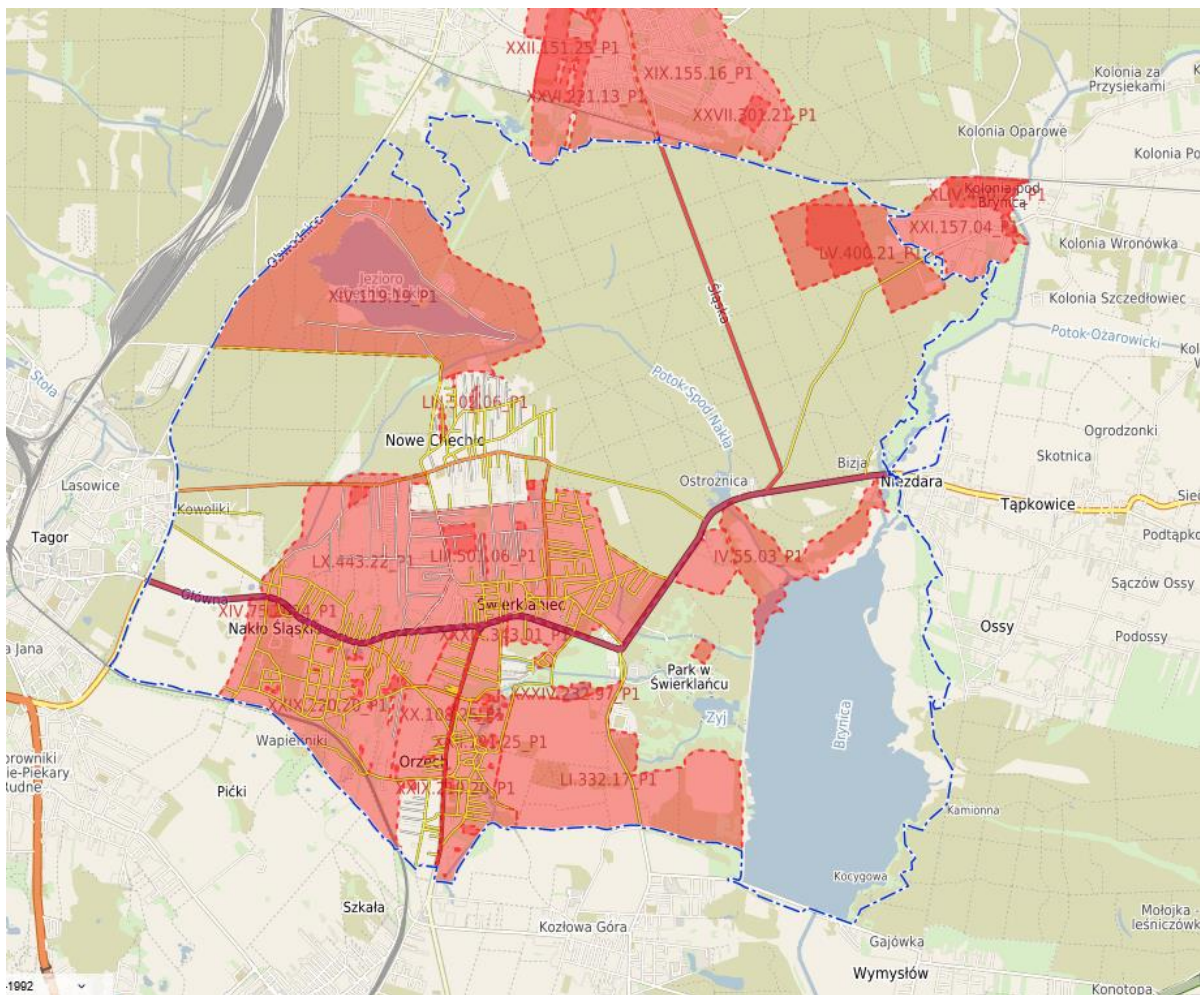
- Uchwała Nr V/36/24 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 25 lipca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Świerklaniec.

Przeprowadzono procedurę przetargową i wyłoniono wykonawcę planu. Sporządzono opracowanie Ekofizjograficzne. Zakończono prace analityczne i projektowe – sporządzono projekt planu ogólnego. Przygotowano prognozę oddziaływania projektu planu ogólnego na środowisko. Przekazano projekt planu wraz z ww. prognozą do opiniowania i uzgodnień z właściwymi organami, równoległe przeprowadzając procedurę oceny oddziaływania na środowisko. Przeanalizowano opinie i uzgodnienia organów. Do projektu planu wprowadzono korekty wynikające z ww. opinii i warunków uzgodnień, a także pozyskanych na ich potrzeby dodatkowych materiałów oraz stanowiska Wójta.

Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego zostało objęte łącznie około 34,30% obszaru Gminy Świerklaniec.

Rysunek 5 Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego

Rysunek 6 Tereny gminy objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

➤ Zabytki

Uchwałą nr LXII/479/22 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 28 czerwca 2022 r. przyjęto „Program Opieki nad Zabytkami Gminy Świerklaniec na lata 2022-2025”.

Na podstawie przeprowadzonej oceny stanu dziedzictwa kulturowego gminy, oceny opracowań strategicznych dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zostały opracowane trzy priorytety, do których realizacji wyznaczono kierunki działania wraz z zadaniami. Czynności te osiągnięte zostaną w perspektywie długofalowej, wieloletniej, których ostatecznym rezultatem będzie przywrócenie zabytkom gminy właściwych im walorów historycznych i estetycznych.

Wyznaczone priorytety na lata 2022-2025:

Priorytet I: Ochrona, opieka i wyeksponowanie obiektów zabytkowych oraz walorów krajobrazu kulturowego gminy;

Priorytet II: Edukacja i szerzenie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym wraz

z działaniami promocyjnymi;

Priorytet III: Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy.

W poniższej tabeli przedstawiono kierunki działań i zadania do realizacji w ramach wyznaczonych priorytetów.

PRIORYTET I: Ochrona, opieka i wyeksponowanie obiektów zabytkowych oraz walorów krajobrazu kulturowego gminy			
KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	PLANOWANE LATA REALIZACJI
Sprawowanie opieki nad zachowanymi zabytkami i ich otoczeniem	Prowadzenie przez Urząd Gminy bieżących działań mających na celu utrzymanie substancji zabytkowej obiektów wpisanych do rejestru zabytków, będących własnością gminy	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością gminy	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Odpowiednie utrzymanie otoczenia zabytków	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Wypracowanie metod pozwalających na kontrolę nad umieszczaniem na obiektach zabytkowych niewpisanych do rejestru tablic szyldów i reklam i dostosowanie ich do kompozycji architektonicznej i charakteru budynku	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Wspieranie działań związanych z zabezpieczeniem obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom, znakowanie i ewidencjonowanie zabytków ruchomych itp.)	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Opracowanie dokumentacji dotyczącej kompleksowej rewitalizacji Parku w Świerklańcu	Gmina Świerklaniec	2022-2023
	Działania związane z budynkiem Urzędu Stanu Cywilnego przy ul. Parkowej: - zapewnienie dostępności budynku USC przy ul. Parkowej w Świerklańcu, osobom ze szczególnymi potrzebami, - termomodernizacja budynku USC przy ul. Parkowej - etap II.	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Walka z samowolami budowlanymi	Gmina Świerklaniec	2022-2025
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzeni	Prowadzenie okresowych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków: stanowiących własność gminy, w celu wytypowania najbardziej zagrożonych,	Gmina Świerklaniec	2022-2025

e do poprawy stanu ich zachowania	wymagających niezbędnych remontów, na tej podstawie opracowanie planu remontów		
	Stały monitoring oraz aplikowanie o środki z programów wspierających rewitalizację obiektów zabytkowych oraz ochronę dziedzictwa kulturowego dla przedsięwzięć gminnych	Gmina Świerklaniec	2022-2025
Zintegrowana ochrona Zabytków w dokumentach planistycznych i strategicznych	Włączanie problemów ochrony zabytków do zadań strategicznych, wynikających z koncepcji i planów rozwoju gminy	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną w planach zagospodarowania przestrzennego (przede wszystkim w zakresie wysokości zabudowy, jej charakteru i funkcji)	Gmina Świerklaniec	2022-2025
PRIORYTET II: Edukacja i szerzenie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym wraz z działaniami promocyjnymi			
KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA		
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy	Udostępnianie informacji o zabytkach gminy w social mediach gminy	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Wsparcie wydawnicze publikacji (w tym folderów i przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy	Gmina Świerklaniec	2022-2025
Szerzenie wiedzy-działania Informacyjne i promocyjne	Wydanie publikacji przybliżającej mieszkańcom kwestie rewitalizacji, a także zrealizowane w ramach Programu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz bieżący kontakt z wnioskodawcami przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie środków zewnętrznych możliwych do pozyskania na rewitalizację	Gmina Świerklaniec	2022-2025
Edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego	Realizacja edukacji regionalnej w przedszkolach oraz szkołach na wszystkich etapach edukacyjnych w ramach kół, zespołów i innych zajęć dodatkowych rozwijających zainteresowania	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Organizacja innych form upowszechniania tematyki regionalnej, m.in. wyjścia w ramach ścieżek edukacyjnych, rajdy i gry	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Upowszechnianie tematyki regionalnej w ramach integracji przedszkoli/szkół ze środowiskiem lokalnym, m.in. cykliczne imprezy środowiskowe, festyny rodzinne itp	Gmina Świerklaniec	2022-2025
PRIORYTET III: Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Świerklaniec			
KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA		
Monitoring zasobów, systematyczna aktualizacja	Bieżąca aktualizacja i weryfikacja obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Inwentaryzacja zabytkowych obiektów małej architektury (np. kapliczek)	Gmina Świerklaniec	2022-2025

i uzupełnianie gminnej ewidencji zabytków			
Gromadzenie informacji i materiałów o przeszłości gminy	Gromadzenie materiałów archiwalnych (tj.: starych zdjęć, map itp.) ilustrujących dawny obraz przestrzeni gminy	Gmina Świerklaniec	2022-2025
	Prowadzenie, wspieranie i w miarę możliwości finansowanie działań dokumentujących dziedzictwo kulturowe gminy (m.in.: badania archeologiczne, historyczne i archiwalne).	Gmina Świerklaniec	2022-2025

Tabela 17 Priorytety Programu opieki nad zabytkami Gminy na lata 2022-2025

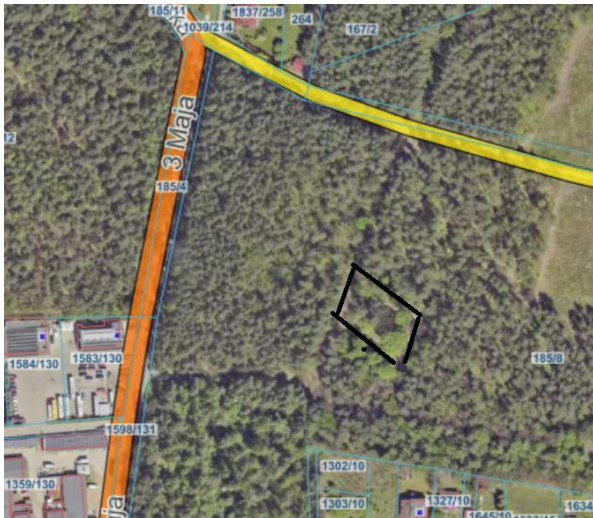
W ramach działań związanych z rozszerzeniem zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy w roku 2025:

1. pozyskano do zasobu fragment zabytkowego ogrodzenia z zespołu pałacowo-parkowego Donnersmarcków w Świerklańcu.

Rysunek 7 Fragment zabytkowego ogrodzenia na archiwalnym zdjęciu

2. podjęto działania w zakresie objęcia ochroną poprzez włączenie do Gminnej Ewidencji Zabytków dwóch obiektów:
  - Cmentarz ewangelicki w Świerklańcu

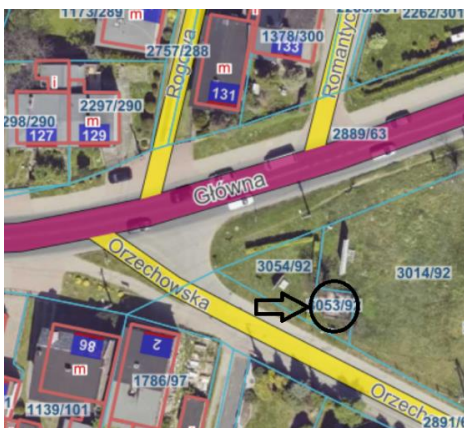
Rysunek 8 Położenie cmentarza ewangelickiego w gminie Świerklaniec

Rysunek 9 Cmentarz ewangelicki

Położony na terenie leśnym, w północnej części miejscowości Świerklaniec, tuż przy granicy z sołectwem Nowe Chechło, możliwe dojście od ulicy Romantycznej w Świerklańcu. Działka ewid. Nr 185/8.

- Krzyż przydrożny przy ul. Orzechowskiej w Nakle Śląskim

Rysunek 8 Położenie krzyża przydrożnego w Nakle Śląskim

Rysunek 9 Widok na krzyż przydrożny przy ul. Orzechowskiej

Położony na skrzyżowaniu ulic Główniej i Orzechowskiej w Nakle Śląskim. Działka ewid. nr 3053/92.

Ponadto kontynuując zadania realizowane w ramach przyjętych priorytetów obowiązujących w latach 2022–2025, celem zapewnienia ciągłości polityki ochrony dziedzictwa kulturowego gminy i umożliwienia skutecznej realizacji celów w zakresie zachowania oraz rewaloryzacji zasobów zabytkowych podjęto czynności zmierzające do przyjęcia Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Świerklaniec na lata 2026–2029.

14. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 przyjęty został Uchwałą Nr LXI/454/22 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 26 maja 2022 r.

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii były zgodne zapisami ustaw, a także Narodowym Programem Zdrowia, który jest dokumentem strategicznym dla zdrowia publicznego. Zadania realizowane były zgodnie z wytycznymi Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Gminne Programy miały na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, zmierzających do zapobiegania i powstawania nowych problemów związanych z alkoholem i narkotykami, zmniejszenia rozmiaru tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:

1. Wspierano prowadzenie pozalekcyjnych zajęć świetlicowych dla dzieci i młodzieży, zarówno w placówkach oświatowych jak i w organizacjach pozarządowych, jako jeden z najważniejszych elementów profilaktyki uzależnień, edukacji, rozwoju zainteresowań oraz aktywnego i twórczego spędzania wolnego czasu.

W ramach ww. zajęć realizowano elementy programów profilaktycznych, wychowawczych i terapeutycznych poprzez:

- a) wzmacnianie u dzieci poczucia tożsamości i własnej wartości,
- b) bezpieczne i niebezpieczne miejsca i sposoby zabawy,
- c) wdrażanie wychowanków do prawidłowych nawyków związanych z ruchem na drogach i umiejętnością zachowania bezpieczeństwa,
- d) kształtowanie postawy dystansu w relacjach z osobami nieznanymi,
- e) kształtowanie umiejętności łagodnego rozwiązywania konfliktów, rozumienia potrzeby szukania pomocy,
- f) kreowanie właściwego stosunku do używek,
- g) przybliżanie dzieciom pracy służb policyjnych,
- h) dostrzeganie i rozpoznawanie agresji oraz sposoby jej opanowania i przewycięzania,
- i) kształtowanie postaw moralnych dzieci poprzez wdrażanie do świadomej dyscypliny i odpowiedzialności za swoje czyny oraz udział dzieci w pracach społecznie użytecznych na rzecz świetlicy,

- j) troska o prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny dziecka poprzez organizowanie czynnego wypoczynku dziecka po lekcjach i zwrócenie uwagi na prawidłową postawę podczas zajęć.

Realizacja tego zadania odbywała się poprzez:

- organizowanie imprez sportowych,
- poznawanie najbliższego środowiska poprzez wycieczki krajoznawcze,
- organizowanie konkursów, np. konkurs recytatorski, konkurs ortograficzny, konkurs plastyczny, konkurs czytelniczy, konkurs wiedzy o najbliższej okolicy, konkurs taneczny, konkurs na najciekawszy plakat tematyczny,
- przeprowadzanie pogadarek dotyczących: zachowania w szkole i poza nią, bezpiecznych zabaw w różnych porach roku, higieny własnego ciała, prawidłowego odżywiania się, radzenia i pomagania sobie w sytuacjach zagrożenia, bezpieczeństwa na drogach, zachowania się wobec sąsiadów, osób starszych,
- kultywowanie tradycji dnia codziennego: składanie sobie życzeń z różnych okazji, wykonywanie bieżących dekoracji, projektowanie i wykonywanie kart ozdobnych, pamiętanie o świętach swoich najbliższych.

2. Prowadzono i wspierano profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną na terenie szkół poprzez akcje i programy profilaktyczne:

a) dla uczniów Szkoły Podstawowej w Nakle Śląskim:

- zajęcia w ramach rekomendowanego programu profilaktycznego „Archipelag Skarbów” – klasy 8,
- zajęcia w ramach rekomendowanego programu profilaktycznego Debata – klasy 5

b) dla uczniów Szkoły Podstawowej w Świerkłańcu:

- program profilaktyczny „Bądź kumplem nie dokuczaj” – klasy 1-3,
- zajęcia w ramach rekomendowanego programu profilaktycznego „Debata” – klasy 5,
- zajęcia w ramach rekomendowanego programu profilaktycznego „Archipelag Skarbów” – klasy 8,
- program profilaktyczny „Nie zmarnuj swojego życia RYMcerze Życia” klasy 7-8,
- program profilaktyczny „Jak budować właściwe relacje z innymi kontra hejt, odrzucenie i brak szacunku dla innych” – klasy 4, 6 i 7,

c) dla uczniów szkoły Podstawowej w Orzechu:

- zajęcia w ramach rekomendowanego programu profilaktycznego „Debata” klasy 4-6,
- program profilaktyki zintegrowanej Ratownicy Marzeń – klasy 5-7,
- program profilaktyczny „Nie zmarnuj swojego życia RYMcerze Życia” klasy 7-8,

d) dla uczniów szkoły Podstawowej w Nowym Chechle:

- program profilaktyczny „Nie zmarnuj swojego życia RYMcerze Życia” klasy 7-8,
  - zajęcia w ramach rekomendowanego programu profilaktycznego „Archipelag Skarbów” – klasy 8,
  - spektakl profilaktyczny dotyczący uzależnienia od internetu i cyberprzemoc – klasy 5.
- Gmina Świerklaniec wzięła udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. W kampanii aktywny udział brały wszystkie szkoły z terenu gminy.

3. Stworzono warunki do aktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez prowadzenie stałych pozalekcyjnych zajęć sportowych na terenie całej gminy oraz organizację lub współorganizację różnego rodzaju imprez, turniejów i zawodów sportowych.
4. Prowadzono stałą współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gminna Komisja kontynuowała prace w zakresie leczenia odwykowego, przedstawiała opinie w przedmiocie uzależnień oraz opiniowała wnioski w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2025 roku skierowano 11 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywuujące z 18 osobami nadużywającymi alkohol oraz 4 członkami ich rodzin. Gminna Komisja złożyła 1 wniosek do sądu o leczenie odwykowe. Współpracowano z biegłym psychologiem i psychiatrą celem wydawania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozytywnie zaopiniowała 15 wniosków o wydanie stałego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Członkowie Gminnej Komisji uczestniczyli w szkoleniu z zakresu działania Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasad finansowania zadań gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
5. Współpracowano z Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej w zakresie świadczeń usług zdrowotnych i pomocy terapeutycznej. W sumie w ramach współpracy w 2025 r. przeprowadzono 219 sesji indywidualnych oraz 9 sesji grupowych dla 29 osób z terenu Gminy Świerklaniec. Sesje obejmowały: Program 1 wczesna interwencja wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem – 89 sesji, Program 2 dla członków rodzin z problemem alkoholowym oraz dla osób doznających przemocy - 37 sesji, Program 3 dla osób z syndromem DDA – 15 sesji, Program 4 dla dzieci z trudnościami w funkcjonowaniu społecznym – 6 sesji, Program 5 dla osób pijących szkodliwie - 63 sesji, Program 6 dla osób uzależnionych od alkoholu po terapii własnej - 9 sesji.
6. W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działań dla mieszkańców Gminy Świerklaniec Punkt Konsultacyjno-Informacyjny. Zlecono świadczenie darmowych porad prawnych dla mieszkańców gminy. Z darmowych porad prawnych skorzystało 60 osób, którym udzielano porad ustnych oraz pisemnych. W punkcie zlecono także prowadzenie darmowych konsultacji psychoterapeutycznych dla mieszkańców. W ciągu całego roku przeprowadzono 266 konsultacje.
7. W 2025 roku realizowano zajęcia ze słów joggingu oraz warsztatów ze zdrowego stylu życia dla seniorów z gminy. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu w parku świerklanieckim. W zajęciach uczestniczyła stała grupa 20 seniorów.

8. Wsparto organizowany przez Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Przyszłość” z Bytomia obóz profilaktyczny połączony z zajęciami warsztatowymi, w którym udział wzięło 2 mieszkańców gminy.
  9. Prowadzono stałą współpracę ze Ochotniczą Strażą Pożarną Silesia Rescue celem realizacji w okresie letnim działań profilaktycznych na terenie Zalewu Nakło–Chechło. Zorganizowano w lipcu wspólnie z OSP akcją profilaktyczną dotyczącą bezpiecznego wypoczynku nad wodą.
  10. Zorganizowano wspólnie ze Szkołą Podstawową w Orzechu gminny konkurs „Hejt Off Respekt On” oraz wsparto organizację pikniku rodzinnego w przedszkolu w Świerklańcu i Nakle Śląskim. Wspierano również organizowane w placówkach zawody sportowe, turnieje, konkursy, jarmarki świąteczne.
  11. Wspólnie z Policją, Wojewódzkim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowano podczas Piony Gwidona strefę profilaktyczną.
  12. Wsparto zorganizowanie obozu szkoleniowo - wypoczynkowego Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych OSP woj. śląskiego, w którym udział wzięły 4 członkinie MDP z OSP w Świerklańcu, 1 członkini i 1 członek MDP z OSP Nakło Śląskie.
  13. Wsparto i dofinansowano zajęcia dodatkowe organizowane podczas ferii przez stowarzyszenia oraz szkoły, zorganizowane zostały przejazdy dla dzieci z przedszkoli i szkół na konkursy, olimpiady i zawody sportowe.
  14. Współorganizowano akcję krwiodawstwa Klubu HDK KWK Julian z Piekar Śląskich. Akcja co roku odbywa się przy Parafii w Świerklańcu.
  15. Zrealizowano projekt powszechnej nauki pływania „Aktywna Szkoła – raz, dwa, trzy”. W projekcie udział wzięli uczniowie drugich klas szkół podstawowych. Zapewniono opiekę podczas przejazdu do i z Parku Wodnego poprzez zatrudnienie na umowę zlecenie opiekunów.
  16. Zakupiono dla wszystkich przedszkoli pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć profilaktycznych oraz sprzęt sportowy dla wszystkich szkół celem prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych.
  17. Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnych Programów wydatkowane zostały między innymi na:
    - a) zakup artykułów spożywczych w celu przygotowania poczęstunku dla dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach świetlicowych,
    - b) zakup napojów na organizowane dla dzieci i młodzieży imprezy sportowe,
    - c) zakup artykułów biurowych w celu doposażenia świetlic,
    - d) zakup nagród na turnieje, imprezy, konkursy plastyczne, recytatorskie, muzyczne i zawody organizowane przez kluby sportowe, szkoły oraz organizowane z inicjatywy Urzędu Gminy,
    - e) zakupy materiałów profilaktycznych oraz nagród w związku z organizowanymi akcjami profilaktycznymi,
    - f) przeprowadzenie programów profilaktycznych,
-

- g) organizację akcji i pikników profilaktycznych,
- h) zapewnienie transportu dla dzieci i młodzieży na konkursy i zawody sportowe,
- i) wynagrodzenia w ramach podpisanych umów zleceń na realizację pozalekcyjnych zajęć sportowych i świetlicowych, porad prawnych i konsultacji psychoterapeutycznych,
- j) wynagrodzenie członków GKRPA,
- k) realizację programu powszechnej nauki pływania „Aktywna szkoła – raz, dwa, trzy”,
- l) usługi świadczone przez Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej,
- m) wpłaty do izby wytrzeźwień.

W 2025 roku na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wydatkowano kwotę 472 545,76 zł.

15. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Jednym z ważniejszych priorytetów działania gminy jest budowanie partnerstwa pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi, które służy efektywnemu wykorzystaniu społecznej aktywności w zaspokajaniu potrzeb naszych mieszkańców. Działalność organizacji pozarządowych wspierana jest na wielu płaszczyznach, między innymi poprzez udostępnianie nieruchomości niezbędnych do prowadzenia działalności, konsultowanie z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, wspólne wspieranie działań służących zaspokajaniu potrzeb.

Najważniejszą formą współpracy jest zlecenie realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w Ustawie o działalności pożytku publicznego i o Wolontariacie.

W 2025 roku w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej przyznano dotacje w łącznej wysokości 240 000,00 zł.

Na realizację poszczególnych zadań organizacje pozarządowe otrzymały dotacje w wysokości:

- Ludowy Klub Sportowy „Unia” Świerklaniec: 27 000,00 zł
„Upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców Sołectwa Świerklaniec”,
- Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Orzech: 34 000,00 zł
„Prowadzenie zajęć sportowych z piłki nożnej dzieci i młodzieży oraz grupy seniorskiej z zakresu piłki nożnej i udział w rozgrywkach ligowych, turniejach i imprezach piłkarskich”,
- Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” Nakło Śląskie: 43 000,00 zł
„Prowadzenie zajęć sportowych na terenie sołectwa Nakło Śląskie z zakresu piłki nożnej oraz udział w turniejach i imprezach piłkarskich”,
- Ludowy Klub Sportowy „Przyszłość” Nowe Chechłó: 30 000,00 zł
„Prowadzenie zajęć sportowych na terenie sołectwa Nowe Chechłó z zakresu piłki nożnej oraz udział w turniejach, imprezach i rozgrywkach piłkarskich” ,
- Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” Nowe Chechłó: 38 000,00 zł
„Sportowe szkolenie dzieci i młodzieży w kajakarstwie” ,

- Uczniowski Klub Sportowy „UKS-Judo Ahinsa”: 12 000,00 zł
„Upowszechnianie kultury fizycznej poprzez prowadzenie zajęć sportowych w oparciu o ćwiczenia na bazie judo i ju-jitsu dla dzieci i młodzieży Gminy Świerklaniec” ,
- Uczniowski Klub Sportowy Karate „Hajime” Radzionków: 10 000,00 zł
„Popularyzacja różnych dyscyplin sportowych poprzez realizację systemu szkolenia dzieci i młodzieży oraz grup seniorskich. Propagowanie aktywności ruchowej dla zachowania zdrowia” ,
- Orzechowski Koszykarski Klub Sportowy: 22 000,00 zł
„Postaw na sport z OKKS – upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców Gminy Świerklaniec” ,
- Śląskie Stowarzyszenie Surfingu: 5 000,00 zł
„Upowszechnianie kultury fizycznej” ,
- Akademia Sportów Konnych Świerklaniec: 5 000,00 zł
„Promowanie i rozwój sportów konnych” ,
- Stowarzyszenie Aktywni: 8 000,00 zł
„Upowszechnianie sportu dla dzieci i młodzieży” ,
- Stowarzyszenie Squash and More: 3 000,00 zł
„Juniorski Squash” ,
- Stowarzyszenie Ufoki: 3000,00 zł
„Organizacja treningów i zawodów biegowych”

Ponadto przyznano dotację z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w ramach tzw. Małego Grantu dla:

- Stowarzyszenia Przyszłość Gminy Świerklaniec: 3 000,00 zł
„Wyjazd mieszkańców Gminy na spektakl teatralny” ,
- Stowarzyszenia Miłośników Nakła Śląskiego im. Jana Bursiga: 4 000,00 zł
„Magiczne Andrzejki” ,
- Stowarzyszenia Przyjaciół Kultury i Tradycji Śląskiej: 3 000,00 zł
„Rajza kanałem gliwickim ze śląską kuchnią” ,
- Stowarzyszenia Podróżników Obieżyświat: 10 000,00 zł
„Poznajemy Pragę i przygraniczne miejscowości” .

Współpraca z organizacjami pozarządowymi obejmowała także współorganizację różnych imprez na terenie naszej gminy. Odbyły się następujące imprezy i uroczystości:

- 18 stycznia – II Halowe Zawody Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych,
- 25 stycznia – Puchar 5 Gmin w Narciarstwie i Snowbordzie,
- 26 stycznia – Bieg w śmiesznym przebraniu w ramach Finału WOŚP,
- 7 lutego – Leśny Bal Karnawałowy dla dzieci,
- 8 lutego – IV Zimowy Turniej Piłkarski Żaków Roczniaka 2017 o Puchar Wójta Gminy Świerklaniec,
- 3 marca – Gala Sportu Gminy Świerklaniec,

- 23 marca – Turniej Siatkarski Gminy Świerklaniec z okazji Dnia Kobiet,
- 12 kwietnia – sprzątanie okolic Zalewu Nakło-Chechło,
- 19 kwietnia – Wielkanocne zbieranie jajek,
- 1 czerwca – XII Zawody Wędkarskie dla dzieci oraz Dzień Dziecka w parku połączone z akcją charytatywną,
- 7 czerwca – Piknik Sportowo-Pożarniczy w Nakle Śląskim,
- 13 czerwca – Turniej Piłkarski Żaków Rocznika 2017 o Puchar Wójta Gminy Świerklaniec,
- 14 czerwca – VI Pętla Chechelska,
- 5-6 lipca – V Turniej Szachowy o Puchar Wójta,
- 26 czerwca – Akcja Profilaktyczna nad Zalewem Nakło-Chechło związana z bezpieczeństwem nad wodą,
- 30 sierpnia – Dożynki Gminne,
- 31 sierpnia – Zawody biegowe dla dzieci i dorosłych VI Piona Gidona
- 13 września – XIII Zawody Wędkarskie dla dorosłych,
- 27 września – Turniej piłki siatkowej,
- 06 września – IV Forum Senioralne,
- 11 listopada – Turniej piłkarski Żaków,
- 15 listopada – Zawody w Judo o Puchar Wójta Gminy Świerklaniec,
- 7 grudnia – Jarmark świąteczny połączone ze spotkaniem z Mikołajem,
- 18 grudnia – Gala Pływacka.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2025 przyjęty został Uchwałą Nr XII Rady Gminy Świerklaniec z dnia 28 listopada 2024 r. Głównym celem programu było budowanie partnerstwa oraz rozwijanie współpracy między samorządem Gminy Świerklaniec, a organizacjami pozarządowymi, które służyło efektywnemu wykorzystaniu społecznej aktywności w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Gminy Świerklaniec.

➤ Nagrody za wysokie wyniki sportowe

W 2025 roku przyznane zostały nagrody Wójta Gminy Świerklaniec za wybitne osiągnięcia sportowe. Nagrodzono 23 osoby, a wydatkowano na ten cel kwotę 61 490,00 zł.

➤ Stypendia Wójta Gminy dla dzieci i młodzieży uzdolnionej artystycznie

W 2025 r. przyznano stypendia Wójta Gminy Świerklaniec dla dzieci i młodzieży uzdolnionej artystycznie dla 12 osób w kategoriach muzyka i taniec.

16. Park w Świerklańcu

Działania zrealizowane w Parku Świerklanieckim w 2025 roku:

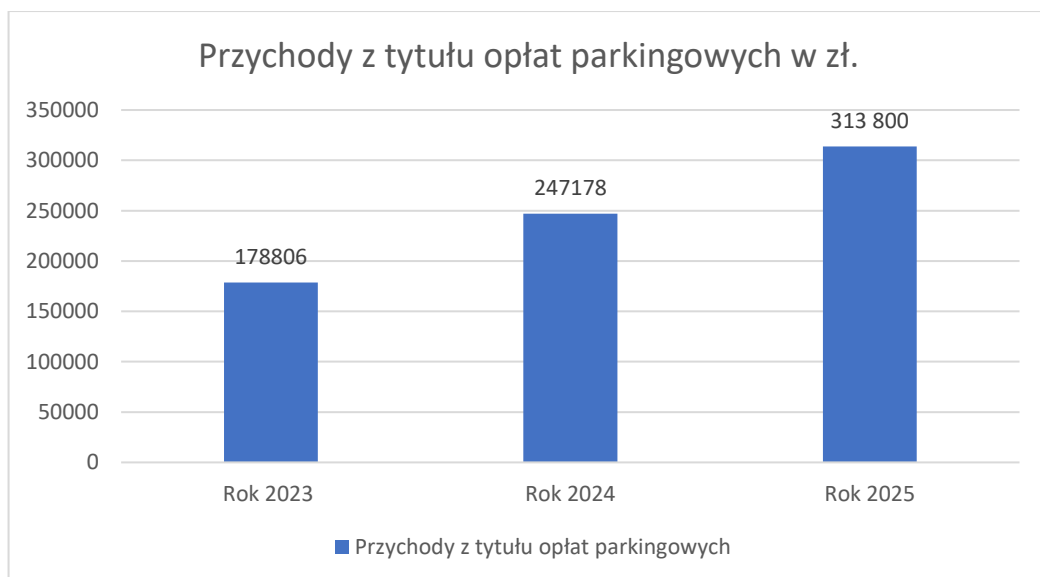
➤ Organizacja usług i dzierżaw:

1. Od stycznia do grudnia podpisano umowy z 10 inkasentami obsługującymi pobór opłat na parkingach w parku. Podpisano umowy z 3 gospodarzami Pałacu celem zapewnienia bezpieczeństwa i prawidłowej obsługi w Pałacu.
2. Cały rok podpisywano umowy najmu pomieszczeń w Pałacu Kawalera.
3. 7 kwietnia przeprowadzono konkurs w trybie licytacji ustnej nieograniczonej na oddanie w dzierżawę stoisk na terenie parku. Podpisano umowy na 2 stoiska gastronomiczne, 1 stragan i 2 stoiska zabawowe.
4. W czerwcu podpisano umowę na dzierżawę pomieszczeń w Pałacu Kawalera celem prowadzenia restauracji. Umowę podpisano z Panem Dariuszem Musiołem prowadzącym działalność pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo- Usługowe „Darmex”.
5. W sierpniu podpisano umowę na dzierżawę części nieruchomości celem montażu automatu do wydawania pokarmu dla ptactwa wodnego, tzw. kaczkomat.
6. 25 listopada przeprowadzono konkurs w trybie licytacji ustnej nieograniczonej na dzierżawę nieruchomości pomieszczeń użytkowych w „Pałacu Kawalera” oraz terenu przyległego ogródka letniego. Przetarg wygrała firma J.U.R.S. S.C. Jan Kandora, Urszula Kandora, Robert Kacprzak, Sonia Kanodra- Kacprzak z siedzibą w Piekarach Śląskich.

W ogólnym rozrachunku zawarto 36 krótkoterminowych umów najmu i dzierżawy na łączną kwotę 41 850 zł oraz 5 umów kilkumiesięcznych na łączną kwotę 117 384 zł.

➤ **Opłaty parkingowe:**

1. Pobór opłat parkingowych prowadzony jest całorocznie.

Wykres 8 Przychody z tytułu opłat parkingowych

2. Mieszkańcy gminy byli zwolnieni z opłaty parkingowej po okazaniu Karty Mieszkańca.
- **Prace porządkowe i pielęgnacyjne:**
1. Systematyczne sprzątanie terenu, w tym opróżnianie koszy, czyszczenie fos i alejek, grabienie liści, niwelowanie kretowin.

2. Usunięcie 114 drzew, w tym objętych decyzjami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz stanowiących wiatrołomy i wywroty.
  3. Prace pielęgnacyjne: trzebież samosiewów, skaryfikacja trawników, cięcie krzewów, nawożenie, opryski roślin.
  4. Nasadzenia kompensacyjne: 30 drzew i 30 krzewów (uzupełniono wypadające sadzonki bukszpanu, dodatkowo nasadzono byliny, trawy ozdobne i kwiaty jednoroczne).
- Prace techniczne i infrastrukturalne:
1. Czyszczenie studni przy Pałacu Kawalera.
  2. Konserwacja i uruchomienie systemu fontann.
  3. Przygotowanie fontanny pływającej na stawie Zyj.
  4. Bieżące kontrole, naprawy i konserwacje: placów zabaw, siłowni zewnętrznych, ławek, latarni, koszy parkowych.
  5. Wymiana zużytych desek w ławkach.
  6. Montaż stojaków na rowery przy amfiteatrze, maszcie parkowym, placu zabaw obok kajakowni i Pałacu Kawalera.
  7. Pielęgnacja drzew zagrażających wzdłuż głównych ciągów pieszych i placów zabaw.
- Współpraca i działania specjalistyczne:
1. We współpracy z Stowarzyszeniem Wędkarskim „ZYJ” - zastosowano środek Trigger dla poprawy jakości wody w stawie parkowym.
  2. Na podstawie pozwoleń Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dokonano usunięcia samosiewów i odrostów korzeniowych.

17. Bezpieczeństwo

17.1. Ochrona ludności i obrona cywilna

W 2025 roku realizacja zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na terenie gminy była prowadzona w oparciu o założenia rządowego Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026. Program ten, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 27 maja 2025 r., stanowi kluczowy instrument wzmocnienia bezpieczeństwa państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Jego głównym celem jest budowa nowoczesnego systemu ochrony ludności, przygotowanego na zagrożenia o charakterze militarnym oraz niemilitarnym, w tym klęski żywiołowe. Na realizację programu w skali kraju przewidziano środki finansowe w wysokości blisko 34 mld zł.

Program zakłada m.in. rozwój infrastruktury ochronnej (schronów i miejsc ukrycia), modernizację systemów alarmowania i łączności, doposażenie służb ratowniczych oraz rozwój struktur Korpusu Obrony Cywilnej. Wprowadzone zostały również rozwiązania upraszczające procedury aplikowania o środki i realizacji inwestycji przez samorządy.

W ramach wdrażania programu w 2025 roku gmina skutecznie pozyskała środki finansowe na realizację zadań z zakresu bezpieczeństwa i ochrony ludności. Złożono łącznie pięć wniosków,

w wyniku których uzyskano dofinansowanie w wysokości 1 352 581,80 zł. Środki te przeznaczone na:

- zakup systemu zdalnego monitoringu zaopatrzenia w wodę,
- zakup stacji uzdatniania wody,
- zakup dwóch cystern do transportu wody pitnej,
- zakup koparko-ładowarki,
- zakup ciągnika rolniczego.

Planowany zakup agregatów prądotwórczych nie został zrealizowany ze względu na brak dostępności sprzętu na rynku, pomimo podejmowanych prób modyfikacji specyfikacji zamówienia.

Dodatkowo w 2025 roku gmina przeznaczyła środki własne w wysokości 40 000 zł na wsparcie jednostek ochrony ludności, w tym jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, zarówno w zakresie doposażenia, jak i zapewnienia wkładu własnego do projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

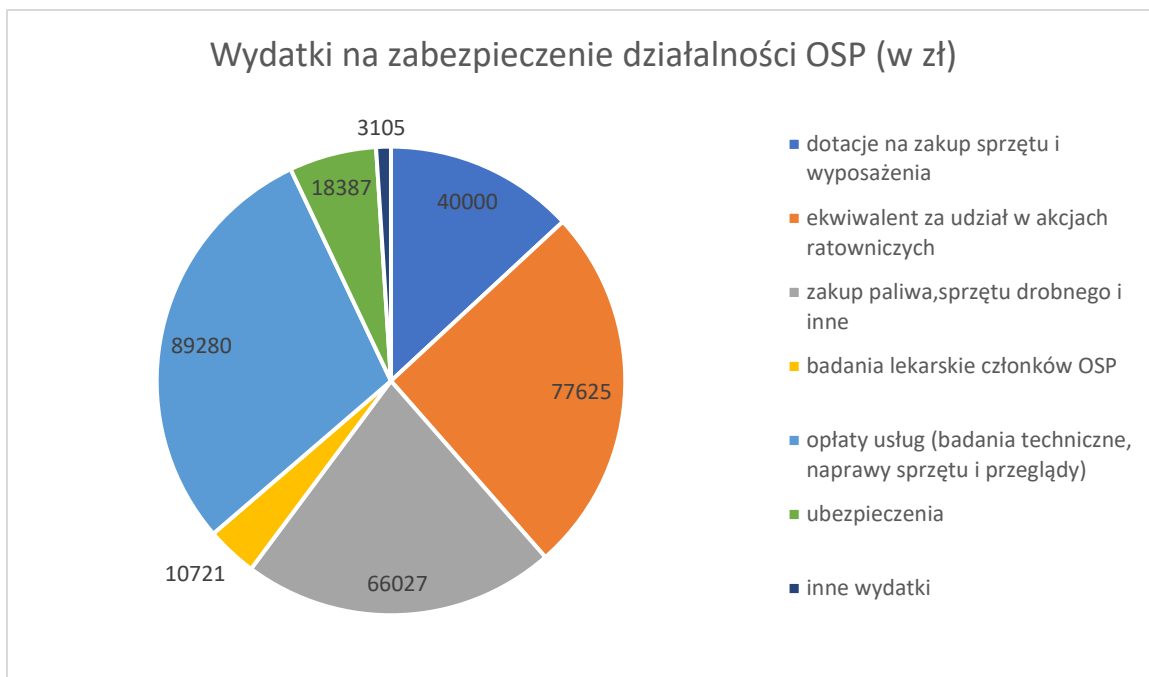
17.2. Ochotnicze Straże Pożarne

Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych działające na terenie gminy charakteryzują się dobrym poziomem wyposażenia oraz wysokim stopniem wyszkolenia. Znacząca część druhowa posiada kwalifikacje w zakresie udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy, co istotnie zwiększa potencjał reagowania w sytuacjach kryzysowych. Na dzień 31 grudnia 2025 roku stan osobowy Ochotniczych Straży Pożarnych wynosił 115 członków w tym 76 biorących udział w akcjach ratowniczych. W strukturach OSP zrzeszonych jest również 56 strażaków ratowników medycznych oraz 46 członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

W zakresie udziału w akcjach ratowniczych poszczególne jednostki brały udział w następującej ilości wyjazdów:

1. OSP Nakło Śląskie: 92.
2. OSP Świerklaniec: 70.
3. OSP Orzech: 30.
4. OSP Nowe Chechło: 21.

Gmina na bieżąco zapewnia wsparcie organizacyjne i finansowe dla tych jednostek. Na zabezpieczenie działalności OSP z terenu Gminy Świerklaniec gmina wydatkowała w 2025 roku kwotę 305 145. Strukturę wydatków przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9 Wydatki na zabezpieczenie działalności OSP (w zł)

Poza zabezpieczeniem finansowym przez gminę jednostki OSP pozyskują środki finansowe z instytucji zewnętrznych. W ubiegłym roku OSP Nowe Chechło pozyskało 20 000 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Jednostki OSP są wyposażone w sprzęt ratowniczo gaśniczy gwarantujący skuteczne udzielanie pomocy w czasie akcji ratowniczych. Biorą również udział w zabezpieczeniu mieszkańców gminy w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych.

Aktualnie jednostki OSP dysponują w pełni sprawnymi 10 jednostkami sprzętu w tym m.in.:

1. MAN i Mercedes AXOR, Mercedes ATEGO;
2. Peugeot Boxer i Renault Midlum;
3. 2 X Lublin, Opel Vivaro, Citroen Jumper;
4. Polonez CARO.

Istotnym elementem poprawy bezpieczeństwa było również rozwijanie systemu ostrzegania i alarmowania. W 2025 roku zainstalowano nowe cyfrowe syreny alarmowe w wybranych jednostkach OSP, co przyczyniło się do zwiększenia skuteczności powiadamiania mieszkańców o zagrożeniach. System ten będzie dalej rozwijany w 2026 roku poprzez jego integrację z poziomem wojewódzkim.

W 2025 roku kontynuowano również działania przygotowawcze do tworzenia miejsc doraźnego schronienia w istniejących obiektach gminnych oraz podejmowano działania planistyczne związane z dalszym rozwojem infrastruktury ochrony ludności.

Podsumowując, w 2025 roku gmina skutecznie realizowała zadania z zakresu bezpieczeństwa, koncentrując się na pozyskiwaniu środków zewnętrznych, rozwoju infrastruktury technicznej oraz wzmacnianiu potencjału jednostek odpowiedzialnych za reagowanie kryzysowe. Podejmowane działania przyczyniają się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawy gotowości gminy na sytuacje nadzwyczajne.

18. Złożone wnioski o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych

Programy i projekty, w których Gmina Świerklaniec aplikowała o środki zewnętrzne w 2025 roku:

1. W ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021–2027 gmina przygotowała projekty związane przede wszystkim z odnawialnymi źródłami energii i zdrowiem pracowników:

➤ „Budowa oświetlenia OZE na terenie Gminy Świerklaniec w rejonach nieposiadających dostępu do sieci energetycznej” (57 lamp)

Projekt zakłada montaż oświetlenia solarnego w 30 lokalizacjach bez dostępu do sieci energetycznej:

- wartość projektu: 924 898,45 zł,
- wnioskowane dofinansowanie: 786 163,67 zł,
- realizacja: 2026–2027.

➤ „Rozświetlamy Gminę Świerklaniec - montaż lamp OZE na terenie Gminy Świerklaniec” (150 lamp OZE)

Rozbudowany projekt oświetlenia drogowego opartego na energii odnawialnej słonecznej:

- wartość projektu: 1 983 116,60 zł,
- wnioskowane dofinansowanie: 1 685 649,11 zł,
- realizacja: 2026–2027.

➤ „Kompleksowy program eliminacji czynników ryzyka dla zdrowia wśród pracowników Gminy Świerklaniec”

Projekt obejmuje działania profilaktyczne, szkoleniowe, wsparcie psychologiczne i poprawę ergonomii pracy:

- wartość projektu: 478 325,48 zł,
- wnioskowane dofinansowanie: 406 576,65 zł,
- realizacja: 2026.

➤ „Budowa ścieżki rekreacyjnej łączącej ul. Wiosenną z ul. Parkową w Świerklańcu” (PS WPR 2023–2027)

Inwestycja w infrastrukturę rekreacyjną z elementami małej architektury:

- koszt całkowity: 592 121,39 zł,
- wnioskowana pomoc: 281 163,48 zł,

2. Programy krajowe i rządowe

Gmina aplikowała o środki na inwestycje infrastrukturalne, bezpieczeństwo i edukację:

➤ „Modernizacja hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Nakle Śląskim” Projekt finansowany dwutorowo (samorząd województwa + Ministerstwo Sportu).

- wartość zadania: 300 000,00 zł,
- wnioskowane dofinansowanie: 180 000,00 zł (2 × 90 000,00 zł),
- otrzymane dofinansowanie: 180 000,00 zł.

➤ Program „Posiłek w szkole i w domu”

Modernizacja kuchni i jadalni w Szkole Podstawowej im. Kai Mireckiej w Nakle Śląskim.

- koszt całkowity: 47 802,72 zł,
- wnioskowane wsparcie: 38 242,18 zł.

➤ Program „Bezpiecznej na drogach w Nakle Śląskim”

Poprawa bezpieczeństwa drogowego (szykany, przejścia dla pieszych, oświetlenie).

- wartość projektu: 140 000,00 zł,
- wnioskowana dotacja: 100 000,00 zł.

➤ Zadanie „Remont ul. Wolności i ul. Górnej (od ul. Głównej do skrzyżowania z ul. Wolności) w Świerkłańcu” w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg
Remont ul. Wolności i ul. Górnej w Świerkłańcu.

- wartość zadania: 2 123 800,00 zł.

3. Programy regionalne i inicjatywy lokalne

➤ Marszałkowski Konkurs „Inicjatywa sołecka 2025”

Złożono 4 wnioski dla sołectw (place zabaw, sprzęt festynowy, oświetlenie, siłownia zewnętrzna):

- łączna wartość: 153 345,00 zł,
- wnioskowane dofinansowanie: 120 000,00 zł,
- otrzymane dofinansowanie: 60 000,00 zł.

➤ „Zielona oaza zdrowia i edukacji w Gminie Świerklaniec” (WFOŚiGW)

Projekt zagospodarowania zielonej przestrzeni rekreacyjnej (między ul. Główną, ul. Młyńską i ul. Stawową w Świerkłańcu):

- wartość projektu: 250 000,00 zł,
- wnioskowana dotacja: 183 500,00 zł.

➤ „Świerklaniec ratuje życie” (Fundacja PZU)

Zakup i montaż 6 defibrylatorów AED oraz działania edukacyjne:

- wartość projektu: 72 000,00 zł,
- wnioskowana dotacja: 64 800,00 zł.

4. Programy szkoleniowe i rynek pracy

➤ Krajowy Fundusz Szkoleniowy (PUP)

Szkolenia dla pracowników urzędu z zakresu radzenia sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym:

- wartość projektu: 22 200,00 zł.
- wnioskowane dofinansowanie: 17 760,00 zł,
- otrzymane dofinansowanie: 12 480,00 zł.

5. Zakupy sprzętu (zadania Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej)

➤ Gmina złożyła także wnioski do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego o dofinansowanie zakupu sprzętu do działań operacyjnych i kryzysowych:

- ciągnik rolniczy 135-160 KM – wnioskowane dofinansowanie: 530 000,00 zł, otrzymane dofinansowanie: 528 900,00 zł,

- koparko-ładowarka – wnioskowane dofinansowanie: 559 650,00 zł, otrzymane dofinansowanie: 558 420, 00 zł,
  - mobilna stacja uzdatniania wody – wnioskowane dofinansowanie: 109 470,00 zł, otrzymane dofinansowanie: 107 748,00 zł,,
  - cysterny na wodę (2 szt.) – wnioskowane dofinansowanie: 90 528,00 zł, otrzymane dofinansowanie: 90 528,00 zł,
  - agregaty prądotwórcze (60 kW – 2 sztuki i 100 kW 1 sztuka) – ok. 289 800,00 zł łącznie.
6. Realizowane projekty i zadania w 2025 roku.

Niezależnie od działań aplikacyjnych, w 2025 roku gmina realizowała również projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych oraz kontynuowała zadania rozpoczęte w latach poprzednich.

W ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021–2027 (EFS+) podpisano umowę na realizację projektu „Szkoły nowych możliwości w Gminie Świerklaniec”, obejmującego wsparcie 4 szkół podstawowych poprzez organizację zajęć dodatkowych dla uczniów, szkolenia dla nauczycieli, doposażenie placówek oraz utworzenie pracowni przyrodniczo-technicznej. W 2025 roku wykonano adaptację pomieszczeń na pracownię, rozpoczęto realizację zajęć dodatkowych, zakupiono pomoce dydaktyczne oraz wykonano tablice informacyjne. Całkowita wartość projektu wynosi 805 153,58 zł, w tym dofinansowanie 724638,22 zł, natomiast wydatki poniesione w 2025 roku wyniosły 32 172,12 zł. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2025–2027.

W 2025 roku gmina uczestniczyła również w realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności, w ramach którego nieodpłatnie przekazano sprzęt komputerowy do 4 szkół podstawowych. Łącznie dostarczono 77 laptopów, 23 laptopy przeglądarkowe oraz 44 tablety o łącznej wartości ponad 313 tys. zł.

Kontynuowano także projekt „Rozwój edukacji szkolnej w Gminie Świerklaniec”, realizowany w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021–2027. W 2025 roku prowadzono zajęcia dodatkowe i rozwijające dla uczniów, organizowano szkolenia dla nauczycieli, doposażano szkoły w sprzęt i pomoce dydaktyczne oraz zrealizowano wyjazd edukacyjny do Planetarium w Chorzowie. Wykonano również działania informacyjne związane z projektem. Całkowita wartość projektu wynosi 755 356,25 zł, w tym dofinansowanie 717 588,43 zł, natomiast wydatki w 2025 roku wyniosły 78 019,66 zł. Realizacja projektu obejmuje lata 2024–2026.

Podsumowując, łączna wartość projektów, o które gmina aplikowała w 2025 roku, wynosi kilka milionów złotych, przy bardzo wysokim poziomie wnioskowanego dofinansowania (często 60 – 85% wartości inwestycji).

Najważniejsze kierunki pozyskiwania środków to:

- rozwój infrastruktury (drogi, oświetlenie, obiekty sportowe),
- transformacja energetyczna (OZE),
- poprawa bezpieczeństwa i jakości przestrzeni publicznej,
- zdrowie i warunki pracy,
- rekreacja i integracja mieszkańców,
- wzmocnienie zaplecza technicznego gminy.

Taka struktura aplikacji wskazuje na równoległe prowadzenie działań inwestycyjnych, społecznych i środowiskowych.

19. Podsumowanie

Raport o stanie Gminy Świerklaniec stanowi podsumowanie dwunastu miesięcy działalności samorządu i jest skierowany zarówno do Rady Gminy, jak i do Mieszkańców. Dokument ten prezentuje kluczowe informacje umożliwiające ocenę oraz analizę działań podejmowanych na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego naszej gminy.

Rok 2025 był okresem intensywnej i wyczerpującej pracy. Zaplanowaliśmy oraz rozpoczęliśmy szereg inwestycji i zadań, które są w trakcie realizacji lub będą kontynuowane w kolejnych latach. Świerklaniec pozostaje miejscem, w którym dobrze się mieszka, pracuje i odpoczywa. Sukcesy i pozytywne zmiany zachodzące w naszej gminie są efektem zaangażowania, codziennej pracy oraz skutecznych starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Wierzę, że przygotowany raport w sposób rzetelny przedstawia najważniejsze aspekty funkcjonowania samorządu i będzie stanowił solidną podstawę do merytorycznej dyskusji o przyszłości Gminy Świerklaniec.

20. Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców z podziałem na sołectwa	5
Tabela 2 Zadania inwestycyjne	25
Tabela 3 Wykupy sieci wodociągowej w 2025 r.....	38
Tabela 4 Wykupy sieci kanalizacyjnej w 2025 r.....	40
Tabela 5 Wydatki poniesione na Zalewie Nakło-Chechło w 2025 r.....	45
Tabela 6 Dochody z Zalewu Nakło-Chechło w 2025 r.	45
Tabela 7 Wykaz placówek oświatowych	46
Tabela 8 Organizacja przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy Szkole Podstawowej w Świerkłańcu i Nowym Chechle (stan na 15 czerwca 2025)	46
Tabela 9 Organizacja szkół podstawowych (stan na 15 czerwca 2025).....	46
Tabela 10 Stan bazy lokalowej	47
Tabela 11 Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2023 roku.....	49
Tabela 12 Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2024 roku.....	49
Tabela 13 Środki przekazane dla niepublicznych placówek w 2025 roku.....	49
Tabela 14 Stypendia przyznane dla uzdolnionych uczniów w 2025 r.	50
Tabela 15 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022-2025	62
Tabela 16 Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej	63
Tabela 17 Priorytety Programu opieki nad zabytkami Gminy na lata 2022-2025	86

21. Spis rysunków

Rysunek 1 Podział gminy na sołectwa.....	4
Rysunek 2 Obszary zasilania oraz punkty zakupowe wody	37
Rysunek 3 Statuetka GRACJA	56
Rysunek 4 Laureatka Nagrody GRACJA w roku 2025	57
Rysunek 5 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	82
Rysunek 6 Tereny gminy objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ...	83
Rysunek 7 Fragment zabytkowego ogrodzenia na archiwalnym zdjęciu.....	86
Rysunek 8 Położenie cmentarza ewangelickiego w gminie Świerklaniec.....	87
Rysunek 9 Cmentarz ewangelicki	87
Rysunek 10 Położenie krzyża przydrożnego w Nakle Śląskim.....	87
Rysunek 11 Widok na krzyż przydrożny przy ul. Orzechowskiej.....	87

22. Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Świerklaniec w latach 2021 - 2025	5
Wykres 2 Dochód gminy na 1 mieszkańca w latach 2019 – 2025.....	13
Wykres 3 Wydatki Gminy na 1 mieszkańca w latach 2019 - 2025.....	15
Wykres 4 Wysokość przekazanych dotacji niepublicznym placówkom.....	48
Wykres 5 Koszty dowozu uczniów z niepełnosprawnością do placówek oświatowych	52
Wykres 6 Stan księgozbioru w 2025 roku	58
Wykres 7 Liczba czytelników w 2025 roku	58
Wykres 8 Przychody z tytułu opłat parkingowych	95
Wykres 9 10 Wydatki na zabezpieczenie działalności OSP (w zł)	98